



TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Lietuvos
Nacionalinė
M.Mažvydo
Biblioteka

Nr. 44 (1915) 1986 SPALIS-OCTOBER 28

LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. (416) 275-4672

50 ct.

Lietuviai kapinėse

Lietuviai – kaip žydai: jų visur yra. Po II D. karo jie, sovietinio totalizmo išstumti, pasklido po visą pasaulį. Jei pvz. keliaudami po laisvojo pasaulio didmiesčius pavartysime telefono abonentų knygas, rasime ir lietuviškų pavardžių tarp milijonų įvairių tautybių gyventojų. Sakoma, kad ir tramvajuose, traukiniuose, autobusuose, lėktuvuose neatsargu atvirai kalbėti lietuviškai, nes gali netikėtai išgirsti tautiečių ausys. Tai vis ženklai, rodantys, kaip plačiai pasklidę mūsų tautiečiai. Ir vis dėlto jie nėra pasimėtę. Nepaisant visų nuotolių, vandenyne, valstybinių sienų, lietuviai išėivijoje nėra palaidi masė, blaškoma į visas puses keturių vėjų – jie turi savo Bendruomenę, jungiančią visus, jei ne visuomet praktine prasme, tai bent idėjine. Prie jos prisideda kitos organizacijos, jungiančios siauresnio masto pagrindais. Visa tai liudija, kad mūsų išėivija yra organizuota, turi savo vadovaujančius veiksmus, savo gaires, kurių laikosi, stengdamasi atlikti savo paskirtį tautai. Jeigu išėivijoje to nebūtų, pavergėjo agentai lengvai įveiktų ją ir pajungtu savo tikslams, o gyvenamasis kraštas nesunkiai suvirškintų ir paskandintų savoje jūroje, kurios bangos kasdien skalauja išėivų salos krantus.

LIETUVIAI, būdami organizuotos visuomenės žmonės, nori būti drauge ir po mirties. Dėl to gausėniuose jų telkiniuose buvo įsteigtos kapinės. Čikagoje atsirado net dvejios, Toronte – vienerios, kitur steigiami lietuvių skrydai bendrose kapinėse arba savos kapinaitės (pvz. Putname). Tai liudija ne tik lietuvių priklausomybę tai pačiai tautai, bet ir jos kultūrai, kuri pasireiškia savitu kapinių sutvarkymu. Lietuviškose kapinėse, įrengtose ne Lietuvos žemėje, dvelkia savo krašto nuotaika. Tai tarytum Lietuvos kampelis, kur matyti lietuviški paminklai, lietuviški įrašai, lietuviškų eilėraščių ištraukos, lietuviški ornamentai, lietuviškos pavarės. Tuo būdu lietuviškos kapinės tampa savotiška dvasine atgaiva, kurią sustiprina kapinių lankymo dienos atitinkamomis pamaldomis. Be to, savos lietuviškos kapinės palengvina šeimoms ir paskiriems asmenims palaikyti ryšį su mirusiais artimaisiais. Pastarieji, tiesa, jau yra peržengę amžių ribas, bet savo dvasiniu palikimu tebėra su gyvaisiais. Jie tebėra mūsų gyvenimo dalis. Mes juos prisimename savo maldose, darbuose, pokalbiuose, minėjimuose. Daugelis jų yra tapę šviečiančiais žiburiais šeimoms, paskiriems asmenims, organizacijoms. Yra ir tokių, kurių dvasinė šviesa meta savo spindulius iš savo kapų ir plačiai į visuomenę.

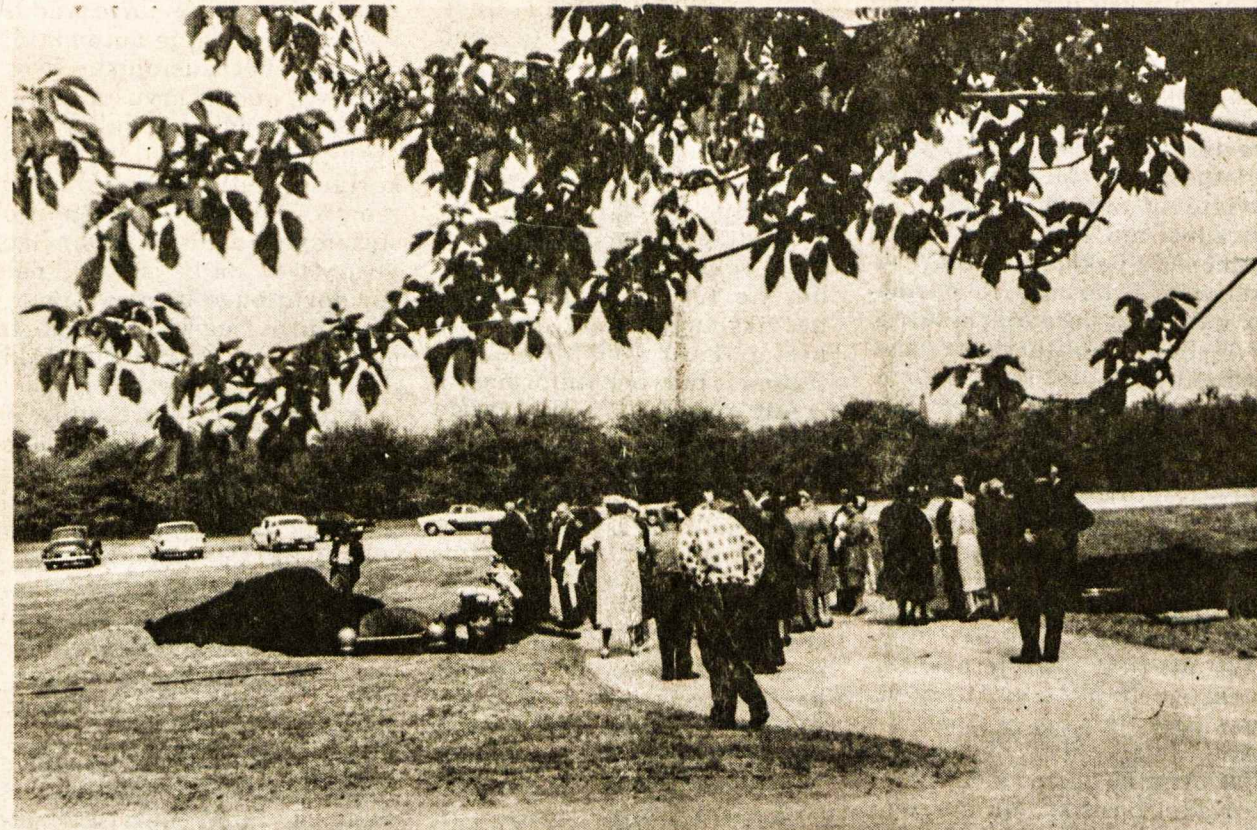
TURINT tokias lietuviškas užuovėjas – kapines, beveik vienas rūpestis – išsaugoti jų lietuviškumą. Kaip ir visai išėivijai, taip ir kapinėms gresia savo tapatybės praradimas, t.y. nutautinimas. Toji grėsmė ateina ne iš gyvenamojo krašto valdžios, ne iš kapinių vadovybės, o iš pačių lietuvių. Atsiranda vis daugiau tautiečių, kurie, užsakydami paminklus, nepaiso lietuviško stiliaus, nesikreipia į lietuvius architektus, pasirenka anglišką įrašus, anglišką posakius, net išties anglišką eilėraščių, įrašo suanglinto vardu, pavardę. Tuo būdu sąmoningai ar nesąmoningai daroma didelė žala kapinių lietuviškumui. Ir ten, kur kapinių vadovybė nesima tų reikalų tvarkyti, jų lietuviškumas pradeda nykti. Net ir tie, kurie pateikia lietuvišką įrašus paminklų meistrams, jau labai daro lietuvių kalbą. Taigi pavojus yra visai rimtas. Argi lietuviškos kapinės tam buvo įsteigtos, kad jose būtų statomi angliški paminklai su angliškais įrašais? Juk lietuviškos kapinės yra lietuvių, o ne anglų užuovėja, atstojanti gimtąją žemę. Kas nenori pritaipyti prie lietuvių, gali pasirinkti kitas kapines. Atsisakymas lietuvių kalbos, lietuviškų tradicijų neduoda moralinės teisės laidotis lietuvių kapinėse. Kas ryžtasi atkeliauti amžinam poilsiui į lietuvių kapines, tuo pačiu ryžtasi pasilikti regimais ženklais lietuviškoje bendruomenėje ir savoje tautoje.

KANADOS ĮVYKIAI

Imigracija, paštas ir paroda

Valstybės ministeris imigracijos reikalams G. Weineris paskelbė įvažiavimo pagreitinimą artimesiems Kanados piliečių ir oficialiai pripažintų atėivių giminėms. Tokiais pripažįstami žmonos, vyrai, nepilnamečiai vaikai. Lig šiol reikėdavo šėių ar net astūonių mėnesių, kol būdavo patvirtintas tokių giminių įsileidimas Kanadon. Gavus oficialų įsileidimo prašymą, dabar jis turės būti patvirtintas per šešias savaites. Imigracijos atstovai negalės neišduoti įvažiavimo vizos, kai ji liečia Kanadon kviečiančio asmens žmoną ar vyrą ir globos reikalingus nepilnamečius vaikus. Dvylika savaičių vizos turės laukti kiti giminės – kviečiančio asmens tėvai, broliai, seserys, net ir 21 metų sulaukę vaikai. Laukimą sumažins paspartintas darbas Kanados atstovybėse. Mažiau bus reikalaujama dokumentinių giminystės įrodymų, daugiau pa-

sitenkinama gautų pareiškimų patikrinimu telefonu. Pagal naują potvarkį giminės galės kviesti keli Kanadoje gyvenantys asmenys, turintys giminystės ryšius su kviečiamuoju. Jie bendrai galės garantuoti paramą ir globą, kai iškviestas atvyks Kanadon. Palengvintas taisyklės giminėms atkviesti paruošė Kanados parlamente sudarytas visų partijų komitetas. Spaudoje kritiškai buvo sukritas Kanados paštininkų unijos vadovo J. C. Parroto visų unijų vardu padarytas pranešimas, kad valdinė Kanados pašto bendrovė vėl ruošiasi pabranginti savo paslaugas. J. C. Parrotas sakosi negalėjęs gauti pilno paslaugų pabranginimo duomenų, išskyrus pirmos klasės vietinius laiškus. Esą jiems reikės 36 centų pašto ženklų. Liberalų valdoma Kanados atstovybė. Mažiau bus reikalaujama dokumentinių giminystės įrodymų, daugiau pa-



Pirmasis ir antrasis kapas Šv. Jono lietuvių kapinėse, įsteigtose Toronte-Mississaugoje 1960 metais. Dabar jose ilsisi per 1676 lietuvių iš įvairių vietovių jaukioje aplinkoje. Nuotr. St. Dabkaus

Praeitis turi mus mokyti suartėjimo

Pokalbis su profesoriumi Petru Losovskiui apie lietuvių-lenkų santykius praityje ir dabartyje

„TŲ“ jau buvo rašyta apie Varšuvoje gyvenantį istoriką prof. Petrą Losovski, rašantį Rytų Europos, ypač Lietuvos-Lenkijos klausimais. Pastaruoju metu jis išleido naują knygą lenkų kalba „Šiapus ir anapus Nemuno“, kurioje gvildena lietuvių ir lenkų santykius. Čia spausdinamas pokalbis, kurį atliko Marek Baranski, buvo išspausdintas laikraštyje „Warmia i. Mazury“ 1986 m. 1 nr. Lietuvių kalbon išvertė jį Danutė Komiciūtė, o išspausdino Lenkijos lietuvių „Aušra“ 1986 m. 3 nr. Čia teikiame beveik ištaisytą tekstą, praleidami tiksliai porą mažiau reikšmingų pastraipų apie Basanavičiaus „Aušrą“. RED.

Daugelis lenkų, perskaitę Jūsų knygą tikriausiai nustebo sužinoję, kad prieš karą nepriklausomoje Lietuvoje įvyko simbolinis teismas Jogailai buvo pareikalauta net mirties bausmės...

— Žinoma, tokie įvykiai visada pykino lenkus. Jie idealizavo lenkų-lietuvių praityje. 1910 m. buvo iškilmingai pažymėtos 500-osios mūšio prie Žalgirio metinės. Šio minėjimo išvakarėse įvyko didžiuliai ginčai. Buvo reikalaujama, kad Žalgirio paminklas būtų pastatytas ir Krokuvėje. Be to, buvo tada parašyta daug mokslinių darbų, kuriuose buvo dievinama Liublino unija dėl to, kad suvienijo dvi tautas. Tačiau lietuvių į šį įvykį žiūrėjo atšiauriai. Jie manė, kad unija atnešė jiems nelaimę – sulenkino bajoriją, kenkė visai lietuvių tautai. Šiandien patys lietuviai aiškiai rašo, kad dvejų valstybių sudaryta sąjunga neleido išnykti Lietuvai. Jai tais laikais grėse pavojus iš vakarų pusės, kur buvo įsitvirtinę kryžiuočiai. Po Liublino unijos Lietuvoje susidarė palankios sąlygos sausio sukilimui. Iš pradžių 1863 metų sukilimą lietuviai kritiko. Vadinio jį „lenkiškuoju laiku“ ir sakė, kad jis svetimais Lietuvos valstiečiams. Šiandien, galbūt, per toli mintimis nužengė į priekį, lietuviai rašo, kad tai buvo tik jų valstiečių sukilimas. Tačiau, nepaisant to, teigiama yra tai, kad tame sukilime įžvelgiama pačių lietuvių nacionalinės išsivaduojamosios kovos pradžia.

Cituodami Vielhorski, rašote, kad tik gerai suprantantys padėtį šalyje lenkai teigiamai vertino lietuvių nacionalinius troškimus. Tačiau jų nuomone ir pažiūros nepaplito po visą

salį ir netapo visų lenkų nuomone. — Svarbiausia tai, kad lietuviai buvo laisvoniški lenkų tautos politinė dalimi. Buvo manoma, kad jų politika per toli yra nužengusi į priekį ir nepalanki lenkam. Tokia nuomonė buvo susidariusi pačioje Lietuvoje ir ji nesurado stipraus atgarso centrinėje Lenkijoje. Lenkai į šią problemą žiūrėjo labai objektyviai.

Manau, kad tai buvo per toli nužengta. Tačiau, skaitydamas Jūsų knygą, turėjau galvoje lietuvių ir mozūrų tautų likimų palyginimą. Na, pavyzdžiui, kalbos problema – mozūrų liaudis vis dėlto išsaugojo lenkų kalbą, nors ten ir vyko kelis amžius germanizacija.

— Galima pasakyti, kad Lietuvoje lenkų kultūra buvo per teikiama gana laisvanoriškai, nebuvo ten ryškių lenkinimo kampanijų. Taip aiškina lenkai. Lietuvos bajorai patys gavališkai prisisavinavo įdomesnius, labiau patrauklius lenkų papročius. Tarybiniai istorikai tuo abejoja. Jie teigia, kad jeigu Lietuvoje nebuvo prievartos, tai lenkai vis tiek turėjo turėti kažkokią įtaką (sakykim, veikė moralškai), nes tas luomas, kuris buvo priėmęs lenkų kultūrą, buvo paaugštintas visuomenėje. Mes teigiame, kad lenkinimo procesas vyko Lenkijos-Lietuvos padalijimo metu. Tada patys lenkai buvo persekiojami ir kaip jie galėjo spausti lietuvius. Nelabai įtikėtina. O tai, kad lenkų kultūra be didesnių konfliktų priėmė lietuviai, tai čia yra susiję su jos specifika.

Nuostabu, kad tarpukario laikotarpiu tiek Lenkija, tiek Lietuva užsienio politikoje taikė taisyklę „viskas arba nieko“.

— Kai dėl lietuvių, tai iš tikrųjų taip buvo. Jie reikalavo, kad lenkai grąžintų jiems Vilnių, Na ir, žinoma, nepradėjo derybų su Lenkija tol, kol nebuvo atiduotas Vilnius. Tai buvo griežta politika. Lenkijoje labai trumpai panašios politikos laikėsi ministras Bekas. Jis buvo pasiryžęs nusileisti tik tada, kai lietuviai sutiks užmegzti diplomatinis ryšius. Tačiau tai nebuvo visų Lenkijos politikų nuomonė. Premjeras Marianas Kosciolkovskis, kitaip nei Bekas, manė, kad reikia palaipsniui siekti derybų su Lietuva. Sudaryti gerus santykius su šiaurės rytų

kaimynu 1920 m. troško užsienio reikalų ministeriai Koszas Skirmantas ir Aleksandras Skšnyskis. 1933–1939 m. santykiai tarp lenkų ir lietuvių pagerėjo.

Žinau, kad istorikai nemėgsta žodžio „jeigu“, bet vis dėlto norėčiau Jūsų paklausti, ar iš tikrųjų galėjo įvykti 1938 m. kovos mėnesį ginkluotasis susirėmimas tarp Lietuvos ir Lenkijos? Sakykite, kad svarbiausias Lietuvos karo pajėgų vadzas generolas Raštikis būtų pasisakęs už ginkluotąjį variantą?

— Jeigu lietuviai būtų reikę pasipriešinti, tai, tikriausiai, juos būtų ištikęs tragiškas likimas. Lenkija tais laikais turėjo didesnę karinį potencialą. Antra vertus, šiandien žinome, kad Vokietija ruošėsi pagrobti ne tik Klaipėdą, be ir žymiai didesnę Lietuvos dalį (iki Dubysos upės). Na, aišku, tik tada, jeigu Lenkijos kariuomenė būtų įžengusi į Lietuvos teritoriją. Tokiu atveju Lietuva būtų pasidalinę dvi valstybės. O tai būtų neaukangi ir Lenkijai, nes dar labiau būtų sukomplikavę jos padėtį. Tada Lenkiją net iki Latvijos sienos lanku būtų supę vokiečiai.

Ką jūs manote apie tai, jeigu mes būtume padėję 1939 m. vasaarą Lietuvai išlaikyti Klaipėdos kraštą. Tada tikriausiai rugsėjo mėnesį karas būtų vykęs šiek tiek kitaip arba būtų nusitęsęs?

— Tai tik prielaida. Lietuva iš tikrųjų norėjo užmegzti su mumis ryšius. Tai nebūtų sumažėjusi karo grėsmė. Mano nuomone, visiškai kitokia būtų buvusi padėtis, jeigu Lenkija anksčiau būtų užmezgusi ryšius su Čekoslovakija, jeigu abi šios šalys būtų sujungusios karinį potencialą dar prieš 1938 m. Tada būtų galima kalbėti apie kitokį karo bėgų išdėstymą vidurinėje Europoje.

Pirmose pasirodžiusiose knygose „Šiapus ir anapus Nemuno“ recenzijose autoriai pabrėžia, kad sunku nuo jos atsitraukti, kad įdomu kiekvienas jos lapelis. Įdomu, ar gavote kokių laišku iš Lietuvos?

— Apie paskutinę mano parašytą knygą visi atsiliepiamai yra teigiami. Tačiau anksčiau mano parašyto darbo („Lietuvos ir Lenkijos santykiai 1939–1940 m.“) adresu pasirodė nemažai poleminių straipsnių. (Nukelta į 9-tą psl.)

Pasaulio įvykiai

PRAEJUSIĄ SAVAITĘ BUVO PRADĖTAS DIPLOMATŲ TRĖMIMO karas tarp Maskvos ir Vašingtono. Jis greičiausiai bus užbaigtas abipusiu diplomatų sumažinimu iki 251 Sovietų Sąjungos ir JAV atstovybėse. Sovietų Sąjunga turi savo ambasadą Vašingtone ir konsulatą San Franciske, JAV – ambasadą Maskvoje ir konsulatą Leningrade. Į šią grupę neįskaitoma Sovietų Sąjungos misija prie Jungtinių Tautų Niujorke. Prez. R. Reaganas jau kovo mėnesį pareikalavo, kad sovietai misijos štabą sekančių dvejų metų laikotarpyje sumažintų 105 tarnautojais. Nesušilaukus jokios reakcijos, buvo paskelbtas 25 sovietų ištrėmimas dėl įsivėlimo į špionažą. Kai pastariesiems atėjo laikas grįžti Maskvon, iš ten buvo įsakyta išvažiuoti penkiems JAV diplom-

tams. Prez. R. Reagano vyriausybė tada reagavo 55 sovietų diplomatų ištrėmimu. Iš Sovietų Sąjungos vel buvo ištrėmti penki amerikiečiai diplomatai ir atšaukta 260 sovietų tarnautojų, dirbusių JAV ambasadoje Maskvoje ir konsulate Leningrade. Vašingtonas atsilygino dešimties sovietams vertėjais dirbusių amerikiečių atšaukimu. Lig šiol Amerika savo ambasadai ir konsulatui samdydavo pagalbinių sovietų tarnautojus atsiveždavo iš Maskvos. Jų eilėse dažnai būdavo užmaskuojami civilinės ir karinės žvalgybos atstovai. Vašingtonas dabar turės pasirūpinti savais darbininkais Maskvos ambasadoje ir Leningrado konsulate. Už kiekvieną pagalbinių darbu Maskvon įsileista amerikietį reikės atsilyginti sovietų įsileidimu Vašingtone. Kerštavimas diplomatų trėmimais, atrodo, pasiekė liepto galą. Laimėtojais daug kas laiko JAV, nes iš jų ambasados ir konsulato buvo atšaukti sovietų tarnautojai, ten nusiųsti špionažo tikslu.

Netikėta įtampa

Londono 45 metų kalėjimo susilaukę arabas N. Hindawis iš Jordanijos, s. m. balandžio 17 d. bandęs sprogdinti Izraelio „El Al“ bendrovės lėktuvą su 375 keleiviais. Bomba, turėjusi sprogti virš Austrijos, jis buvo įdėjęs į savo neščios merginos A. M. Murphy lagaminą. Bomba surado lagaminu tikrings Londono Heathrow orausčioje tarnautojas. Teisme paaiškėjo, kad su kitais keleiviais buvo numatyta paaukoti ir nieko apie bombą nežinojusią airę A. M. Murphy, Izraelin skridusią ištekėti už N. Hindawio. Jis turėjo Sirijos pasą kita pavarde, pažymėjimą Britanijos vizai gauti, teigiantį, kad kelionė vykdoma Sirijos vyriausybės reikalais. Kai buvo surasta nesprogdusi bomba, N. Hindawis Londone susitiko su Sirijos ambasadoriumi L. A. Haydaru, naksvoj pas Sirijos piliečius. Teismas buvo padaryta išvada, kad N. Hindawio nesėkminga bandymą sprogdinti keleivinį Izraelio „El Al“ lėktuvą organizavo ir rėmė Sirijos vyriausybės sluoksniai. Britanijos vyriausybė nedelsdama paskel-

bė diplomatinių ryšių nutraukimą. Panašiai pasielgė ir Sirija, pagreitindama Britanijos ambasados uždarymą Damaske. Savo ambasadorius pasitarimams iš Damasko atšaukė JAV ir Kanada. Sirija jau seniai buvo įtariama parama teroristams.

Aštri pastaba

Beveik jokio dėmesio spaudoje nesulaukė V. Vokietijos kanclerio H. Kohlio viešnagė JA Valstybėse. Triukšmas kilo, kai jis grįžo Bonon, dėl pasikalbėjimo, paskelbto amerikiečių „Newsweek“ žurnale, kuriame M. Gorbačiovas lyginamas su J. Goebbelsu: „Jis yra modernus komunizmo vadzas, suprantantis viešuosius reikalus. Goebbelsas, atskingas už daugelį nusikaltimų Hitlerio laikais, taipgi buvo tų reikalų specialistas...“ Pareiškimu jau susidomėjo Sovietų Sąjungos ambasada Bonoje, opozicinės partijos V. Vokietijoje. Kanclerio H. Kohlio atstovai kaltę suverčia netiksliai pareiškimo vertimui. Esą H. Kohlis nekaltėjo apie abiejų vyrų nusikaltimus ir nebandė jų lyginti.

Sukilimo sukaktis

1956 m. spalio 23 d. studentų demonstracija Budapešte prasidėjo vengrų tautos sukilimas, kurį užgniaužė N. Chruščiovo atsiųsti sovietų tankai. Pest Loerincio kapinėse yra keturi pavarzdijų neturintys kapai, kuriuose palaidoti sukilimo vadai. Viename yra kompartijos vado Imrio Nagio palaikai. Jis, patenkintas vengrų tautos reikalavimų, pasisakė už Vengrijos pasitraukimą iš Maskvos kontroleje esančios Varšuvos sąjungos ir buvo sušaudytas 1958 m. Tie keturi kapai sukilimo trisdešimtmčio proga buvo papuošti gėlėmis. Milicininkas tikrino kapus norinčių aplankyti asmenų dokumentus, užsirašinėjo jų pavardes. Sovietų Sąjunga, užgniaužusi sukilimą, kompartijos vadu paskyrė ir dabar valdantį J. Kadarą, atnešus daugiau laisvės. Kasmet apie 500.000 vengrų leidžiama apsilankyti Vienoje. Jie beveik visi grįžta, nes žino, kad užsienin galės išvažiuoti bet kada.

Šiame numeryje:

- Lietuviai kapinėse
- Amžino poilsio užuovėja, kuriai gresia nutautinimas
- Praeitis turi mus mokyti suartėjimo
- Pokalbis su profesoriumi Losovskiui apie lietuvių-lenkų santykius
- Ką davė Lietuvai krikščionybė?
- Ištrauka iš buvusio Lietuvos prezidento A. Smetonos kalbos
- Siaubo ir nevilčios dienos
- Pergyvenimai lietuvių, patekusių į Raudonąją armiją Vokietijoje
- Rašo mūsų kaliniai iš Sibiro
- Kun. Svarinsko ir kun. Tamkevičiaus laiškas pogrindžio spaudoje
- Ryžo dvasia Vėlinėse
- Ne ašarų, o atnaujinto ryžo ir atminimo diena
- Šiluva anuomet ir dabar
- Sakralinė vieta, nestokojanti maldininkų ir šiais laikais
- Žydų gyvenimas Lietuvoje
- Romantinio pobūdžio atsiminimai lietuvių-žydų santykius
- Paskutinės skrybros
- Novelė apie intymius bei tragiškus tautiečių pergyvenimus
- Lietuvos nepriklausomybės atstatymas
- Istorikas Jakštas apie istoriko Čepėno veikalą

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672 USPS 740-550
Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
Redaguoja: kun. dr. Pr. Gaida ir Vyt. Kastytis. Metinė prenumerata — \$20, pusmetinė — \$11, mėnejo — \$25 (Amerikoj — JAV doleriais).
Pavieniai numeriai — 50 ct.

Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisymsi redakcijos nuožūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$20.00 per year, \$11.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.
U.S.A. Second class postage paid at Lewiston, N.Y. U.S. Post master send address changes to P.O. Box 255 Lewiston, N.Y. 14092. Printed in Canada weekly except 4th week in December and 1st and 2nd week of August

Ką davė Lietuvai krikščionybė?

Ištraukos iš Lietuvos respublikos prezidento Antano Smetonos kalbos, pasakytos 1938 m. gegužės 29 d. per krikščionybės Lietuvoje 550 metų sukakties iškilmingą posėdį V. D. karo muziejuje Kaune

Lietuvos krikštas, mūsų šiuo dien iškilmingai minimas, yra vienas didžiųjų mūsų senovės įvykių. Jis daugiausia lėmė lietuvių būitį. Tačiau to krikšto reikšmė Bažnyčia ir Valstybė vertina katra savaip. Vienai rūpi juk pirmiausia tikras tikėjimas, jo mokslo platinimas, žmonių dorinimas, sielų ganymas ir jų paruošimas amžinajam gyvenimui, antrai — Tautos gerovė šioje žemėje... Jogaila, didysis Lietuvos kunigaikštis, tampa lenkų karalium ta sąlyga, kad pats apsikrikštys ir atves krikštą savo valdoma šali į ją sutelks su Lenkija. Ir jam, vadinas, kaip ir Mindaugui, karūna ne dykai atseina. Kainą, už kurią ji pirktai, istorikas betgi turėtų pateisinti, žinodamas, kaip ir kas anuo metu buvo...

Dabar galima paklausti, ko gero davė krikštas Lietuvai?

Atsiminkime, kad ji buvo tarp dviejų kultūrų: rytų — Bizantijos ir vakarų — Romos. Prisijungdama gudų žemes, ji vis daugiau ir daugiau darėsi veikiamą rytų bažnyčios... Gediminaičiai, o jų pavyzdžiu ir bajorai didžiūnai, veda gudes ir leidžia būti stačiatikiams savo vaikams. Kaip stiprios būta gudų įtakos, rodo ir tai, kad jų kalba virto Lietuvos valstybine kalba. Ją rašomi Lietuvos Statutai, ji vartojama valdžios įsakymams ir kitiems jos reikalams. Ji toje aukštumoje išlieka ligi 18 amž. Gal būt ne veltui tvirtina kai kurie rusai istorikai, kad jei ne Romos krikštas, tai lietuviai būtų galutinai surusėję ir Rusija, jų valdoma, būtų vadinišis Lietuva. Lietuviai, norėdami išlaikyti savo valdžią guduose, derinosi juk į juos ir patys virto stačiatikiams. Ir nors rytų bažnyčia leido visas pamaldas gimtąja kalba, lietuviai tačiau nepasinaudojo tuo įpročiu.

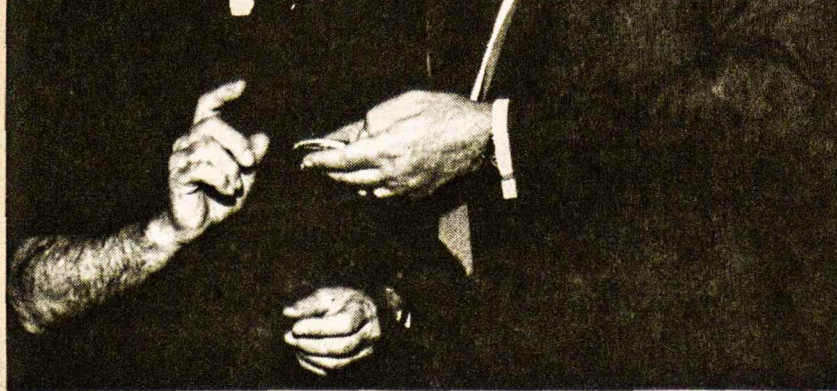
Be krikšto griežtai pasuko Lietuvą į vakarų kultūrą ir jai davė pastovią linkmę. Kadangi tuomet tebebuvo viduramžis, nors ir vėlyvas, tai Romos Bažnyčia turėjo tikintiesiems ne vien dvasinės, bet ir pasaulinės valdžios. Dėl to su katalikų tikėjimu iš vakarų ėjo mokslas, menas ir technika. Lanksti Romos civilizacija buvo visu kuo pranašesnė už sustingusią Bizantijos civilizaciją. Tai gerai numanė ir gerieji Lietuvos kunigaikščiai,

ypatingai Vytautas Didysis. Jam išgalėjęs Gedimino soste, sparčiau plito ir katalikų tikyba lietuvių tarpe, o su jais ir lotynų kalba, kaip visuotinio civilizuoto pasaulio, šviesuomenės bendravimo jungė. Ji imta vartoti ir valstybės raštuose greta gudų kalbos, ji sekmingai su šiąja rungė. Lotynų kalba, visur pirmaudama, ne tik artino kraštus, bet ir juos saugojo nuo nutaūtimo. Lietuviams ji buvo pravarti prieš gudų, lenkų ir vokiečių kalbos išgalėjimą... Mūsų bajorai per tą laiką spėjo tiek pasiduoti lenkų įtakai, kad jų tautinės sąmonės nebeatgaivino nei vyskupo Gedriaičio nei kanauninko Daukšos patriotiški žygiai.

Lietuvos krikštu pasinaudojo daugiau Lenkijos, ne kaip Lietuvos politika. Bet ar galime už tai kaltinti lenkus? Rodos, tektų versti kaltę patiems lietuviams, kad buvo apsilėdę ir nesirūpinę savo ateitimi ir tos ateities neįžiūrėję... Krikštas daugiausia lėmė lietuvių būitį. Tai tiesa. Katalikybe Lietuvoje pergyveno reformacijos metą, o Rusijos valdžioje mums esant sėkmingai atsispyrė rusinimo politikai, ir tuo savo atsparumu išsaugojo lietuvių tautą sveiką...

Bažnyčia, nebetekusi pasaulinės valdžios, vis dėlto paliko didis veiksnys tautos gyvenime. Ji drauge su valstybe dalyvauja tautos auklėjime, taigi tebelemta ir dabar jos būitį ir ateitį. Iš tokio abiejų veiksmų santykio eina didis uždavinys derinti Bažnyčios darbą su Valstybės darbu, laikyti reikiama jų pusiausvyrą kiekviename tautos žygyje, žinoti ribą, kas yra Bažnyčios ir kas Valstybės. Armonija, santarvė, o ne priešingumai turi vadovauti sakydam uždaviniumi. Amžinasis gyvenimas ir žemė sub specie aeternitatis ir sub specie temporis — abu mastu skirtingu, bet ne prieštaringu. Tikėjime šią iškilmingą valandą, kad taip gali būti ir kad taip bus. Tati nu mūsų priklausio. Iš tautos į amžinąjį gyvenimą, o tauta žemėje. Mylime savo žemę ir, ją saugodami bei gindami, nepamirštame krikščioniško idealo, iš protėvių paveldėtą, gyvenime auklėjamą.

("Draugija" 1938 m. liepos 20 d. nr. 13-14).



Prel. F. PRONSKUS iš Bridgeport, CT, kalbasi su CHARLES SCHWARTZ — medalių bendrovės vedėju apie Lietuvos krikščionybės sukakties medali, kuris jau pagamintas ir platinamas Šiaurės Amerikoje

Siaubo ir nevilties dienos

Likimas lietuvių pabėgėlių, patekusių į Raudonąją armiją Vokietijoje

STASYS DALIUS

(Tėsinys iš praėjusio nr.)

Patarimas pranykti iš lagerio

Kasdien vis dažniau užėdavo į lagerį rusų kareiviai, kurie gan žmogiškai ilgėsi ir leisdavosi į kalbas, nes buvo mūsų tarpe rusiškai kalbančių. Kareiviai vis primindavo, kad dabar jau galime pradėti kelionę atgal į Lietuvą. O mes dar vis dėsėm, laukdami lyg kokio stebuklo, gal kaip nors dar galėsim pasilikti čia, kad tik nereikėtų grįžti į sovietų okupuotą Lietuvą.

Gal savaitę ar ilgiau tokioje nežinioje pagyvenus, vieną dieną į mūsų baraką užėjo du rusų kareiviai, tvarkingomis ir gan švariomis uniformomis apsirengę. Turbūt iš specialaus dalinio, nes šautuvų su savim neturėjo. Kadangi buvo pietų metas, tai moterys pavietė ir juos prie stalo. Atsiradusi ant stalo vyno bonka atmosfera pokalbiui padarė visai atvira, nes išgėrę pasidarė kalbesni ir pradėjo klausiti:

— Kodėl sėdite šiame lageryje, ko laukiate?
— Neturime arklių ar kitų priemonių važiuoti, — atsakome.

— Vis tiek turite važiuoti į namus, čia pasilikti yra nesaugu, — pakartojo abu.
— Yra sargybinis pastatytas prie vartų, tad galvojame, kad esam apsaugoti...

— Vis tiek lageryje pasilikti nesaugu ir juo greičiau iš čia išvyksite, juo bus visiems geriau, ilgai delsti negerai, — dar priminė antrą kartą.

Kodėl pasilikti čia nesaugu, nepasakė, o nerimą sukėlė. Pradėjome tartis ką daryt. Iš mūsų grupelės geriausiai sutarėme visais reikalais Feliksas, Jonas ir aš. Ryžomės įieškoti vežimo ir arklio.

Sekančią dieną radome paliktą didelį vežimą, sugavom laukuose arklių, kurio savininko nebuvo. Susikrovėm į vežimą daiktus ir pasakėm, kad važiuojam į Lietuvą.

Pavažiavę plentų apie 30 km Butov miesto link, radom mažą keliuką ir išsukom. Suradome nedidelį prastai atrodantį ūkėlį: mažas apšepęs namelis, nedidelis tvartukas, daržinėleje arkliai pašaro. Sodybėlė labai apleista, ne vieno gyventojų aplinkui. Nuratėm ten pasilikti.

Čia susitvarkėm ir niekieno netrukdomi pradėjom visai nebologai jaustis. Tikėjomės, kad galėsim ilgesnį laiką čia nepastebėti gyventi, nes vietelė nuošali, jokių turtu neviliojanti. Apie važiavimą pavergtos Lietuvos link visai nebe galvojom. Lauksime, gal koks pragiedrulis švystels.

Apsirikome, skaudžiai apsirikome. Vos porą savaičių papabuvus šioje vietoje, vieną pavakarį, mums visiems esant viduje, įsibrovė du ginkluoti NKVD kareiviai, reikalavo dokumentų. Padavėm lietuviškus pasus, kuriuos pavartė negrąžino atgal. Sako, aha, lietuviai, tai turėsite dabar pagelbėti vokiečiams nugalėti. Liepė pasiminti kuprines ar krepšius su skutimosi įrankiais, rūkalais, maistu. Kyla moterų ir vaikų verksmas, bet į tai jie neatsižvelgia. Sako, vėliau moterimis ir vaikais bus pasirūpinta, bus parvežti į Lietuvą. Paskubomis ir vis raginami susime tam reikmenis į kuprines ir, palydimi savųjų verksmo, esame išvaromi ginkluotų kareivių. Tai buvo 1944 m. balandžio 3 d.

Pirmoji naktis nelaisvėje

Kol mus atvarė į susirinkimo punktą, atėjo vakaras. Prie vieno namuko atidarė duris stumtelėjo vidun. Įeiname į tamsų kambarį, pilną tabako dūmų. Tik vėliau, pro sustojusių vyrų tarpą, pamatėme ant stalo spinksinčią mažą žvakutę. Kambarys mažas, pasieniais padarytos dvi eilės narų. Tai tik vardas narų, nes tai keletas išimty durų. Ant narų užlipus atrodo, kad tuoj jau krisi ant apačioje gulinėčio, nes jie siūbuoja ir juda. Tačiau vis tiek jie kantriai išlaiko per naktį susispaudusių prie viens kito vyrų našta.

Vos mums įėjus, visų akys susminga į mus: kas mes iš kur? Ar seniai pagauti? Sužinoję, kad lietuviai, nebesidomimi. Nurodo kur numesti kuprines ir kur dar neužimti narai.

Numetę naštas, tyliai apsižvalgome.

Pro dūmų uždangą vos įmatyti sustojusius ir sėdinius vyrus. Jų čia prikimšta daug ir kaskart dar vis nauji atvaromi į vidų. NKVD mašina stropiai dirba, vykdydama įsakymus. Nauji būriai įvaromų vyrų pro duris liudija jų darbo sėkmingumą. Kambarys kaskart pilnėja, nebėra vietos nė apsisukti. Dauguma jų jauni vyrai, bet yra ir vyresnio amžiaus. Susidariusios grupelės tarp savęs tyliai šnekučiuoja, o dalis nuleidę galvas dūmoja. Dažnai pasigirsta rusiški keiksmai ir ginčai. Tai daugiausia tikri burliokų tipai, kuriems nėra ko gailėti, o juo labiau sielvartauti. Iš jų būrny nesustojamai krinta keiksmai nacių adresu.

Pasigirsta pikty žodžių ir lietuvių adresu, bet mums įkyriai tyliant, nutyla. Tai apdriskę, klumpėti tipai, dar nespėję iš vokiečių prisiplėšti. Na, bet jie turbūt ir žinojo, kad nereikis naujų švartų drabužių nešioti, kurie greit bus pakeisti sena ir purvina uniforma.

Ant plikų lentų pamatome beveik kita tiek gulinių ir miegančių vyrų. Iš jų krūtinė eina švilpią ir kriokią garsai. Tai nejautrūs gyvenimo smūgiams žmonės. Nors nuo šios dienos čia jau nebe žmonės, bet enkavedistų replių supausti ir pirmyn varomi automatai, kurie stoko tik tada, kai kūnuose išsėks pastukiniai jėgų likučiai ir jei frontas nepareikalaus jų kraujo aukos.

Sunkios mintys degina širdį — nebėra jokios prošvaistės. Vakaruose dabar švenčiamos Velykos, o mes su nelaisvės pančiais uždaryti nežinomam rytojui. Tyliai lipam ant narų ir taisomės pirmam nelaisvės miegui. Ką atneš rytdiena? Ką ji duos? Nei žodžių neišduodam viens kitam prislėgtos nuotaikos.

Narų lentos kietos be jokių šiaudų, tačiau to nejaūčiame, nes laukia dar kietesnė prievartinė raudonarmiečio dalia. Ant plikų lentų miegas neima. O čia dar nuo tabako ir miegančių vyrų kyla toks nežmoniškas tvaikas, kad turiu skubiai rangytis nuo narų ir bėgti laukan... Grįžus vėl ta pati bėda. Nors langelis būtų atidarytas. Kaskart oras darosi tvankesnis. Rusams tas tvaikas matyti yra įprastas, ir jie kuo ramiausiai knarkia. Feliksas su Jonu irgi nemiega, bet ne vienas neprataria me nežodžio — taip viskas netikėtai ir staigiai įvyko. Ir taip tyliai besivartydami sulaukiam rytmečio.

Kratos ir vagystės

Dar neprašytus išgirstam neįprastą komandą "podjom". Vakarų Europos laiku keliame 4 v.r. Subruzda, sujuda iš visų kampų apžėlę apdriskę vyrai ir neria į kiemą. Čia semiasi iš telksančių ant kiemo balų vandens, geria po gurkšnį ir purkščia ant rankų. Taip pasukubomis apsiprausę rikiuojami po keturis, suskaičiuojami ir nuvaromi į toliau stovinčias virtuves. Iš visų aplink išsimėčiusių namukų žygiuoja kolonos vyrų gauti pusryčiai.

Mes gauname tik kruopų sriubos, duonos neduoda, nes dar esame neprasyti prie kuopų. Tačiau dėl to mažai rūpesčio, nes dabar dar ne galvoje valgis. Susitinkam daugiau lietuvių, vis tokio pat skaudaus likimo paliestų, brutaliai sugaudytų pakelėse. Nuotaika visų bloga. Vienintelis klausimas — kas bus toliau? Pasakoja, kad būsime apmokomi mažiausiai mėnesį ir po to siunčiami į frontą. Dauguma tuo netiki ir mano, kad greit bus išvaryti į ugnį.

Šiek tiek užvalgę skubiai grįžtame į nakvynės vietą, nes kažkaip juntame, kad gali mūsų kuprines iškraustyti. Feliksas tuo netiki ir sako to kariuomenėje niekas nedarys. Jis dabar mūsų autoritetas, nes yra buvęs Lietuvos kariuomenės puskarininkiu. Įėjė į vidų randam kaip tik Felikso kuprinę beverčiantį jauną vyruką, kuris prisistatė esąs seržantas ir darąs kratą. Mes žinom kuo tos kratos baigiasi, nes jau vakar atėmė pinigų ir rūkalus. Šiandien vėl tas pats. Dabar viską išverčia, sujaukia ir geresnius daiktus pasiilieka sau. Iš manęs paėmė tabako pakelį, skustuvą ir kor-

tas. Feliksas su Jonu po kratos rado tik po vieną dėžutę cigarų, o turėjo po 4. Paėmė dalį ir maisto.

Pasiūlymas bėgti

Taip po "kratos" aplengvintus išveda į toliau stovinčią kuopą, kurioje jau pasiliekam ilgesniam laikui. Čia atėjus tuojau išveda į laukus apmokymui. Praeiname pro būrelius vyrų, kurie semiasi karinių gudrybių iš rusiškų politrukų. Mus vis veda tolyn, kol galop pakrūmėje randam tos kuopos penktą būrį. Šiame būryje teks praeiti visą apmokymą, kol pakliūsime į veikiančią divizioną.

Leitenantas — būrio vadas kažką aiškina apie automatinį šautuvą, bet sustojusių vyrų dėmesys nuolat krypsta į naujai atvykstančius. Ir dabar mus apspinta keletas lietuvių su kuriais greit pasikeičiam žiniomis. Dauguma apie Butovo sugaudyti. Kiti nuo Dancigo atvaryti, o dalis jau net per koridorij buvo baigę važiuoti, bet buvo sugriebti, atskirti nuo šeimų ir atvaryti atgal iki Butovo.

Netrukus mus surikiuoja ir nuvaro į paežerėje stovinčius mažus vasarnamus. Čia pasiskirsto mažom grupelėm po kelis vyrus ir aiškina apie šautuvo dalis. Valandos labai pamažu slenka, rusų kalbos dauguma nesuprantame, nes mūsų grupėje yra keletas lietuvių, latvių, estų ir moldavų. Visi to pat likimo — prievarta sugaudyti.

Pertraukos metu prie manęs prieina senyvas lietuvis iš pažiūros labai nerviškai atrodąs — visą laiką rankas trindamas ir skubiais žingsniais, pečius traukydamas vaikščioja. Prisistato esąs atsargos karininkas ir kalbina mane drauge su juo bėgti. Man pakista mintis iš karto patiko, bet staiga šmėkstelėjo įtarimas: o gal provokatorius, ar koks šnipas? Išsigandau vien tos minties. Pasidariau santūrus kalboje ir atskirtu, kad nėra prasmės bėgti, nes svetimam krašte nebūs kur slapstytis. Na, jis sako, aš vistiek vienas bėgsiu, tik tu tylėk (vėliau pabėgęs į anglų pusę sužinojau, kad tai tikrai buvo atsargos kapitonas, laimingai už mane anksčiau pabėgęs).

Po pusvalandžio nuvarius mus į pirtį ir suskaičiavus, pasigedo dviejų. Tikrina, klausinėja kas per vieni, bet nieko aiškaus nesužino. Galų gale leitenantas nusikeikęs numojo ranka. Pasirodo, kad pabėgimo mane kalbinęs ir dar kitą senyvat lietuvių išsivedė. Pasilikau, bet pabėgimo minties buvau taip užhipnotizuotas, ir apie jį galvojau visą laiką.

Purvinos uniformos

Po pirties grįžtame pietų. Per pietus pasigirsta šnekos, kad jau rytoj žygiuosim į frontą. Užgula sunkios ir skaudžios mintys. Pavalgę gauname uniformas. Tai tik vardas uniformų, nes tai seni, sunėšioti ir purvini skarmalai, kuriais bausi sunku atsąžinti, esam lyg kokie banditai iš miško gilumės. Plaukus jau pirtyje trumpai nukirpo. Tad dabar juokiamės viens kito nepažindami, bet lūpas kreipia skausmas ir širdis verda užsilvilkus nekenčiamą raudonųjų uniformą. Lietuviai patylosis keikiasi ir apžiūrinėja tuos apgailėtinius skudurus. Aš apačioje pasilieku civilines kelnes ir vilnonį megztuką; jei bėgsiu, tai su savais drabužiais.

Po to išdavė kiekvienam po kilogramą džiovintos juodos duonos, saują machorkos tabako ir kelis šaukštus cukraus. Tai sausas kelių dienų davinytis. Pasidaro aišku, kad jau rytoj žygiuosim tolyn. Visi trys einam prašyti, kad leistų nueiti pas savo namiškius, kurie yra netoli. Pradžioje nieko aiškaus nepasakė. Po kiek laiko pasišaukia mus, duoda du karėvius-sargybinius palydėti. Neįjausdami žemės po kojom, nejuom paskutiniam atsisveikinimui.

Prabėgo trumpas skaudžios minutės... Sunkus atsisikyrimo jausmas liko sužeistoje širdyje visam laikui, kai šeimoms skaudaus verksmo palydimi išėjom į skaudžią kelionę. (Bus daugiau)

AJA MARIJAI SAVOKAITIENEI

mirus,

liūdinčioms dukroms — ROMAI ir RŪTAI su šeimomis reiškiam gilia užuojautą —

Hamiltono lietuvių pensininkų klubas

AJA JUOZUI BERSĖNIUI

mirus,

liūdinčius žmoną ELENA, dukras — ZITA, SIGITA ir sūnų EUGENIJŲ nuoširdžiai užjaučiame —

Hamiltono lietuvių pensininkų klubas

AJA ALFONSUI GUŽAUSKUI

mirus,

jo posūnius JONĄ ir PRANA RUSĖNUS su šeimomis bei visus gimines Lietuvoje nuoširdžiai užjaučiame —

Jonas Zaleskis
J. S. Kublinskai

AJA PRANIUI ALŠĖNIUI

mirus,

nuoširdžiausią užuojautą reiškiam jo šeimai, giminėms ir kitiems artimiesiems —

Kanados lietuvių žurnalistų sąjunga

AJA POVILUI ŠTUOPIUI

užbaigus sunkią šios žemės kelionę,

jo žmoną ALBINA, sūnų ALGĮ su žmona SIGITA, ir kitus gimines bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

G. A. Senkai

P. V. Gudaičiai

Z. K. Žebrauskai

P A D Ė K A

Mirus 1986 metais rugsėjo 14 dieną

AJA MARIJAI SENKUVIENEI

nuoširdžiai dėkojame visiems ją lankiusiems ligoninėje pasukutinėmis jos gyvenimo dienomis.

Dėkojame Anapilio kunigams suteikusiems Ligonės patepimą, kalbėjusiems maldas laidotuvių namuose, atliakiusiems gedulines pamaldas šventovėje ir palydėjusiems į kapines.

Nuoširdus aciū muzikams už giesmes ir religinę muziką šventovėje.

Acū katalikų moterų draugijos narėms už pagerbimą velionės šventovėje ir atsisveikinimo žodį kapinėse.

Esame labai dėkingi giminėms, draugams ir pažįstamiems už gražias gėles, užprašytas šv. Mišias, pareikštas užuojautas ir velionės atminimui aukojusius "Tėviškės žiburiams".

Nuoširdus aciū karsto nešėjams ir visiems tautiečiams, iš arti ir toli dalyvavusiems laidotuvsė, palydint velionę į amžiną poilsią vietą.

Acū šeiminiškėms už skaniai paruoštus pietus ir velionės draugėms už pyragus.

Ypatingas aciū giminėms, atvykusiems į laidotuves iš Čikagos.

Liūdtintis sūnus Vytautas ir šeima

Timmins, Ontario

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms. Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą meniską darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757

Namų telefonas 278-4529

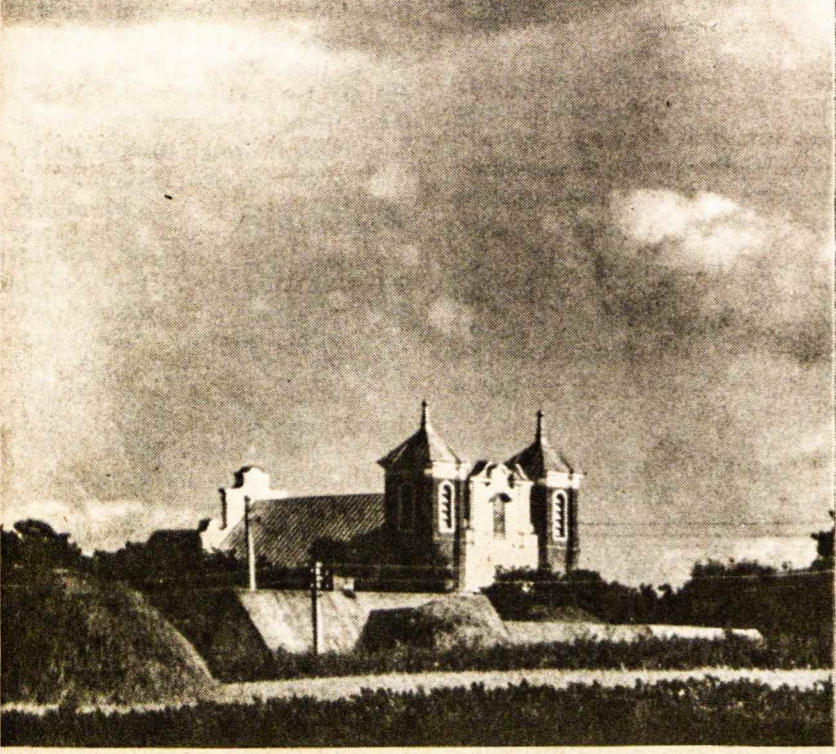
Atstovas — St. Prakapas.

Tel. 233-4486



KAZLAUSKAS

ŠILUVOS BAZILIKA



Viršelis leidinio, kurį viena tautietė Toronte gavo iš okupuotos Lietuvos

Rašo mūsų kaliniai iš Sibiro

Iš kunigo Alfonso Svarinsko ir Sigito Tamkevičiaus laišku, paskelbtu "LKB kronikos" 69 numeryje

"(...) Praeita savaitė buvo saulėta ir šilta, ir šiandien labai šilta ir gera. Dėkingas Dievui už šias nuostabias dienas ir valandas. Pripratau džiaugtis ir mažu.

Dievo mintis kuria žmonijos istoriją, nors mes maži žmonės ir ne visada suprantame istorijos prasmę ir savo peryvenimus. Bet jūs nesijaudinkite dėl manęs, nes aš pripratau stengtis viską pernešti krikščioniškai, kaip palaimintasis Jobas. (...)

Šiandien ypatinga diena Šiluvoje, brangi tikinčiojo širdžiai nuo 1612 m. Visi šiandien vyksta į šią šventovę. Jau treči metai, kaip aš atskirtas nuo šių šventų vietų. Šiandien ir aš sudėsiu savo auką prie Šiluvos Dievo Motinos stovylos.

(...) Gera de A. EGZIUPERI citata. Jis — prancūzų klasikas, verta jį skaityti. Aš džiaugiuosi, kad ši citata pasiekė jūsų širdis. Tikrai žmonės visą gyvenimą ieško ir negali rasti, dažnai patys kalti, skraidodami padebesiais ir nemato po nosim. Laikas žmonėms ir tautoms grįžti prie Biblijos. (...) Išmokau džiaugtis ir mažu saulės spinduliu, gražiais saulėlydžiais, skurdžia gėlyte ar pageltusiu berželio lapu. (...) Dvasioje ramus, tebūna šventa Jo valia. Norėjęs vieno, kad tie, kurie turi galimybę dirbti, dirbtų iš visų jėgų, negailėdami nieko, net savęs paties. Juk darbo daug. (...)"

Kun. A. Svarinskas,
1985 m. rugpjūtis-rugsėjis.

"Nelaisvėje norisi, kad laikas bėgtų kuo greičiau, tačiau aš dažnai mąstau apie tai, kad privalau norėti ne greito ir tuščio laiko bėgimo, bet kad tas laikas būtų naudingas ir man, ir tiems, kuriems paskyriau savo gyvenimą. Todėl kiekvieną dieną aukojau Dievui ir savo nelaisvę, ir artimųjų ilgesį, ir nuovargį, ir fizinius negalavimus, kai jų pasitaiko, ir visa visa, ką galima paaukoti, kad Viešpats būtų daugiau mylimas, kad žmonės artėtų prie amžinosios Tiesos ir Gėrio. (...)

Šiandien pas mus nuostabiai gražus sekmadienis. Atrodo, kad pati gamta švenčia Kristaus Karaliaus šventę. Giedras dangus. Jaunų berželių šakos storai apsnigtos, taip gražiai padabintos, kad nors stytų ant altoriaus. Ir nė mažiausio vėjelio — tylu, ramu, didinga. Prie Eucharistinio Karaliaus kojų sudėjau daug prašymų, o visų pirma — reikalus tų, su kuriais dalintasi dvasios ir kūno penu.

Šių metų Kristaus Karaliaus šventė man priminė įvilktuvių dieną. Prieš 30 metų šioje šventėje mano kursui — 24 naujiems klierikučiams buvo teiktas kunigiškas drabužis. Jis turėjo nuolatos priminti, kad atsisakyta viso to, ką pasaulis laiko apglėbęs, kad tolimas gyvenimas besąlygiškai pašvęstas Kristaus ir artimo meilės tarnybai, kad nuo šiol didžiausiu rūpesčiu bus

Kun. S. Tamkevičius,
1985 m. lapkritis

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš Lietuvos namus)

Telefonas 535-6252
Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

Optometristė

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
1551 Bloor St. W.,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvos namų)
Priima pacientus pagal susitarimą
tel. 532-7115
Susitarus priima pacientus ir vakarais

Bookbinding Studio
"SAMOGITIA"

meniškai įriša knygas bei žurnalus. Savininkas — lietuvis.
Telefonas 625-2412
P. O. Box 1343, Postal Station "B"
Mississauga, Ontario L4Y 4B6

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė

1551 Bloor St. W.,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvos namų)
Priima pacientus pagal susitarimą
tel. 532-7115
Susitarus priima pacientus ir vakarais

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš Lietuvos namus)

Telefonas 535-6252
Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

Optometristė

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
1551 Bloor St. W.,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvos namų)
Priima pacientus pagal susitarimą
tel. 532-7115
Susitarus priima pacientus ir vakarais

Bookbinding Studio
"SAMOGITIA"

meniškai įriša knygas bei žurnalus. Savininkas — lietuvis.
Telefonas 625-2412
P. O. Box 1343, Postal Station "B"
Mississauga, Ontario L4Y 4B6

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė

1551 Bloor St. W.,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvos namų)
Priima pacientus pagal susitarimą
tel. 532-7115
Susitarus priima pacientus ir vakarais

Šiluva anuomet ir dabar

O. JUODISIENĖ

Nenuženk nuo akmens o, Marija, Pušynėly žaliai Šiluvos, Juk krauju ten ir ašarom lyja, Nepalik, nepalik Lietuvos!

Kai galvoji apie Lietuvą, daug prisiminimų užplūsta sėla, o tarp jų spindi ir Šiluva, apsupta pušynėliu ir smėliu!

Apie ją nebuvo parašyta daug knygų, niekas neskaičiavo stebuklų, tad, anot kun. St. Ylos, "taip ir liko Šiluvos Marijos garbinimo kultas mažai žinomas pasaulyje".

Rugsėjo 8 prasidėdavo vienos savaitės Šiluvos atlydai — M. Marijos gimimo šventė! Visi keliai prisipildydavo pėsčiųjų ir važiuotų. Autobusai, dviračiai, o pagaliau ir traukiniai, apkaityti klevų šakomis, dundėdavo mūsų tėviškės laukais. Tai buvo paprasti prekiniai vagonai, pilni giesmininkų! Tėvas kinkydavo arklius ir didelį vežimą, ir visa šeimyna išvykdavo į Šilines.

Voratinkliais išpuoštuose laukuose raudonudavo šermukšniai, o lieknos pušys maldingai ošdavo...

"Mama, mama, — šaukiu, — žiūrėk, kiek žmonių be kojų eina per mišką!" "Vaikeli, — sakydavo mama, — tai pamaldūs žmonės eina keliais pas Motinėlę — Mariją pasiguosti, padėkoti, paprašyti užtarimo pas Dievulį!" Per smėlį ir samanas, nusizeminę ir klupdami jie baigdavo savo pažadus prie Marijos šventovės.

Žmonių marios

Štai ir miestelis — apšepęs ir skurdus. Kažkokia bala, krūmai, kelios ožkos. Toliau rikiuojasi trobelės, ant kalno matyti šventovę, kukliai besistiebianči dangaus mėlynėje! Lėtai atsidūsėdami skamba ir skamba varpai, sutikdami ar išleidami būrius tikinčiųjų nuo Raseinių, Betygalos, Kelmės, Lyduvėnų, Šiaulėnų, Tytuvėnų...

Žmonių marios! Šventoriaus pakraščiuose, šimtamečių ažuolų pavėsyje matosi klausyklos, apsuptos baltom skarelėm moterų ir pilkom sėrmėgom vyrų. Ten tik atsidūsėjimai...

Dusliai sūdunda vargonai, pasigirsta gedys, prasideda Suma. Taip viskas iškilminga ir šventa! Pakylejimai tyloje, lyg vieversiu čirenimas, suskamba varpeliai. Ten kažkam per veidą rieda ašaros, ten jaunos akys prašanciai žiūri į stebuklingą Marijos paveikslą!...

Jau lenkiasi galvos, ir širdys kukčioja!

"Viešpatie nesu vertas, kad ateitum į mano širdį!" O mano Viešpatie!

O kaip sutilpus prie Dievo stalo, prie altoriaus grotelių, tokia daugybė išalkusių Dievo duonos? Todėl ir tiesiasi balti ar raštuoti rankšluosčiai per šventovę, per šventorių, klaupiasi žmoneliai ant smėlio ar ant kieto tako, glaudžiasi prie lino audinio, kvėpenčių saule ir vėju, pagarbiai priima švenčiausiąjį iš kunigo rankų!

Milžiniška procesija

Iš sakyklos nuskambėjus paskutiniam pamokslininko žodžiui, jau pasiruošta procesijai! Vėliau miškas! Altoriai, vyrų ir moterų nešami, su Marijos ir šventųjų paveikslais, lydimi baltais drabužiais apsirengusių mergaičių. Saulėje plėvėsuoja kaspiniai, linguoja jurginiais išpušti žali vainikai...

Žmonės, lyg rugių laukas, susiūbuoja eisenoje! Priekyje po baldakimu didelio būrio dvasiškų apsupta spinduliuojama monstrancija, o iš mažų mergaičių rankų byra rudens gėlės. Galingai gaudžia varpai, susiliedami su džiaugsmingai plaukiančia giesme! Giedanti minia apsiaučia šventovę, valandėlei stabteli prie Marijos statuso, stovinčios alyvų medžiais apsuptoje aikštėje. Grįžus šventovėn, smilkalo dūmams kylant, teikiamas iškilmingas palaiminimas!

Palapinių miestas

Pagaliau pamaldos pasibai-gė, ir visi skuba pailsėti, pavalgyti, nes nuo 12 v. nakties nieko burnoj neturėta. Stovi palapinių miestas, kur kvėpia visokios gėrybės. Vežimuose sėdėdami ūkininkai gardžiai užkandžiauja. Vėliau jie stovinėja, apžiūrėdami maldakny-



Akmens kryžius lietuvių kapinėse Mississaugoje, liudijantis tvirtą krikščioniškąjį tikėjimą. Nuotr. V. Bacevičiaus

Ryžto dvasia Vėlinėse

AURELIJA BALAŠAITIENĖ

Vėlinės, skirta visiems mirusiesiems paminėti, jiems prisiminti ir už jų veles melstis, mums, laisvojo pasaulio lietuviams, turi dar ir kitą reikšmę, kurią išskėlė mūsų gyvenimo laisvės privilegija.

Vyresnės kartos atmintyje dar tebėra gyva Lietuvoje kadaise švęsta Vėlinių tradicija su tūkstančiais žvakelių kapinėse, vainiko padėjimu ant nežinomo kareivio kapo, su rudens krintančiais lapais ir savotiškai mistiška nuotaika, privertusia ir labai jaunas suvokti "memento mori" žodžių prasmę. Per karo audras išlikę gyvi, palaiminta Apvaizdos ranka atvesti į laisvą pasaulį, mes esame susikūrę normalų, beveik ištaigingą gyvenimą, naudojames paskutiniųjų išradimų patogumais, kurių dėka turime daugiau laisvalaikio, mažiau kasdieninio gyvenimo smulkmenų naštos. Tačiau materialinė gerovė lepiną kūną, nors tai nebūtų taip tragiška, jei tuo pačiu neblėstų ir dvasia, nesilpnėtų dvasinės atsparos, kai jų niekas neišsaulia ir kova — nei priespauda, nei persekiojimai, nei trūkumai...

Mirtis yra natūrali kiekvieno gyvio pabaiga, nes tas, kuris gimsta, privalo ir mirti. Krikščionys ir mirtį neprivalo žiūrėti tragiškai, nes tikėjimas ir nemirtingos sielos išganymą stiprina tuos, kurie apauda savo mirusius artimuosius. Tačiau ir natūrali mirtis, pasiekus tam tikrą amžių, gyvenus pilnutinės asmenybės gyvenimą, vis tiek gyviesiems yra skaudaus išgyvenimo momentas, nes atsisakyti yra visada graudus, ar tai būtų gimtųjų namų praradimas, ar į amžino poilsio vietą mylimo asmens palydėjimas. Karo baisybės ne visada teikia ir tokią privilegiją, kai, piktos rankos pakirsti, žūva tiek kariai, tiek motinos, seneliai ir vaikai.

Šalia oficialaus karo, dar yra tragiškas gyvenimas pastovioje baimėje ir dvasinėje kančioje — tai gyvenimas pavergtos tautos, gyvenimas tremti-

nių, gyvenimas persekiojamų už tikėjimą, už meilę savo protėvių žemei, už laisvės troškimą.

Taigi Vėlinių diena, prisimenant mūsų mirusius, gali tapti naujo ryžto diena, kad, būdami laisvėje gyvi panagrinėtume susikaupę, kodėl mums lemta gyventi laisvėje, nežuvus karo ugnyje, auginant naujas kartas ne okupanto kalėjime, ne Sibiro tremtyje. Ar buvome vertesni už tuos, kurie žuvo? Ar esame geresni už tuos, kurie liko nešti nelaisvės jungą? Turbūt ne. Apvaizda, savo begalinės išminties sprendimu, išgelbėjo mus, pavedusi mums, kad pateisintume tą laisvę gyvenimo privilegiją, supratę savo išpareigojimą ir užduotį kalbėti už tuos, kurie yra priversti tylėti, kovoti už teisingumą, už savo tautos likimą, už laisvės atgavimą, už savosios kultūros klestėjimą laisvėje, kurioje ji gali tapti be persekiojimo baimės.

Svarbu yra tą užduotį atpažinti. Tai yra įmanoma tik tada, kai giliau panagrinėjama mūsų išlikimo priežastis. Todėl Vėlinės, šalia maldų už mirusius, šalia jų atminimo pagerbimo, privalo tapti naujo ryžto diena, kad kada nors amžinybėje galėtume nebijoti tvirtinti padarę visa, ko buvo iš mūsų tikėtasi, ir ko Viešpats, mums dovanodamas gyvenimą laisvėje, iš mūsų reikalauja. Tai ryžtas kiekvieną akimirka, išliekiant mūsų gyvenamą kraštą lojaliais ir dėkingais piliečiais, savo dvasios jėgas nukreipti ten, kur jos labiausiai reikalingos, būtent okupuotoje Lietuvoje. Mūsų pavergta Tėvynė pasikliuana mūsų darbu ir įpareigoja mus nelikti nuolačiai be kovos, stebinti mūsų Sibiro tremtinių kovas iš šalies. "Ne tai svarbu, ar mūsų darbai daugiau ar mažiau nusisekė, bet tai, kad baigdami šį gyvenimą galėtume pasakyti: padariau, ką galėjau", — pasakė šv. Paskalis. Malda už mūsų mirusius Vėlinių dieną tebūnie surišta su pažadu gyventi pagal ju žodžius.

Rengiatės į Lietuvą arba Europą?

Reikia jums voltažo keitiklio (convector) arba pritaikytojo (adaptor) bet kurioje pasaulio vietovėje?

Kreipkitės į "House of 220". Jame rasite visokių rūšių keitiklių, transformatorių, pritaikytojų ir 220 voltų prietaisų. Mes taip pat pakeičiame prietaisus iš 220 voltų į 110 voltų ir atvirkščiai.

Priimame pasiteiravimus ir dėl pardavimo urmo kainomis.

HOUSE OF 220
1444 Gerrard St. E., Toronto
(416) 461-2602

tas Antanas Vivulskis. Lietuvių tautos poetas Maironis — prel. Jonas Mačiulis 1912 m. rugsėjo 8 d. pašventino pamatus. Kopyčia baigta statyti 1924 m.

Seniau ir dabar

Ir plaukė Šiluvon minios tikinčiųjų nuo Prūsų, Gudijos, Lenkijos, ypač iš Lietuvos. Į šventovės šventinimo iškilmes susirinko net 11.000 žmonių, o kai Rusijos caras draudimą atšaukė 1906 m. (truko 100 metų), atvyko procesijos organizuotai iki 50.000, o nepriklausomybės laikais suvažiuodavo iki 100.000 maldininkų.

Nuo 1961 m. vėl uždrausta viešai lankyti Šiluvą. Atlydų metu visur stovi milicija ir kiti trukdytojai, užkirsdami kelius, iškasdami griovius ar užversdami medžiais!

Bet kas gali uždrausti paukščiams čiulbėti? Nepaisant draudimo ir persekiojimo, per pušynus, laukus skuba jauni ir seni su rožiniais rankose, su malda lūpose! Niekas jų ten nekviečia, nežada turtų nei garbės. Nėra nei pramogų, nėra net vietos atėjus nakčiai kur galvą priglauti. Nuostabu, bet taip yra ir buvo per šimtmečius! Šiluvos Marija nebuvo vadinta skambiais vardais, o tik "Ligonijų sveikata". Todėl ir ejo žmonės Šiluvon, maldaudami sveikatos kūnui ir sielai! Prie stebuklingo paveikslinio metalinės širdys, kojos, rankos liudija apie stebuklus, o kiek dar liko nežinomų ir neužrašytų?

Nuostabus išgijimai

Stebuklais nesistebėjom, nes mums atrodė, kad taip turi būti, nesigyrėm ir mažai pasaulyje kas žinojo, kad mažytė Lietuva turi tokią gerą Motiną!

Vieną pavasario rytą jauna motina klūpoje prie mirštančio sūnelio ir gaudžia verkdamai prašė Šiluvos Mariją užtarimo. Visų dideliame džiaugsmyje vaikučius pravėrė mėlynas akutes, prašydamas: "Mamyte, noriu valgyti!"

Ir išėjo motina keliais, krentant rudens lapams, prisidengusi galvą balta skarele, o širdyje nešina giliausia padėka Šiluvos Marijai! Galima tikėti ar netikėti, bet tą jauną vyrą prieš 12 metų palaidojom Šv. Jono lietuvių kapinėse Kanadoje!

Žygiudavo ir jaunimas

Nepriklausomybės laikais jaunimas ruošdavo Šiluvoje šventes, kongreselius, suvažiavimus. Vasarai žydid, vėl glausdavomės po Šiluvos sparnų. Po iškilmingų pamaldų šimtai jaunimo žygiudavo gatvėmis su gvyvaisiais paveikslais, jaunos vaidilutės su rūtų vainikais ant galvos, o ant gražiausių apylinkės žirgų, tautiniais drabužiais pasipuošę, jodavo kunigaikštis Kęstutis, su kunigaikštine Birute. Aidėjo jauni žingsniai, žvalus juokas! Vakaru atėjus, su žvakutėmis rankose žygiudavo jaunimas Marijos garbei didžiule eisenoje! Lyg ugnies upė išsiliedavo Šiluvos miestelio gatvėmis! O vakaro žvaigždžių šviesoje spindėdavo Marijos kopyčia.

Tautos malda

Graudus buvo ir yra mūsų tautos kelias, todėl prie partizanų ar savanorių kapų, prie Sibiro taigos užpuštyto kaurberio nuosirdžiai giedam:

Marija, Marija, skaisčiausia lėlija, Danguas karalience šviesi! Užstark pas Aukščiausią, tą žmogų menkiausią, Nes viską pas Dievą gali!

Bookbinding Studio "SAMOGITIA"

meniškai įriša knygas bei žurnalus. Savininkas — lietuvis.
Telefonas 625-2412
P. O. Box 1343, Postal Station "B"
Mississauga, Ontario L4Y 4B6

Dr. Gina J. Ginčauskaitė optometristė

1551 Bloor St. W.,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvos namų)
Priima pacientus pagal susitarimą
tel. 532-7115
Susitarus priima pacientus ir vakarais

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš Lietuvos namus)

Telefonas 535-6252
Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

Optometristė

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
1551 Bloor St. W.,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvos namų)
Priima pacientus pagal susitarimą
tel. 532-7115
Susitarus priima pacientus ir vakarais

Bookbinding Studio
"SAMOGITIA"

meniškai įriša knygas bei žurnalus. Savininkas — lietuvis.
Telefonas 625-2412
P. O. Box 1343, Postal Station "B"
Mississauga, Ontario L4Y 4B6

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė

1551 Bloor St. W.,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvos namų)
Priima pacientus pagal susitarimą
tel. 532-7115
Susitarus priima pacientus ir vakarais

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

ŠIAULIAMS 750 METŲ

Šiauliečiai savo miesto įsteigimo 750-ąsias metines paminėjo rugsėjo 27 d. Joms yra pasirinkta Saulės mūsų 1236 m. rugsėjo 22 d. data. Oficialios iškilmės buvo pradėtos gėlių padėjimu prie Lenino paminklo, dalyvaujant ministerių tarybos pirm. V. Sakalauskui, Šiaulių miesto partinio komiteto I sek. K. Zaleckui, kitiems šio miesto pareigūnams, Klaipeidos ir Panevėžio atstovams, svečiams iš Latvijos Jelgavos, Estijos Piarnu, Rusijos Zelenograd miesto. Gėlių taipgi susilaukė K. Preikšas, gen. F. Baltušis-Zemaičius, komjaunuolio B. Grigo paminklai, sovietų karių kapinės Ginkūnuose ir Verduliuose. Tūkstantčiai šiauliečių centrines karių kapines atidavė propagandinę duoklę miestą "išlaisviniams" sovietų kariams. Pergalės aikštėje surengtame mitingame kalbėjo vykdomojo komiteto pirm. P. Morkūnas, džiaugdamasis šiauliečių pasiektais laimėjimais, kurie buvo įvertinti net keturiosis iš Maskvos atsiųstomis raundonosiomis vėliavomis. Į sovietinei propagandai tarnaujančias kalbas įsijungė butinio gyventojų aptarnavimo "ministeris" K. Plechavičius, televizorių gamyklos darbininkas M. Sirota, pedagoginio instituto studentė A. Pyragaitė. Po kalbų prasidėjo šventinis paradas "Socialistiniai Šiauliai". Teatralizuotose eisenose buvo įjungtas miesto įsteigimas, kovą prieš carizmą, revoliuciniai 1905 ir 1919 metų įvykiai, sovietinis "išlaisvinimas" 1944 m. Šiaulių sukakčiai buvo skirtas dramos teatras sušauktas miesto komiteto ir liaudies deputatų tarybos posėdis.

SAULĖS LAIKRODIS

Ne visus renginius Šiaulių 750 metų sukakčiai organizavo istoriją tik spalio revoliucija Maskvoje matuojanti kompartija. Kalvajučių ordino riterius sutriuškinusių Saulės mūsų prisiminė skulptorius Stanislovas Kuzma, jaunieji architektai Algimantas Černiauskas, Reihigijus Jurėla ir Algis Vyšniūnas. Šiaulių senovę jie nutarė sujungti su augančio miesto dabartimi. Tvarkant senamiestį, jų dėmesys nukrypo į Ežero gatvę, jon išiliejantį Aušros taką, kur jau anksčiau atedavo abiturientai tekančios Saulės pasitikti. Archeologinė medžiaga liudija, kad čia, Talšos ežero pakrantėje, kadaise įsikūrė pirmoji gyvenvietė — vakariame krante apsigyveno šiauliai, o rytiniame išaugo žvejų kaimelis, kurį dabar primena išlikusi Zuvininkų gatvelė. Ruošdami Ežero gyvenamojo rajono projektą, architektai A. Černiauskas, R. Jurėla ir A. Vyšniūnas suplanavo apvalią amfiteatrinę aikštę, jos viduryje — į 21 metro aukštį kylančią klasikinio stiliaus koloną su beveik keturių metrų aukščio bronzine Šaulio skulptūra, sukurta skulptoriaus S. Kuzmos. Šaulio rankose — įtemptas lankas su strėle. Kolonos metamas šešelis amfiteat-

rinės aikštelės dugne rodo dabartinį Šiaulių miesto laiką. Per įlietus metalo skaitmenis slenkantis kolonos šešelis tampa dabartį su praeitimi jungiančio laiko tēkme. Miesto atsiradimą, jo pavadinimą bei ilgą amžį istoriją atskleidžia trys simboliai: Laikas — Saulė — Šaulys... Didvyriškai senovės lietuvių kovai skirtą vitražą "Saulės mūsų" sukūrė dail. prof. Kazys Morkūnas. Tas apie 200 kv. metrų užimantis vitražas, vienas didžiausių Lietuvoje, papuošė tris sienas architektės Reginos Miceikienės atnaujintame ir pertvarkytame "Saulės" kino teatre. Trijose vitražų papuoštoose sienose vaizduojamas mūsų, visą plotą užima žirgai ir raiteliai, praeivius tarsi nukeliantys į senovės kryžkeles, kuriose formavosi ir augo lietuvių tauta, tiesdama tiltą tarp praeities ir dabarties. Naktinė vitražas sušvinta iš vidaus, tapdamas gatvės dalimi. Šiauliečiai taipgi susilaukė pėsčiųjų bulvaru tapusios Vilniaus gatvės, papuoštos gražiais vartais, automatinio įtaisų kontroliuojamais spalvotais šviestuvais. Čia įrengtas ir savotiškas amfiteatras po atviru dangumi.

NAUJA SPECIALYBĖ

Kaune veiktantis Lietuvos kūno kultūros institutas paruošdavo fizinio lavinimo mokytojų viduriniams mokykloms. Dabar institute įvesta nauja pradinio karinio pasruošimo ir fizinio lavinimo specialybė. Ją gali pasirinkti tik karinę tarnybą atliekanti jaunuoliai. Instituto prorektorius Leonas Aleksandrovičius pabrėžia, kad šios specialybės absolventams bus suteikti atsargos leitenantų laipsniai. Vidurinėse Lietuvos mokyklose jie dirbs karinio paruošimo ir fizinio lavinimo mokytojais. Nepriklausomos Lietuvos gimnazijoje Kaune karinis lavinimas buvo atskirtas nuo fizinio, kurį atlikdavo institutą baigę sporto mokytojai. Karinio lavinimo dėstytojai būdavo atsiunčiami kariuomenės dalinių karininkai.

VIŠTOS BIČIULIS

Netikėtai staigmenos susilaukė Zarasų rajono Pakalniškių kaimo gyventojas Regina Vaitkevičienė, kai iš jos šuns Bimo būdos staiga išėjo višta su 14 viščiukų. Juos ji išperėjo būdoje, pasislėpusi nuo šeimininkės. Šuo Bimas ne tik išleido vištą savo būdon, bet ir ją saugojo tūpinčią ant kiaušinių. Neliesdavo viščiukų, kai višta trumpam palikdavo gūžtą būdoje, norėdama paleisti.

AUTOBUSŲ PARKAS

Kaune pradėta šio miesto naujo autobusų parko statyba. Jo teritorijon pirmiausia persikels autobusų kolonos, dabar įsikūrusios tarp gyvenamųjų namų, sukeliančios daug nepatogumų aplinkiniams gyventojams. Naujasis statinys turės moderniais įrengimais aprūpintus gamybinius ir administracinius skyrius, kurį parūpinančią degalinę, valgyklą, patalpą susirinkimams.

V. Kst.

Hamiltone, Jaunimo centro salėje, lapkričio 8, šeštadienį, 6 v.v.,

KONCERTAS - ŠOKIAI

Meninę programą atliks:

solistė GINA ČAPKAUSKIENĖ, akompanuojama Jono Govėdo, ir Aušros Vartų parapijos choras, diriguojamas Darius Deksnytės

Koncerto pradžia — 7 valanda vakaro. Po to šokiai, grojant Justo Vaičiaus orkestrui. Loterija, staliukai, šiltas maistas. Įėjimas — \$6.00.

Rengia ir visus dalyvauti kviečia — Aušros Vartų parapijos choras



Hamilton, Ontario

KL B HAMILTONO APYLINKĖS rinkiminė komisija krašto tarybai išrinkti, susidedanti iš pirm. K. Milerio, sek. St. J. Daliaus, narį — J. Bajoraičio, J. Gedrio bei visuomenės atstovų — A. Mingėlos, B. Pakalniškio, A. Stasevičiaus ir P. Žulio, praneša, kad pravedus rinkimus spalio 19 d. 8.30-13.00 v. ir suskaičiavus gautus balsus, į krašto tarybą yra išrinkti še asmenys, gavę daugiausia balsų: Ramona CIPARYTĖ 195, Kazimieras DEKSNYS 208, Juozas KRISTOLAITIS 167, Vaidotas KVEDARAS 171, Jeronimas PLEINYS 208, Vida STANEVIČIENĖ 181, Jonas STANKUS 172, Rimas ŠTŪLYS 190.

Balsavimuose dalyvavo 296 asmenys. Rasta 3 sugadintos kortelės.

KL B Hamiltono apylinkės rinkiminė komisija

YPATINGĄ KONCERTĄ lapkričio 8 d. rengia AV parapijos choras, vadovaujamas muz. D. Deksnys-Powell. Jo praturtinti iš Montrealio atvyksta ir sol. Gina Čepkauskienė. Tai tradicinis mūsų choro koncertas-vakaras, kuris paprastai visada sustraukia nemažai svečių. Reikia tikėtis, kad ir šį kartą mūsų lietuviškoji visuomenė ateis pasiklausyti įdomaus dainavimo ir taip pat paremti mūsų neuilstantį darbą.

INGRIDA BUBLIENĖ, JAV LB kultūros komisijos pirmininkė iš Klivlando, lankėsi Hamiltone. Ji čia buvo atvykusi į VIII-sios pasaulio lietuvių tautinių šokių šventės rengėjų komiteto posėdį. Ta didžioji šventė įvyks 1988 m. liepos 3 d. Hamiltone, ir jos surošimui vadovauti yra pakviestas dr. Vaidotas Kvedaras.

LIETUVOS KARIUOMENĖS atkūrimo 68 metų sukakčiai pažymėti vietas DLK Algirdo šaulių kuopa lapkričio 22, šeštadienį, rengia įdomų vakarą su trumpa oficialia dalimi ir koncertu. Programos atlikti iš Toronto atvyksta vyrų choras "Aras" su solistu ir dirigentu V. Verikaičiu, akompaniatorium muz. J. Govėdu. Vakaras dar turės ir kitokių įdomybių. Šokiais gros K. Deksnio kapela. Po to sekmadienį šauliai organizuoti dalyvaus 10.30 v.r. jų intencija atnašaujamos Mišiose.

"GRANDINĖLĖ", iškilusis Klivlando tautinių šokių ansamblis, Hamiltone susilaukė nepaprastai didelio visuomenės dėmesio ir įvertinimo. Koncertui išnuomota Westdale kolegijos salė buvo pilnutėlė žmonių, suvažiavusių iš Toronto, St. Catharines, Delhi ir dar tolimesnių apylinkių. Klivlandiečiai tikrai įdomiai šoko, dėkinga publika jiems plojo. Šalies fondo skyrius, vadovaujamas J. Pleinio, "Grandinėlės" atsiųskietimui pasitaravo mūsų publikai ir, be abejo, pasitaravo ir pačiam fondui.

ONA IR ALGIS GEDRIMAI susilaukė dukrelės, o Vytukas ir Antanukas — sesutės Angelės; Rūta (Gotceitaitė) ir Jack Kubar susilaukė sūnelio, o Tomas ir Erikas — broliuko.

I LAISVĖS DEMONSTRACIJĄ Vienoje ir VLIKo suvažiavimą Londone vyksta ir Kanados krašto Tauto fondo įgaliotinis Alf. Patamsis. Jis su žmona Auguste išskrenda lapkričio 1 d. Žada dar aplankyti Austriją ir V. Vokietiją. Grįš lapkričio 10 d. vadovauti čia vyksiančiam Tautos fondo rudens vajui. K. M.

White Rock, B.C.

FELIKSAS VALYS, teisininkas, kultūrininkas, visuomenininkas, su žmona Stase persikėlė iš Chilliwacko į White Rock, priklausantį Vankuverio metropolijai. Chilliwack, kur Valys išgyveno 14 metų yra apie 100 km į rytus nuo Vankuverio. Tai lygumų miestelis, dviejų lietuviškų laukų idilija, apsuptytas gausybe vešlių ūkių su galvijų bandomis. Ne tiek sveikatos ar amžiaus rūpesčiai privertė Valį grįžti į Vankuverio metropoliją, kiek jo noras vėl būti tarp savo tautiečių, kurių Chilliwacke be mažo nebuvo. Didžiausią savo gyvenimo išvijoje dalį Valys praėjo Vanku-

kuverijoje, kur dirbo farmaciniame bendrovėje, nepavykus gauti darbo savo, kaip teisininko, srityje. Gyvendamas Vankuveryje, Valys pasireiškė kaip energingas lietuvių bendruomenės organizatorius, ir kultūrininkas.

Daugelį metų kas sekmadienį ne tik Vankuverio, bet ir plačios apylinkės lietuvių susidomėjimu klausydavosi Valio vedamos radijo valandėlės. Istorinių ar kultūrinių sukaikių progomis jis informuodavo savo tautiečius apie mūsų tautos praeitį, jos įžymias asmenybes ir aptardavo jos vergus bei kančias dabartinėje okupacijoje.

F. Valys buvo giliai įsitraukęs į lietuvių bendruomenės Vankuveryje organizavimo darbą. Rūšios organizuoti ir lietuvišką parapiją Vankuveryje — buvo suradęs jai šventovę (mažą orotodkų cerkvę), tačiau dėl mažo skaičiaus lietuvių Vankuveryje ir apylinkėse, ypač dėl nepakankamo susidomėjimo turėti savo parapiją, jo pastangos nuėjo niekais.

Panašiai buvo ir su kitu jo projektu — įsteigti Lietuvių namus. Padedamas sumanas verslininko Belsko, buvo suradęs prieinamą kainą tinkamą tokiam tikslui patalpa patogioje vietoje, tačiau ir šis svarbus projektas turėjo išblysti dėl tų pačių priežasčių, kaip ir dėl savos parapijos steigimo. Kaip vieną iš pavykusių Valio projektų, tenka paminėti "Bebro" žuvautų bei medžiotojų klubo sekmingą gyvavimą. "Bebras", kuriam Valys suredagavo statutą, nustatydamas jo veiklai pagrindines gaires, tik ką atsventė savo gyvavimo 25-rius metus.

Gyvendamas Chilliwacke, Valys persivėžė iš Lietuvos kelis žuolėlius — simbolinius tėvynės medžiū. Jam pavyko gauti minėtus žuolėlius iš Belvederio medelyno 1977 m. Šiandien jie jau 6-7 metrų aukščio, žaliuoja: vienas Van Dusen Botanical Gardens (Vankuveryje), antras — Minter Gardens (Rosedale), trečias — Happy Wilkinsons Park (Chilliwacke). Prie visų jų pridėtos mažos lentelės sakoma: "European Oak from Lithuania, donated by Mr. & Mrs. Felix and Stase Valys". Tie žuolėliai ilgai bylos apie mūsų tėvynę Lietuvą.

Valiai apsigyveno White Rock centre, "The King Fisher" apartamentuose. Jų adresas: 305 nr. — 1368 Foster St., V4B 3X4; tel. (504) 538-2751.

Vankuverietė

(vedu šildymo ir vėsinimo sistema, atlieku visus taisyms ir skardos darbus
(Esu "Union Gas" atstovas)
Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose —
HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto. Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PĖR 24 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:	IMAME UŽ:
indėlius (P.C.A.) 5%	nekiln. turto pask. 9.75%
santaupas 5.75%	asmenines paskolas 12%
kasdienines palūkanas	
už santaupas 5.25%	
term. indėlius 1 m. 8.50%	
term. indėlius 3 m. 8.50%	
reg. pensijų fondo 7.25%	
90 dienų indėlius 7.50%	
(minimum \$5.000)	
Reg. pensijų 1 m. 8.25%	

Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.
Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2.000.
Nemokama asmeninių paskolų drauda iki \$25.000.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Tradicinėmis tapo JAV LB kultūros tarybos kasmet paskiriamos premijos, kurioms didžiąją lėšų dalį parūpina JAV lietuvių fondas. Spaudoje buvo pasigirdę balsų, kad reikia neutraliu idėjiniu požiūriu premijų žurnalistas. Kultūros taryba teisinosi stokojanti lėšų. Dabar rasoma, kad JAV lietuvių fondas parūpins lėšų ir žurnalisto premijai.

A. a. Berta Lesauskienė, 92 metų amžiaus, mirė Montevideo mieste. Palaidota vietinėse Cerro kapinėse su kun. J. Giedrio, SJ, atliktomis religinėmis apeigomis. Velionė gimė Kretingos apylinkėse, Urugvajun atvyko 1926 m. Buvo nuolatine veikli Lietuvių katalikių moterų draugijos narė, pastaruoju metu gyvenusi su sūnaus globėjo po galvos operacijos.

Australija

PLB visuomeninių reikalų komisija nutarė prisidėti prie latvių ir estų, pasinaudodama prie Jungtinių Tautų veikiančia baltiečių BATUNo organizacija, ir kartu su jais įsteigti politinės veiklos centrą su pilnai apmokamu vedėju. Tikimasi, kad prie šio projekto prisidės JAV ir Kanados bei Europos kraštų Lietuvių Bendruomenės, teikdamos finansinę ir politinę paramą. Centro vietovės ir vedėjo reikalai dar neišspręsti. PLB valdyba ir visuomeninių reikalų komisija mano, kad atėjo laikas, siekiant laisvės Lietuvai, Latvijai ir Estijai, didesnę dėmesį skirti Europos šalims, teikti platesnę informaciją apie sovietinę Baltijos respublikų okupaciją.

Australijos lietuvių ruošiasi XIV-jai Lietuvių dienų dainų šventei, įvyksiančiai Bankstowno savivaldybės centro salėje gruodžio 30 d. Šį kartą šventėje dalyvaus tik trys chorai — Sydnejaus "Daina", Adelaidės "Lituanija" ir Melburno "Dainos sambūris". Bendrą programą atliks jugtiniai moterų, vyrų ir mišrus chorai, į kuriuos galės įsijungti mažesnieji vienetai ir net atskiri dainininkai, mokantys dainų šventės repertuaran įtrauktas dainas. Repertuaras buvo sudarytas 1985 m. pradžioje, atspausdintos ir išsiuntinės gaidos dalyvausiantiesiems choram. Po dainų šventės jos dalyviams bus surengta vakarieni Lietuvių klubas. Į Australijos lietuvių dienas žada atvykti PLB valdybos vicepir. Stasys Jukubaitis ir "Pasepolio lietuvių" red. Bronius Nainys.

Šveicarija

Spaudoje plačiai nuskambėjo "Air Mexico" bendrovės keleivinio lėktuvo susidūrimas su nedideliu privačiu lėktuvu Los Angeles apylinkėse. Žuvo ne tik abiem lėktuvais skridusieji, bet ir nemažai žmonių žemėje, kur net kelis namus padegė ir sunaikino nukritęs keleivinis lėktuvas. Dabar paaiškėjo, kad žuvo ir Los Angeles mieste gyvenęs Raimundas Navis su žmona Glorija. Jiedu buvo išvykę Meksikon meškerioti ir grįžo "Air Mexico" lėktuvu. R. Navio tėvas vadinosi Nakutavičiumi, o čia gimęs, augęs ir gerą verslą turintis sūnus pasirinko trumpesnę Navio pavardę. Niurjorke gyvena velionies Raimundo Navio pusbroliai Juozas ir Vytautas Nakutavičiai, pusseserė Lilija Milukienė, tetos — Pranė Nakutavičienė ir Bronė Lukoševičienė.

Penktasis tautinių šokių festivalis Ciuriche šiomet įvyko rugsėjo 11-14 d.d. Lietuviams jame atstovavo Juozas Stasiulienės 1960 m. įsteigta "Vilties" grupė, kuriai ji, neturėdama lietuvių jaunimo, pasirinko šveicarus. Jie šoko keliolika metų, nedarydami esminių pakaitų. Jie jau spėjo susituokti ir užsiauginti savąjį atžalyną. Lietuvių tautinius šokius šokančią šveicarišką grupę "Viltį" dabar papildė "Jaunoji viltis" — 48 metų vaikai. "Jaunoji viltis" turi septyniolika poras šokančių vaikų, papuoštų mamųjų pasiūtais tautiniais lietuviškais drabužiais. Didžiojoje festivalio eisenoje Ciuricho gatvėse "Viltis" su savo atžalynu žygiavo jos priekyje. Žiūrovai ypač šiltai sutiko "Jaunosios vilties" keturiolika vaikų, kurie sudarė didžiausią šokančių vaikų grupę festivalyje. Vaikų grupės turėjo atskirą pasirodymą rugsėjo 14, sekmadienį. "Jaunoji viltis" pašoko "Uoda", "Naši" ir "Grandinėlę". Ypač gerai pavyko "Uodo" šokis, kurin šokantys vaikai įjungė ir lietuvišką padainuotą dainelę apie uodą.

Britanija

Tautos šventės minėjimą Skotijos lietuvių rugsėjo 14 d. pradėjo kun. Andriūšius vietinėje Mossendo šventovėje atnašautomis Mišiomis ir pasakytu pamokslu. Šv. Šeimos šventovė buvo beveik pilna lietuvių. Po pamaldų visi susirinko Skotijos lietuvių klubo salėje, kur jų laukė šeimininkių pagaminti lietuviški pietūs. Apie Tautos šventės reikšmę, Lietuvos istoriją ir dabartinę tautos būklę kalbėjo Šv. Cecilijos choro vadovas Pranas Dzidolikas. Choras padainavo keletą lietuviškų dainų, jaunimas pašoko keletą tautinių šokių.

DBLS Nottinghamo skyriaus valdyba pasiskirstė pareigomis: K. Bivainis — pirmininkas, P. Anužis — vicepirmininkas, J. Kičas — sekretorius, J. Šukaitis — išdinininkas, A. Vaižguskas — reikalų vedėjas.

Metinį kalendorių su kasdien nuplėšiamais lapeliais kasmet išleidžia "Europos lietuvių" ir "Nidos" knygų leidykla. Savaitraštė rašoma, kad 1987 m. kalendorius jau ešas atspausdintas. Jeigu kas jo negauna ar norėtų gauti daugiau egzempliorių, prašomi kreiptis "EL" administracijon: 2 Ladbroke Gardens, London W11 2PT, Britain.

Brazilija

Dailės konkursą "Premio Lituania 1986" paskelbė Sao Paulo kultūros centras ir Lietuvos krikšto sukakties komitetas. Bus laukiama įvairios rūšies dailės kūrinių, turinčių lietuvišką atspalvį. Konkursu norima garsinti Lietuvos krikščionybę 600 metų sukaktį 1987 m. Geriausiam dailės kūriniui bus paskirta 2.000 krudavų premija, kurią parūpins Sao Paulo kultūros centras ir Lietuvos krikščios sukakties komitetas. Konkursiniai kūriniai turi būti atsiųsti Sao Paulo kultūros centran iki š. m. gruodžio 31 d. Premi juotas kūrinytas taps Lietuvos krikšto sukakties komiteto nuosavybe.

Urugvajus

Urugvajaus lietuvių jaunimo sąjungos valdybai lig šiol vadovavo pirm. Mindaugas Mačankas. Narių susirinkime rugsėjo 14 d. aptartas pasaulinis lietuvių jaunimo kongresas Australijoje, ten prasidėsiantis 1987 m. gruodžio 17 d. ir pasibaigiantis 1988 m. sausio 11 d. Kongresan kviečiami ir Urugvajaus lietuvių jaunimo atstovai. Jais turės rūpintis naujoji jaunimo valdyba, jau pasiskirsčiusi pareigomis. Naują Urugvajaus lietuvių jaunimo sąjungos valdybą sudarė: pirm. Danielius Modenas Aleksiejūnas, vicepir. Marija Mockevičiūtė, sek. Ona Grigorio-Sleivyte-Vila, išd. Klaudija Mikeliūnas, atstovas visuomeniams reikalams Antanas Grigorio-Sleivys, susirašinėjimui — Klaudijus Baerecke-Miškūnas, nariai — Rafaelis de Santiago, Danielius Jazonis, Elena Modzelewski, Robertas Ibarra-Veta ir Eliza-Klara Klimas.

"AUDRA" TRAVEL CORPORATION
CORPORATION
NAUJI METAI LIETUVOJE

Išvyksta gruodžio 26 d., grįžta sausio 9 d.

EGZOTIŠKA KELIONĖ Į AUSTRALIJĄ!
SAULĖTOS ATOSTOGOS GINTARO KRAŠTE!

Puerto Plata (Dominikos respublikoje)
Kviečiame teirautis smulkesnių informacijų.

Mūsų biuras:

- Pageidaujantiems paruošia individualias keliones į Lietuvą ir kitas šalis.
- Sutvarko vizas bei dokumentus iškvietimams.
- Priima užsakymus vertimams į kitas kalbas.
- Tarpininkauja suteikiant giminėms Lietuvoje labai naudingą finansinę paramą, nuperkant dovanas, automobilius, tvarkant palikimus.

Visais atvejais garantuojamas sažiningas ir konfidencialus patarnavimas.
Smulkesnės informacijos teikia
AUDRONĖ, JŪRATĖ ir kiti darbuotojai adresu:
1576 Bloor St. West, Toronto, Ontario, Canada, M6P 1A4
(Priešais Lietuvių namus)
Tel. (416) 532-8772 arba (416) 537-3060 Telex 06-986766 TOR
Kelionių įstaigos registracijos numeris — 2159872

Žydų gyvenimas Lietuvoje

Keletas romantinio pobūdžio atsiminimų bei epizodų

STASYS JUZENAS

pasitūt batus bei kitokią avalynę.

Mauša atsiveždavo valgiui gaminti savo „košer“ indus. Jis laikėsi talmudo ir buvo miestelyje rabino padėjėju. Kol visiems pasiūdavo avalynę, kol visiems pasiūdavo avalynę. Kol visiems pasiūdavo avalynę...

Ūkininkai manė, kad žydai nemoka ūkininkauti arba kad jiems ūkio darbai buvo per sunkūs. Žydų ūkininkų bent aš nemačiau. Juk ir Amerikoje fizinių darbų fabrikuose ar statybose dirbančių žydų kaip ir nėra.

Vargšas žydėlis Rufkis su prekėmis atvažiuo pavarakary. Dangus niakėsi, atrodo, kad juodi debesys tuojau praplups. Vyrai pievose šienavo, o padaržėje šienas buvo sausas bei tinkamas vežti į daržinę.

Rufkis pasiprašė nakvynės, nes artėjo audra, o dar nebuvo apvažinėjęs apylinkės. Šeimnininkai visada pakeleivius priimdavo nakvoti. Moterys, pasikinkiusios arkliais, skubėjo parvežti sausą šieną į daržinę. Rufkis buvo tik vienas vyras ir bandė padėti. Jam nesisekė su šakėmis krauti ir vežimą šieną — per sunku, neįprates sunkiai kilnoti. Tada jam leido minti vežime šieną. Dar labiau nesisekė — susiraizgė šiene, kelnės nuskubo, šienas nušliaužė nuo vežimo. Lietus kaip iš kibiro pradėjo pilti. Šienas liko nesuvežtas, o Rufkis, šlapias kaip grybas, išėjo šieno vežime kelnėmis, atsižadėdamas tokio darbo amžinai.

Kai dar buvau gal 15 metų vaikėžas ir mokiausi progimnazijoje, tačiau vienas žydų vestuvės. Tai buvo turtingo manufaktūros krautuvės savininko vestuvės su visomis žydų tradicijomis. Miestelio gyventojai ilgai kalbėjo, kaip nuo sinagogos žydai, rankomis susikabinę, barakatinuodami ir šokdami gatvės viduriu, palydint didu orkestrui, traukė į jaunavedžių namus. Viduryje pailgos formos rate ėjo jaunavedžiai, rodos, palydinti su didelėmis bulkomis šokančių kelių porų. Žmonės stebėjo eiseną ir vestuvinių orkestro maršą nuo šaligatvių. Susisiekimas gatve buvo sulaukymas ir niekas ne tik netrukde, bet dargi domėjosi žydų tradicijom.

Dabar galvoju, ar būtų galėjęs tokias vestuves savame krašte tuo laiku suruošti lietuvis? Tame miestelyje (nebuvo apskrities miestas) buvo dvi sinagogos, bet tik viena katalikų šventovė, kuria naudojosi miestelio ir viso valsčiaus gyventojai. Apskrities mieste — Ukmergėje buvo dvi žydų gimnazijos (viena jų — hebrajų kalba), viena žydų ligoninė ir dvi sinagogos. Lietuviai turėjo tik vieną gimnaziją. Tad gal todėl Lietuvos žydai galėjo tiek daug mokslinėje srityje padaryti. Pagal pačių žydų pasisakymus, tiek daug kultūrinio ir mokslinio-intelektualinio kraičio nedavė atsikūrusiai Izraelio valstybei, kaip Lietuvos žydai — nė viena žydų bendruomenė.

Ar tai nereiškia, kad tam buvo pakankamai geros sąlygos?

Svietimo ministerija išleidiamesiems gimnazijos baigimo egzaminams atsiūsdavo temas. Vienos gimnazijos žydaitės abiturientės buvo gerai įvertintas lietuvių kalbos rašinys. Jis pateko net į spaudą ir buvo cituojamas gimnazijos. Žydaitė rašė: nors Lietuva nėra mano senolių kraštas, nespindi karšta vidudienio saulė, neskalauja jos krantų saulėto dangaus Viduržemio jūra, tačiau Baltija, pasak Maironio, gimdo dainą liūdnę už marių ošimą; ir aš pamilau Lietuvą, jos beržynus, klonius, kalvas ir žmones.

Minėtoje „TŽ“ santraukoje minimi kai kurie studentų žydų Kauno universitete suvaržymai ar neviendodas toleravimas. Esa tai sukeldavo žydams neįtikėtiną ar blogą nuotaiką. Reikia prisiminti, kad tuo laikais, jaukus dar priklausė nuo asmens. Labai dažnai kaimo ūkininko vaikai būdami studentais, ilgai nepripildavo prie miestiečių studentų, bet tai nereiškia diskriminacijos ar atsirobojimo.

2000 metų klajojimas po pasaulį be tėvynės žydus užgrūdino, padarė daugiau ar mažiau internacionaliais prisitaikėliais. Kaip visur gyvenime, kur daugiau pinigų, ten mažiau širdies.

Atsimenu vieną šaltą žiemos naktį, kai nuo šalčio tvoros braskėjo ir spieigas temė akis, vežėm bekonus arkliais virš 40 km į Panevėžio „Maisto“ mūšio, padarė daugiau ar mažiau internacionaliais prisitaikėliais. Kaip visur gyvenime, kur daugiau pinigų, ten mažiau širdies.

Irina Ratušinskaja, 32 metų amžiaus, kritiku ir sovietinių išieivių nuomone viena didžiausių poetų pasaulyje, remiantis minėtu įstatymu nubauts 7 metams konclagerio ir 5 metams ištėrimo. Kalėjusi nuo 1983 metų, 1986 m. spalio mėn. pradžioje netikėtai išleista iš kalėjimo. Poetė prasikalto valstybei spausdindama pogrindžio spaudoje eilėrašius žmogaus teisių temomis, dalyvaudama demonstracijoje Maskvoje už Andriejaus Sacharovo išlaisvinimą. Suim-



N. Pr. Marijos vienuolijos seselių Toronte vadovaujama vaikų darželyje lietuviukų grupė. Kairėje — sesuo LORETA JONUŠAITĖ. Ntr. St. Dabkaus

Poetės odisėja

Sovietų Sąjunga bene bus vienintelis civilizuitas kraštas pasaulyje, kuriame už poeziją galima patekti į kalėjimą. Baudžiamosios statuto paragrafas 190-1 (Sovietų Sąjungos bei jos visuomeninės sandaros šmeižtas) — labai patogu apkaltinti kiekvieną, nes pritaikomas ir tokiu atveju, kur pasakoma tiesa, kuri, partijos supratimu, turėjo būti nutylėta.

Ratušinskaja gimė Odesoje. Per savo močiutę tapo katalike. Nors ir baigusi fizikos mokslus, būdama 24 metų ėmė rašyti poeziją, įtaigojama Achmatovos, Cvetajevės, Mandelštamo, Pasternako — talentingiausių rusų poetų, visad kėlusiu žmogaus orumą.

Dabar Ratušinskaja pirmiausia nori pasiegyti ir tada vėl tęsti poezijos rašymą. Pasaulio rašytojų protestai neabejotinai prisidėjo prie jos išlaisvinimo, nes Sovietų Sąjunga sąžinės grauzaties nepripažįsta (sąžinė jai tik „buržuazinis prietaras“).

Kada gi pasibaigs smulkmeniškas Boriso Godunovo įtarmas ir atviro žodžio baime, nutšę per visą Rusijos istoriją ligi šios dienos? VI. Š.

Lietuvybė — jo žvaigždė

A. a. Juozą Berseną išlydėjus

1986 m. rugsėjo 23 d. Hamiltone mirė Juozas Bersenas, 75 m. amžiaus, vienas iš Kanados lietuvių fondo steigėjų. Palaidotas rugsėjo 26 d. Šv. Jono lietuvių kapinėse, Mississaugoje. Laidotuvėse dalyvavo ir londoniškaiai.

Velionis apie 27 metus priklausė KLB Londono apylinkėi. Manau, Londone nebuvo nė vieno lietuvių, kuris nežinotų a.a. J. Berseno. Jis buvo nuolatinis lietuviškų renginių ir susirinkimų lankytojas, dinamiškas susirinkimuose kalbėtojas, stropus ir nuoširdus lietuviškos veiklos rėmėjas, dažnai ir gana stambiomis sumomis. Lietuvybės išlaikymas ir Lietuvai laisvės atgavimas buvo du tikslai, kuriems jis skirdavo pirmąją dėmesį ir neidavo su niekuo į jokius kompromisus dėl vienokio ar kitokio jų keitimo. Jei kas mėgdavo juos paneigti ir siūlyti ką nors naujo, tam jis išdrįsdavo padaryti ir gana aštrų bei pagrįstą priekaištą. Jis ne tik kalbėdavo, bet tiems tikslams siekti skirdavo ir savo lėšas bei pastangas. Jis nelaukdavo, kol kiti su-

aukos reikiama suma ir todėl gal jo doleris galės pasilikti jo kišenėje — visada jis būdavo tarp pirmųjų aukotojų Tautos fondui ir kitai lietuviškai veiklai paremti, dažniausiai būdamas ir stambiausias vėjau aukotojas. Didžiausią pasišventimą jis parodė, mėgindamas sutelkti kuo daugiausia įnašų Kanados lietuvių fondui. Ir tai jam pasisekė. Pvz. vien Londono 75 lietuvių šeimų apylinkėje jis įnašais surinko \$14,745. Neturiu žinių, kaip sėkmingas jis buvo kitose apylinkėse. Kitas jo stambus laimėjimas — su žmona Elena išaugino laisvai lietuviškai kalbantį ir labai aktyviai lietuviškoje veikloje dalyvaujantį jaunimą — sūnų Eugenijų, KLF išdindinką, ir dvi dukras — Zitą ir Sigitą, buvusias KL Jau-nimo Sąjungos pirmininkes. Pagrindinis laimėjimas buvo betgi tas, kad velionies ir kitų steigėjų dėka sėkmingai buvo suorganizuotas reikšmingasis Kanados lietuvių fondas, liksiąs nerūdijanti velionio paminklu. D.E.



Buvusi Kinijos misijonierė vienuolė PRANCIŠKA GAIDAMAVIČIUTĖ, 89 m. amžiaus (kairėje), gyvenanti Australijoje, su savo vienuolyno viršininke vienuolinio gyvenimo sukakties iškilimėje

Britanijos lietuviai

Vienos lietuviškos vestuvės, kitos — laidotuvės. Aukos religinei Lietuvos šalpai ir Vasario 16 gimnazijai

S. KASPARAS

Rugsėjo mėnesio 1 diena, Šv. Kazimiero parapijos klebonas kun. dr. Jonas Sakevičius, MIC, išvyko vienam mėnesiui į JAV. Jį pavadavo atvykęs iš Kalifornijos pensjon išėjęs JAV kariuomenės kapelionas kun. Vincetas Meškėnas.

Rugsėjo 6 d. įvyko Kristinos Pukštytės ir Andriaus Thorne-well sutuoktuvės Šv. Kazimiero šventovėje. Sutuoktvių apeigas atliko kun. V. Meškėnas dalyvaujant 100 svečių.

Kristina — jauniausioji Hildos ir Adolfo Pukščių duktė iš ketvertos vaikų. Londone ji mokėi Šv. Ursulės gimnazijoje, vėliau Brighton politchnikos kolegijoje ir ją baigė bakalaurės laipsniu.

Kristina nuo jaunų dienų dalyvavo lietuviškos bendruomenės veikloje, susijusioje su tautinių šokių grupėmis. Kalba ir lietuviškai, dalyvauja lietuvių jaunimo sąjungoje.

Studijuodama Brightono politchnikos kolegijoje, susipažino su stud. Andriumi Thorne-well, ir po poros metų draugystės susituokė.

Sutuoktvių vaišės buvo Anglijos lietuvių sodyboje Headley Park. Jaunuosius ir sutuoktvių svečius pasitiko prie lietuvių sodybos durų jos vedėjai Paulius ir Luiza Padvoiskiai, kurie šiuo metu yra irgi jauna šeima. Prasidejo vaišės ir linksmoji sutuoktvių dalis, kuriai vadovavo „Lietuvos“ tautinių šokių grupės vedėjas Simonas Dobrovolskis. Skambėjo lietuviškos dainos, muzika. Jaunieji apsigyveno gražioje Sussex grafystėje, Hove mieste, šalia garsojo Brightono vasarvietės. Andrius dirba buhalteriu, o Kristina — kelionių departamente.

Rugsėjo mėnesio viduryje Londone lankėsi prof. dr. Romas Vastokas su ponia. Savo laiku Vastokas šeima gyveno Londone, ir Romas buvo Šv. Kazimiero šventovės nuolatinis pamaldų dalyvis. Atvežė buvusiąjį savo parapiją gražią dailininkų Tamošaičių pagamintą lietuvišką lėlę, kuri puoš mūš klebonijos patalpas. Grįždami iš Europos vėl sustos Londone.

Rugsėjo 10 d. Whipp Cross ligoninėje mirė Marija Vikanienė. Velionė buvo gimusi Londone 1916 m. gegužės 5 d. Palaidota iš Šv. Kazimiero šventovės rugsėjo 23 d. Šv. Patriko kapinėse. Laidotuvių Mišias atnašavo ir kitas apeigas atliko kun. V. Meškėnas. Pamaldose dalyvavo apie 110 žmonių. Giedojo parapijos choras, va-

dovaujamas Justino Černio. Po laidotuvių buvo užkandžiai parapijos svetainėje. Juos padėjo paruošti Šv. Onos draugijos narės.

Velionė Marija buvo nuo jaunų dienų lietuviškos bendruomenės bei parapijos narė, dalyvavo vaikų chore, lankė anuomet veikiančią šeštadienio mokyklą, dalyvavo Marijos dukterų būrelyje, mėgo vaidinti. Jai teko net du vaidinimus atlikti su garsiuoju dabartiniu režisieriumi Jonu Milteniu, kai jis mokėsi Londono dramos kolegijoje. Karo metu velionėi reikėjo atlikti valstybinę pareigą — dirbti žemės ūkio darbus ir būti „Land Army“ nare.

Po karo velionė sumainė aukso žiedus su Jonu Vikoniu. Susilaukė sūnaus Petro ir dukters Liucijos. Dalyvavo parapijos chore, Šv. Onos draugijoje, buvo daugel metų valdybos nare ir net keletą metų valdybos pirmininke. Be to, buvo sporto ir socialinio klubo narė, dalyvavo jo valdybose. Velionė buvo didelė toleranti, visuomet praktiška, nereikalaavo padėkų, nesiekė garbės.

Rugsėjo mėnesį Londono lietuvių parapijos Šv. Kazimiero klubo nariai surinko Religinei Lietuvos šalpai Brukljne 110 sv., arba 162 dolerius. Tai jau antroji šio klubo auka.

Dabartiniu metu klubas vykdo aukų rinkliavą Vasario 16 gimnazijos statybai paremti. Jau surinkta 274 sv. Rinkliava tęsiama toliau.

Rugsėjo 13 d. staiga mirė Jonas Januševičius, gimęs Papilės valsčiuje prieš 79 metus. Lietuvice dirbo Vidaus reikalų ministerijos saugumo departamente. Laidotuvių Mišias atnašavo ir kitas apeigas atliko Šv. Kazimiero šventovėje kun. V. Meškėnas. Sudegintas Londono krematoriume.

Velionis buvo tautinės minties žmogus. Savo testamentu paliko 200 sv. „Dirvos“ savitraščiui.



A. a. MARIJA VIKANIENĖ

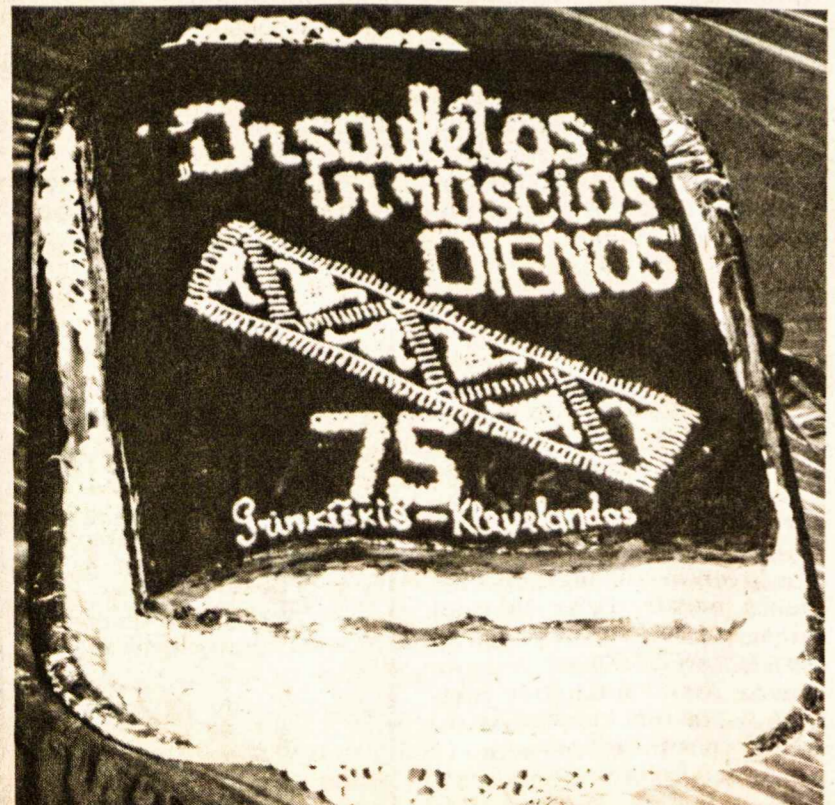
Valgių gaminto knygoje
“LITHUANIANS COOK IN CALGARY”
 yra daug privačių receptų, paruoštų Vakarų Kanados lietuvių, kaip pvz. paruošimas laukinių žvėrių, žuvų ir specialių skanumynų.
 Knygos kaina — \$10, persiuntimas — \$1.95.
Visos pajamos, gautos už parduotas knygas bus panaudotos Kalgario lietuvių veiklai.
 Čekius rašyti: Calgary Lithuanian-Canadian Community, c/o Aldona Condon, 16 Bedwood Cres. N.E., Calgary, Alberta T3K 2G9, Canada.
 Telefonas informacijai: (403) 275-8463.

Jūsų auka TAUTOS FONDUI garsina Lietuvos laisvės bylą laisvame pasaulyje. Šešiomis kalbomis ELTos ir radio žinios nesusilaikomai skleidžia informaciją įvairiose kraštuose apie Lietuvos laisvės kovą ir ją skatina.

REMKIME TAUTOS FONDA
 aukomis, darbais, palikimais. Kiekvienas paaukotas centas artina Lietuvai laisvės aušrą. Aukos ar palikimas siųskime:
 Tautos fondo Toronto apylinkės atstovybė (Lithuanian National Foundation Inc.)
 53 Armadale Ave., Toronto, Ont. M6S 3W9

GINKIME LIETUVIŲ TEISES!
Nepamirškite savo aukos
Lietuvių Teisėms Ginti Fondui
 Prašome pasinaudoti šia atkarpa. Čekius rašyti “Lietuvių Teisėms Ginti Fondas” (arba “American Lithuanian Rights Fund, Inc.”) ir siųsti adresu: 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Illinois 60636, USA

Auka Lietuvių Teisėms Ginti Fondui..... US \$
 Pavardė, vardas
 Adresas



Poeto BALIO GAIDŽIŪNO deimantinės amžiaus sukakties proga L. JUCAITIENĖS Klivlande iškeptas tortas, kuriame matyti įrašas naujausios autoriaus knygos “Ir saulėtos, ir rūsčios dienos” Nuotr. V. Bacevičiūnas

Baigtas lėšų telkimo vaju

Reikalinga suma lituanistikos katedrai jau surinkta

Su dideliu džiaugsmu pranešame gerą žinią, kad daugelio pasaulio lietuvių, organizacijų, radijo, spaudos ir kraštų Bendruomenių darbo, pasiūlymų ir aukų dėka 1986 m. spalio 4 dieną baigėme rinkti pažadėtus 600,000 dol. PLB Lituanistikos katedrai.

1981 m. Pasaulio Lietuvių Bendruomenė pasirašė sutartį su Illinois universitetu Čikagoje, įsteigdama pirmąją ir amžiną PLB Lituanistikos katedrą laisvajame pasaulyje su 750,000 dol. fondu. Pats universitetas skyrė 150,000 dol., o mes pasižadėjome per 5 metus surinkti 600,000 dol. Dabar tą pažadą visi bendrai įvykdėm!

Pusę pažadėtos sumos įmokėjus (300,000 dol.), 1984 m. rudenį PLB Lituanistikos katedra pradėjo savo darbą su pirmaisiais aukštojo lituanistikos mokslo aspirantais, siekiančiais magistro ir daktaro laipsnių. Šiais metais yra užsiregistravę jau 9 aspirantai. Jai sėkmingai vadovauja profesorius dr. Bronius Vaškėlis, kurio adresas yra: PLB Lituanistikos katedra, University of Illinois at Chicago, 1225 University Hall, Box 4348, Chicago, IL 60680, USA. Tel. (312) 996-4412.

Asmenys ir organizacijos iš daugelio kraštų ypatingai daug ir nuoširdžiai aukojo per praėjusį mėnesį. Už tai Jums visiems reiškiam didžiausią padėką, nes Jūs ypatingu būdu įamžinote išeivijos lietuvių meilę lietuvių kalbai, mokslui bei kultūrai, parodėte bendrą mūsų pasiryžimą visokiais būdais kovoti už Lietuvos laisvę bei nepriklausomybę, išlaikant ir ugdati sąmoningą lietuvių.

Gauti pinigai per 600,000 dol. dabar yra dedami į spe-

cialų Stasio Barzduko vardo fondą (1981 m. rugsėjo 13 d. miręs Stasys Barzdukas ilgus metus buvo mokytojas, lituanistas, kalbininkas, vienas iš Lietuvių Bendruomenės steigėjų ir jos ugdytojų, JAV LB vadovas, PLB valdybos pirmininkas ir PLB garbės pirm-ninkas). Šio fondo pinigais bus remiami tolimesni PLB Lituanistikos katedros darbai, kaip pvz. kituose universitetuose dėsantųjų lietuvių profesorių atsikvietimui specialioms paskaitoms, papildoma parama lituanistikos doktoratus ruošiantiems, specialūs lituanistikos seminarijos bei leidinių ruošimui ir panašiai.

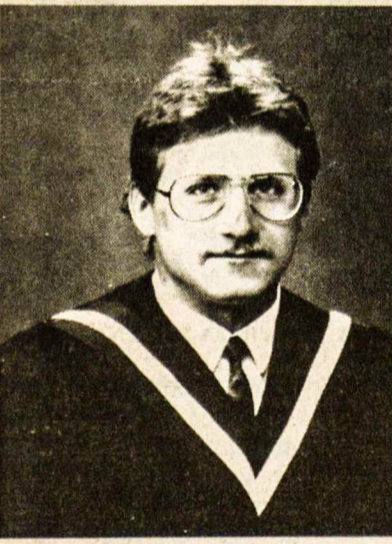
PLB fondo vadovybė savo darbą tęsia toliau ir prašo Jūsų aukų bei testamentinių palikimų PLB Lituanistikos katedros darbams bei studijoms. 1987 m. pradžioje bus paskelbti visi PLB Lituanistikos katedros aukotojai, kurių vardai ir pavardės ar organizacijų pavadinimai bus įrašyti į specialią aukotojų knygą, laikomą universitete. Paaukoje 50 dol. ar daugiau gaus padėkos diplomus, o paaukoje 500 dol. ar daugiau bus įrašyti į PLB Lituanistikos katedros garbės lentą, kuri kabos Illinois universitete. Tad nespėję savo aukų iki šiol atsiųsti, gali tai padaryti iki šiuo 1986 m. pabaigos.

Visos aukos gali būti nurašytos nuo pajamų mokesčių JAV ir Kanadoje ("tax deduction") ID No. 36-3097269). Prašom aukas rašyti LITHUANIAN WORLD COMMUNITY FOUNDATION vardu ir siųsti į PLB fondo raštinę šiuo adresu: Lithuanian World Community Foundation, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, IL 60636, USA. Tel. (312) 778-2200.

Pasaulio Lietuvių bendruomenės valdybos ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės fondo vadovybės vardu dar kartą reikiu gilia padėką visiems aukotojams bei talkininkams už amžinos vertės dovana — PLB Lituanistikos katedros įsteigimą, kuri tarnaus išeivijos lietuviams ir padės kovojančiai lietuvių tautai okupuotoje Lietuvoje atgauti laisvę. Ačiū Jums visiems.

Vytautas Kamantas, PLB valdybos ir PLB fondo pirmininkas

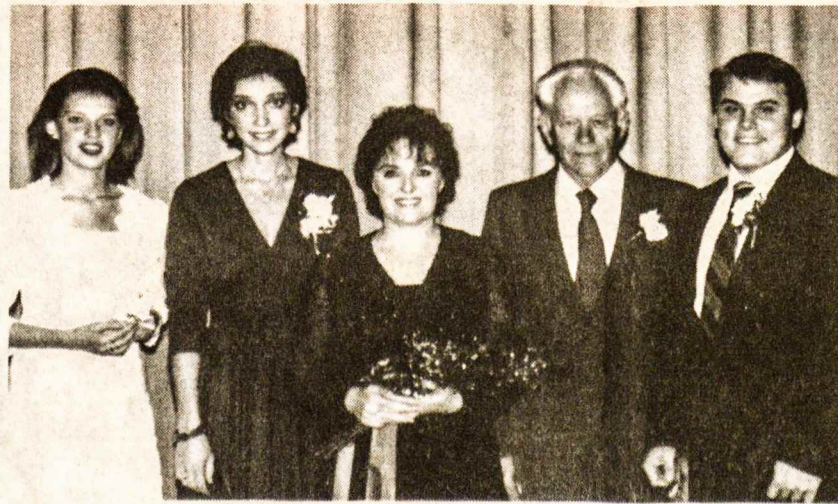
Grand Rapids, Michigan 1986 m. spalio 15 d.



ALGIS-JONAS RATAVIČIUS, Agutės ir Ksaverio Ratavičių sūnus, baigęs Tillsburgo Glendale gimnaziją, 1986 m. pavasarį Guelpho universitete baigė agronomijos mokslo bakalauro laipsnį (Bachelor of Science); specialybė — žemės inžinierius



Dr. AUDRIUS V. PLIOPLYS, mokslininkas, menininkas, literatas ir medicinos daktaras, apsigyvenęs Toronte. Gimė Toronte 1951 m., gimnaziją ir mediciną baigė Čikagoje 1975 m. Dirbo ligoninėse bei tyrinėjimo institucijose Amerikoje bei Kanadoje ir tapo neurologijos specialistu. Yra priimtas į medicinos fakultetą Toronto universitete ir Vaikų ligoninę kaip asistentas profesorius. Pusę savo laiko skiria klinikiniam darbu, kitą pusę — tyrimams. Jo sritis yra Down'io ligos vystymasis ir prieškūnių veikimas neurologinėse vaikų ligose. Dr. Audrius yra ne tik aukštą kvalifikaciją neurologas, bet ir menininkas. Tai rodo ilgas sąrašas individualių bei grupinių parodų skulptūros bei fotografijos srityse. Jo straipsniai yra pasirodę "Metmenyse" ir "Lituanus" žurnaluose, neskaitant jų, kurie buvo paskelbti amerikiečių laikraščiuose. Yra vedęs amerikietę ir augina du vaikučius.



Solistės **DAIVOS MONGIRDAITĖS** koncerto ir poeto **BALIO GAIDŽIŪNO** knygos sukaktuvių programos atlikėjai Klivlande. Iš kairės: R. Bublytė, K. Kuprevičiūtė, sol. D. Mongirdaitė, B. Gaidžianis ir E. Kijauskas 1986 metų spalio 4 dieną. Nuotr. V. Bacevičiaus

Geros mintys gydo kūno ligas

Apie 90% visų ligų atsiranda, o atsiradusios pablogėja dėl neigiamos žmonių galvosenos. Bet teigiamų minčių galia gali žmogų pagydyti — sako medicinos žinovai.

"Dvasinė įtampa, baimė, nerimas, rūpestis, pyktis, sužadina stiprią kūno reakciją ir gali būti "tikrų ligų" priežastimi. Mūsų galvosena mus žudo, bet mes savyje turime jėgą nepasiduoti" — sako britų gydytojas ir autorius dr. Vernon Coleman.

Štai jo patarimai gerai sveikatai išlaikyti.

Galvok, kad esi sveikas, ir būsi. Tyrimai rodo, kad liga įsivaizduoja žmonės dažnai ją gauna. "Jei į laivą lipdamas galvosai, kad susirgsi jūros liga, tai taip ir atsitiks. Jei sekdamas besisukinėjančios karuselės svaiginantį sukutinį manai, kad turėsi vemti, tai greičiausiai taip ir bus. Bet jeigu naudosi savo minties jėgą savęs įtikinimui, kad tikrai taip neįvyks, tai ir nesusirgsi" — teigia dr. Coleman.

Svajojimas atpalaiduoja nuo emocinės įtamos. "Įsivaizduok, kad graži saulėtą dieną tingiai drybsi pajūrio paplūdimyje; arba sukurk vaizdą, kad ramioje upėje nuo tylaus, žalia lanka apaugusio kranto, meškerioji... Svajonių sukurti vaizdai yra geriausias poilsis protui" — įrodinėja dr. Coleman. Ir toliau pataria: "Yra būtina protą išjungti — negalvoti kurį laiką. Jei ne, pradėsi jausti įtampą, ir netrukus atsiras aukštas kraujospūdis, kolitas, dusu-

lys, blogas virškinimas, egzema..."

Įsivaizduok, kad sėkmingai nubaidei ligą. "Jeigu peršalai ar susirgai gripu įtikink save, kad sveiksti. Vaizduotėje išlipk iš lovos, gaminkis sau pusryčius, pavalgęs įlipk į automobilį ir važiuok į darbą... Tikėk, kad tavo kūnas yra stipresnis už bet kokią ligą. Galvok, kad tave užpuolusi liga yra silpnutė išbrovėlė, benamė ir labai baili" — moko dr. Coleman. knygos "MINDPOWER: How to Use Your Mind to Heal Your Body" autorius.

Pasak knygos autoriaus, jūsų kūnas gali tapti tvirtove, nugalinti visus ligų antpuolius. Jeigu imate vaistus, galvokite, kad kiekviena tabletė ar piliulė yra kovos ginklas, laimintis kovą prieš ligą.

UCLA (University of California, Los Angeles) psichiatrinės medicinos profesorius dr. George Solomon, pareiškdamas savo nuomonę ta pačia tema, teigia: "Jau prieš tūkstančius metų pažangesnį gydytojai žinojo, kad daugelio ligų užuomazga ir jų plėtotė yra maitinamos žmogaus negatyvios galvosenos nuotaikų. Medicinos mokslui yra žinoma, kad emocinė įtampa, ypač prislėgta nuotaika ir nepajėgus kovoti su sunkumais, silpnina kūno atsparumą (imunitetą) prieš visokias ligas.

Yra įrodymų, kad kovoje prieš kūno negalavimus, poilsis, meditacija, susilaikymas nuo blogų įpročių ir psichoterapija gali ne tik atstatyti, bet ir sustiprinti kūno atsparumą jėgas."

"Pensininkas", 1986 m. spalio

Paskutinės skyrybos

Surizgusio gyvenimo novelė

Č. SENKEVIČIUS

Palata, numeris 447. Eugenija guli prie lango. Ten, kur yra saulė, draikosi ir balti debesėliai. Po jais kvepia pavasario žemė, ir žmonės atidarą langus, kad išleistų gaivinančio oro. Bet kitoje pusėje — gelsva plastikinė uždanga, už kurios — Sandra, dar nesena moteris, bet sulysusi ir klaiki.

Eugeniją čia atvežė jau trečią kartą. Gal jau paskutinį? Susitraukė pasaulis iki tos palatos dydžio, nes liga nebeapgydoma. Ateina didžioji permaininga. Iš to mažyčio ir susitraukusio pasaulio reikės kur nors eiti. Bet nežinia — kur. Ateitis, kaip tie balti debesėliai, pasirodo ir vėl kažkur dingsta. Kas ji — ta ateitis? Tik apie praeitį ji težiino, viską iki smulkenų prisimena. Tai tartum kokia jos nuosavybė, turėtis ir pamestas daiktas. Tai stovėjimas ant aukštų laiptų, kuriais reikėjo leistis žemyn...

PIRMAS LAIPTAS. Zigmus buvo vyras, kurio visos norėjo. Tiesus aukštas, rusvais, garbinuotais plaukais. Akys — tai ramios jūros atspindžiai. Po leitenanto žvaigždutę ant pečių — tikra visų gimnazisčių svajonė. Bet pasitaikė man. Net ir šiandien sunku suprasti kodėl? Nedrįstu prisiminti, kad mano tėvas turėjo malūną, o jo tėvas — tik mažą trobelę ir vieną karvę miestelio gale. Bet kas gi anais laikais į tai žiūrėjo? Gal pirmųjų plukių jieškiojimas tėviškės miške su sąjunge, gal mėnesiena ant tvenkinio šokių pertraukos metu? Mylėjomės be vingių ir išskaičiavimų — atvirai, tiesiai ir nuoširdžiai, kaip ir daugelis mūsų jaunystės draugų, laimingi ir saugūs laisvos tėvynės vaikai. Tenai juk turėjo mūsų gyvenimas sustoti, bet jis riedėjo tolyn, kaip nuo ašies atitrūkęs ratas ir atnešė mūsų į pabėgėlių stovyklas, atnešė nebe vienu du, bet ir mylimą Danutę — mūsų dukrytę. O Zigmus beliko tik gilios vandenyno spalvos akys. Visa kita — kažkoks šešėlis ano buvusio ir mylimo vyro. Negi jis jau tada jautė, kad pirmosios meilės blykstelėjimas buvo šviesus žaibas, po kurio turėjo sekti dundėsys?

— Žinoma, gyvenimas nėra juokas, — dažnai jis kartodavo, tylėdavo ir į vieną tašką žiūrėdavo. Su kiekvienu pajudėjimu iš stovyklos į stovyklą jis vis pykdavo: — Vėl iš naujo... ir vėl iš naujo... Nei aš, nei septynerių metų Danutė jo nuraminti negalėjom. Buvo tylus, užsidaręs ir nesavas. Pagaliau jis rado išeitį — bent jam taip atrodė. Būdavo išsėdėjęs vakarais ir grįžta paryčiais. Kartais ant stalo meta menkaverčių markių glėbį, išloštą kortomis. Kartais krinta į lovą ir miega kone iki vakaro. Į bet kokią tokio elgesio kritiką atšaudavo vienu žodžiu: velniava. Dėl pastabų neapykdavo, bet darė savo, ir tiek. Gal ir būtų buvęs pajėgus ginklu kovoti, jei būtų reikėję, bet dvasia buvo silpnas kaip mažas vaikas. Labiau siai mane jaudino tartum dukters nepripažinimas — Danutė jam galėjo būti, galėjo ir nebūti. Tik patį reikalingiausią žodį ją išardavo, tik didžiausią būtinybę padarydavo. Ir daugiau nieko. Tolinis nuo visko, kas jam nebuvo malonu, draugavo su viengungiais ir lošė kortomis. Kad viskas lūžtų, užteko vieno kito kaimynės žodelio: — Nebūk kvaila, augini mergaitę, negi nematai, kad ji jau nebeturi tėvo, o tu vyro.

Dar abejojau, dar laikiausi, bet kai namo nebegrįždavo iš tisas kelias dienas ir naktis, apsiprendžiau: — Šitaip su tavimi ilgiau gyveniti nebegaliu. — Koks čia tas gyvenimas... man viskas vis tiek, — suniurnėjo be jokio jausmo ir akių nepakėlęs nuo nagų, kuriuos karpė. Išėitis viena. Parašiau laiškėli: "Vis sakydavai, kad gyvenimas nėra juokas. Tai kodėl mes turim būti juokdariai. Man rūpi ateitis mūsų Danutės, kuri nebeturi tėvo. Toliau taip nebegaliu. Suprask ir atleisk. Manau, kad tos slegiančios benamio dienos sutriuškins ir praeities prisiminimus, buvusią meilę ir vedybinę priesaiką..."

Draugų patariama ir padejama pasiėmiau Danutę ir išvažiavau į prancūzų zoną.

Kas jai dar kartą paseks pasaką apie karalaitę su auksine karūna ant galvos? Rodos, tai mažytis atspindys jos pačios gyvenimo. Už lango parausta saulėlydžio debesys. Dega dangus. Į tą ugnį sunkiasi rami tamsa. Į juodą langą įsiremia pirmoji žvaigždutė — vienintelė ištikima slaugė...

ANTRAS LAIPTAS. Prie Rimanto reikėjo priprasti. Kai jį pirmą kartą pamaciau, jis man atrodė labai negražus: didelė nosis, lėti žingsniai, tarytum dėl to, kad skubant neplevėsuoję jo plonos, kaip iš popieriaus iškirptos ausys; o tos akys po siaurais kaip siūlas antakiais, rodos, ir tebuvo tik tam, kad kas nors paprastai tose vietose būna — nei spalvos, nei formos. Tačiau jos buvo nepaprastos ir matė tai, ko visai nebuvo.

— Tai angeliukas, ne mergytė, — pasakė jis tada, pažvelgdamas į Danutę.

Ir nuo tada prasidėjo mūsų draugystė, pagaliau ir bendras gyvenimas, kokių stovyklose buvo nemažai. Gyva ir talentinga išryškinta Danutė drobiė buvo pakabinta mūsų kambarėlyje, išlaikius jam paskutiniuosius meno mokyklos egzaminus. Lyg koks diplominis darbas tasai paveikslas kabėjo virš mergaitės lovytės. Visa buvo originalu ir nepaprasta, nors aliejaus veidelyje kai kada smėkštelėdavo Zigmo šypsena, kai kada kalbėdavo jo akys. Ir tai buvo vienas dalykas, kuris mane persekiodavo. Bet apie tai niekam niekada neprasitariau. Tai buvo mano vienos paslaptis. Ir antrasis Danutės portretas — profilinis tik dar labiau papildė pirmąjį. Aš pati paveiksluose būvau dingusiu. Užtat kasdieniniame gyvenime Rimantui būvau viskas. Jis buvo labai mandagus, paslaugus visiems ir geras žmogus. O Danų mylėjo ne kaip savo "angeliuką" pozuojuoją, bet kaip tikrą dukterį. Kur ką besugriebdamas — vis jai. Vedžiodavosi po laukus už rankytės paėmęs, rodydavo baltus debesis ir paukščius, pasakodavo senas žemaitiškas pasakas apie medinius velnius ir stiklines raganas. Ir jis pats su mumis buvo laimingas — kaip gi kitaip galėjo ir būti!

Išskyrus Danutę, abudu jau tėtė, kad šitas pokarinis gyvenimas yra kaposimas gabalais. Ir abu tame pačiame ilgiau išlikimė — buvo pats nemaloniausias klausimas, gal ne vienintelis, bet kasdieninis. Guodavomės svajonėmis. Rimantas žinojo, kad palikau savo tikrąjį vyrą, kad per daug painu formaliai sutvarkyti bendrąjį gyvenimą. Jam užteko mažesnis tokios, kokia buvau — ir viskas. bet visą laiką jaučiau, kad kažkas turės keistis, tik niekaip negalėdavau atspėti — nei kas, nei kaip.

Pagaliau viskas dingo, kai vieną dieną Rimantas atplėšė laišką, kuriame jis kviečiamas į Paryžių. Rašė draugas grafiškas. Reikalas rimtas ir ateitį žadantis. O man? Negalėjau gerai ramintui sakyti "ne". Nė Danutė "angeliukas" nebegalėjo sulaikyti tų plačių vilionių. Pagaliau gi atėjo laikas visiems skirstytis. Po tolimesnių studijų ir darbų žadėjo jis persikelti į Ameriką, apie kurią jau ir man teko pagalvoti. Emė retėti stovyklos, emė irti pokarinis susiorganizavimas. Rimanto daugiau niekada nebemačiau.

Kas skaištu ir balta, virsta juodais debesimis. Danguje ir žemeje. Žaibas perskrodžia tamsą, dundėjimas sudrebina žemę ir širdį. Paliečia gimtąjį kraują lašelį, gal paskutinį gryną ir neparduotą. Ne teptukas talentingo rankoj, ne žodis, gražiai išdeklamuos ir kritiku pagrįtas, ne rankiojimas gyvenimo džiaugsmų — ne, niekas negali tikrai suprasti žaibais suskaldyto debesies...

TREČIAS LAIPTAS. Aniceto rankos buvo sunkios ir pirštai buki, tartum atvirksčiai susstatyti, pasipūtę, paraudę ir sueizėję, tačiau apmaustyti storais žiedais, susmegusiais į odą. Ši storakojė, plačiapečių, jau pagyvenusių ir praturtė-

jusį dzūką sutikau jo statybos verlso įstaigoje, kuri jieškojo raštinkės. Jei kas tada būtų sakęs, kad su tuo žmogeliu man reikės kada nors gyventi, būčiau labai supykusi.

Kai po aštuoliolikos mėnesių darbo ir šokiškos tokios pažinties 35-tojo gimtadienio proga jis ant mano stalo padėjo brangų žiedą, aš pradėjau abejoti ir save niekinti dėl kvailo užsispyrimo, kol pagaliau įsitikinau, kad laikas suprasti ir kitą pusę, pažūrėti į gyvenimą visos tikrovės akimis. Vienišumas, amžius, ateities netikrumas buvo pagrindiniai dalykai, apsprendę tolimesnį mano gyvenimo kelį.

Anicetas viską sutvarkė, ir mudu nurodytose vietose pasirašė miesto savivaldybėje. Prie viso to pastūmėjo dar ir ta aplinkybė, kad Danutė, jauna ir gražiai nauagusi mergina, pradėjo eiti savais keliais kaip modeliotoja su viltimi sukurti ateitį filminių žvaigždžių pasaulyje.

Su Anicetu du kartus apkeiliavome pasaulį, lepinomės savose rezidencijose žiemomis Bahamų salose, vasaromis Kanadoje. Ir bėgo metai. Pritrūko pramogų ir draugų — nerajosi vis ko nors naujo ir naujo. Igriso ir atsibodo tas žmonių tūpėjimas, ta beprotiška veidmainystė, tokia ryški ir bjauri.

Ir kaip tik tą vasarą — staigmena. Grįžęs iš Lietuvos Anicetas prisipažino Vilniuje sudaręs savo sūnų ir buvusią žmoną. Visa tai manęs neįjau. Buvau jau girdejęs nei vieną tokį atvejį. Nebuvo išimtis nė Aniceto istorija, nors jis apie savo buvusią žmoną vengdavo kalbėti. Pagaliau man jo praeitis niekada nebuvo įdomi, nes tokia panaši su bet kurio to amžiaus viengungio, kad galėjai lengvai sumaišyti, kuri kuriam priklausau. Visi jie buvo gana turtingi, palikę žmonas Lietuvoje ir antrą kartą vedę. Tačiau kai Anicetas pratarė noris Onutei sudaryti dokumentus, kad galėtų bent aplankyti Ameriką — ta žinia mane perbėgo šaltu šešėliu. Bet tylėjau. Ką kita galėjau daryti? Jo reikalas. Jo pinigai. Emė tik ryškėti, kad tasai dzūkės vėl sumėgė nutrukusių siūlų galus. Nesunku buvo suprasti kodėl visa tai — sūnus buvo sūnumi visą laiką, visą gyvenimą. Emė vis dažniau apie jį kalbėti, dažniau siuntinius siųsti. Pradėjo kaltinti karą ir likimą, dūsauti ir galvą purtyti. O aš pradėjau jaustis, tartum būčiau užėmusis kieno kito vietą, įsikverbusi ten, kur man niekas nepriklauso.

Po viso to nesunku buvo su Anicetu dėl visko susitarti. Onutė atvažiuojanti, gal ir likianti, galimybių esą. Perskyros užtikrino man neblogą ekonominį gyvenimą. Taip — labai gera, laisvą ir įdomų. Bet visa tai truko vos keletą tų linksmos vienatvės metelių. Didysis mano gyvenimo šešėlis pridengė laimę, turimą ir džiaugsmus — susirgau nebeapgydoma liga...

KETVIRTAS LAIPTAS. Ji rašytų: "Pati nebegaliu žemyn leistis. Mane kiti nuleido, paguldė ant dviejų plačių diržų. Uždengė aukštinį dangį, apdėjo vystančiais žiedais. Žmonės skirstėsi, nesukbėjo, draikėsi po kapines, dūsavo: ak, galėjo dar gyventi, dar tokia jauna, visko matė, visko turėjo".

Paskutinės skyrybos įvyko su visais ir su viskuo.

"NERINGA"
didžiausias lietuvių restoranas Čikagoje.
Tradicioniai lietuviški valgiai. Aplankykite!
Veikia kasdien nuo 8 v.r. iki 8 v.v.
2632 W. 71 Street, Chicago, IL 60629, USA
Tel. (312) 476-9026
Savininkai — Marius ir Emilija Kiela

OPTOMETRISTAS
Dr. S. Brogowski
412 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ontario
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami
susitarus telefonu



The Marlatt
The J. B. MARLATT
Funeral Home, Ltd.
615 Main Street East
(East of Sanford)
laidotuvių namai
ir koplyčia
Telefonas: 528-6303
HAMILTON, Ontario

Turner & Porter
laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave.
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954
TEL. CHATEL 2180 (Huronstraat St.) 279-7448
RONCESVALLES CHATEL 436 Roncesvalles Ave. 533-7954
YORKS CHATEL 2557 (5000 St. W.) 767-3120
Turner & Porter

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Lietuvos nepriklausomybės atstatymas

Prano Čepėno "Naujųjų laikų Lietuvos istorija", II tomas

J. JAKŠTAS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Po latvių ir estų kovų dėl nepriklausomybės autorius papasakojo trumpai ir aiškiai, kaip buvo išvestos sienos tarp Latvijos ir Lietuvos. Po to ėmėsi plačiau kalbėti apie Pabaltijo sąjungos projektus. Jiems skyrė du poskyrius: "Pabaltijo valstybių sąjungos projektai" ir "Pabaltijo valstybių konferencijos". Abu skyriai moko, kaip kartais istorija pasityčioja iš politikų kuriamų ir net rimtai svarstomų planų, nutarimų. Daugelis jų palieka beverčiais popierių gabalais. Autorius, paminėjęs jau XIX š. gale kurtus planus apie Lietuvos ir Latvijos, kaip vienos nepriklausomos valstybės sąjungą, vaizdavo visų trijų Pabaltijo valstybių konferencijas bei nutarimus. Jų istorijos smulkmeniškai atpasakojamos. Rodoma, kaip į kai kurias konferencijas latviai ir estai stengėsi įtraukti ir lenkus. O tai lietuviams nebuvo priimtina. Lietuviai šalinosi nuo konferencijų su lenkais ar kartais dalyvaudavo stebėtojais. Dėl Lenkijos maišymosi baltiečių konferencijos buvo nesėkmingos, nors jos buvo šaukiamos iki 1934 m.

Paskutinis pašalinis skyrius pavadinamas "Vokietijos karinė avantiūra Pabaltijo valstybėse". Čia išvedžiojama, kaip Vokietija, nors ir pralaimėjo karą, stengėsi laikyti užimtuose rytiniuose kraštuose. Uždelsti evakuaciją ipareigojo ir kapituliacijos sutarties 12 paragrafas, ipareigojęs palikti fronte iki bus duotas įsakymas pasitraukti.

Autorius Čepėnas pakartotinai minėjo šį paragrafą, nurodinėjo, kaip vokiečiai tvirtinosi rytiniuose kraštuose, ypač Pabaltijyje. Jie verbavo samdinius Vokietijoje ir siuntė juos tarnauti algininkais rytuose. Pabaltijo valstybėse vokiečiai samdiniai vietomis jungėsi su baltiais rusais ir išvien ėjo prieš bolševikus... Rusijos vaduoti. Pabaltijo valstybės, siekusios nepriklausomybės, nesiderino prieš samdinių vokiečių ir baltųjų rusų politikos. Jos susilaukė paramos ir iš Europos laikimą lėmusių santarvininkų, ypač anglų, vertusių vokiečius pasitraukti iš Pabaltijo. Taikydami prieš santarvininkų, baltiečiai griebėsi ginklu prieš įsibrovėlius ir laimėjo mūšius. Į mūsų istoriją yra įėjęs mūšis prie Šiaulių ir Radviliškio (1919 m. rugsėjo 23-24). Pergalė privertė bermontininkus pasitraukti iš Lietuvos, kaip reikalavo santarvininkai.

Nepriklausomos Lietuvos kūrimas

Pr. Čepėnas pradėjo dėstyti nepriklausomos Lietuvos kūrimą nuo I D. karo. Jo pradžia nusakė bendrybėmis, neliesdamas paskirų faktų. Iš bendrybinių dėstymo išvedė, kad Sarajevo atentatas, kur buvo nušautas Austrovengrijos sosto įpėdinis, "buvo toji žiezirba, kuri nukrito į pilną sprogmų vietą" (8 p.).

Po plačios įžangos tuojau pereinama į Lietuvą ir rašoma, kaip ją palietė karas jau pačioje pradžioje (1914). Lietuva tuojau pateko į karą zoną, kai vokiečiai po rusų išpuolio į Rytprūsius sugurino jų vieną armiją, kitą persekiojo atsitraukiančių ir pasiekė Lietuvą. Pasienio gyventojai, paveikti karo siaubo ir dar begėdiškos rusų propagandos pagąsdinti, traukėsi į krašto gilumą. Jie traukėsi platesniu mastu 1915 m., kai vokiečiai užėmė visą Lietuvos kraštą.

Autorius, pažymėjęs rusų atsitraukimą, pradėjo dėstyti, kaip lietuviai Vilniuje organizavo pabėgėlių globą ir įsteigė komitetą "nukentėjusiems dėl karo šelpiti". Komitetas įsteigtas dar rusų laikais ir prieš vokiečių okupaciją, jo dalis pasitraukė į Petrapilį, kita — pasiliko Vilniuje.

Ilgu 33 puslapių skyriumi aprašyta vokiečių okupacija Lietuvoje. Kraštas pavadinamas Ober-Ostu ir įsteigta karinė valdžia (Militaerverwaltung). Apžvelgiamos įvairios gyvenimo sritys, k. a. ūkis, pinigai, švietimas, spau-

da, sveikatos reikalai, paštas, susisiekimas. Apie visus dalykus kalbama bendrais bruožais, tačiau dažnai su įterpiamomis smulkmenomis žymesniems faktams ryškinti. Kiek platesnis poskyris "Vokiečių ūkininkavimas Lietuvoje". Parodoma, kaip įvairiomis revizijomis vokiečiai spaudė ūkininkus išgauti iš jų kuo daugiau ūkinį gėrybių. Mokėjo tik Ober-Oste kursuojančiomis ostmarkėmis, kurių žmonės nevertė ir net vengė imti. Autorius gebėjo parinkti ir statistinių duomenų, rodančių krašto alinimą.

Labiausiai nukentėjo Lietuvos miškai. Vokiečiai prie kertamų miškų statydavo lentpjūves, gamindavo statybinę medžiagą ir ją pardavinėdavo ne tik Vokietijos, bet ir neutralių valstybių pirkliams. Iš jų gaudavo svetimos valiutos karui reikalingoms medžiagoms įsigyti. Pakalbama apie gyventojams užkrautus tiesioginius ir netiesioginius mokesčius. Reikia stebėtis, kaip autorius galėjo prisirinkti statistinių duomenų okupanto tiesiog grobiamam ūkininkavimui pailustruoti.

Dėmesio vertas poskyris "Darbo batalionai". Juos telkė okupantai per prievartą įvairiomis darbam — keliam taisyti, miškam kirsti, vežti medžius ir nurodytas vietas, dirbti vokiečių perimtuose dvaruose ir ypač veždavo į Vokietiją dirbti karo pramonėje. Knygoje (96 p.) randame itin didelį skaičių ir batalionus surinktųjų. Vengiantieji stoti į batalionus buvo gaudomi. Jauni vyrai turėjo slapstytis miškuose. Susidarė jų būriai — "miško broliai".

Po glūdzios okupantų priešpaudos pavaizdavimo eina skyrius "Lietuvių politinė veikla okupacijos metu". Skyrius pagrindinis visame veikalė. Jame apžvelgiama politinė Lietuvos raida nuo 1916 iki 1918 galo. Politinės veiklos pradaininkai buvo Vilniuje vadovaujantieji lietuviai šviešuoliai, sudarę jau 1915 m. politinį lietuvių biurą. Jie gebėjo užmegzti santykius su karinės valdžios atstovais. Pradžioje jie stengėsi paveikti ją rašytomis memorandumais, kuriuose įrodinėjo sunkią gyventojų padėtį dėl užkrauto okupacinio režimo. Nors jų memorandumai palikdavo be atsakymų, tačiau būrelis nesiliovė juos rašęs. Jų memorandumai pasiekdavo net vyriausią karinės valdžios vadovybę. Taip antai 1916. VII. 13 to biuro nariai — Smetona, Kairys ir dr. Šaulys kreipėsi į vyriausią Rytų fronto kariuomenės vadą Hindenburgą, pasiūsdami jam memorandumą, kuriame dėstė netinkamą Lietuvos administravimą. Memorandumas buvo surašytas su išdėstytais faktais, įrodančiais netinkamą Ober-Osto administraciją, nesulaukė atsakymo.

Tačiau būrelis nesiliovė rašęs okupacinėm įstaigom ir net gavo iš jų kad ir neoficialų pripažinimą. Kai vokiečiai sumojo surengti Berne (Šveicarijoje) Rusijos pavergtųjų tautų konferenciją, jie leido ir to būrelio lietuviams dalyvauti joje. Trys jo nariai — Smetona, Kairys ir Šaulys važiuojo į ją ir nusivėžė memorandumą, kurį pasiuntė per Amerikos pasiuntinybę Šveicarijoje jos prezidentui. Tame pat kongrese dalyvavęs Amerikos lietuvis kun. Butkus perskaitė lietuvių raštą reikalaujantį nepriklausomos Lietuvos.

Taigi pradžioje nežymus Vilniaus lietuvių būrelis pradėjo reikštis ir tarptautinėje plotmėje. Jo ėmė pasityti ir vokiečiai po Rusijos vasario revoliucijos, kai pasigirdo tautų laisvės šūkiai, paveikė ir vokiečius. Jie, turėję iki šiol planą aneksuoti Lietuvą ir Kuršą, sumojo to siekti pritariant vietos gyventojams.

Ligšiolinės politikos pakeitimo reikala susirinko vokiečių karinės ir civilinės valdžios atstovai Bingen mieste ir nusprendė leisti gyventojams Lietuvoje ir Kuršė išsirinkti atstovybes ir per jas siekti aneksijos. Konferencijoje dalyvavęs Lietuvos okupacinės valdžios viršininkas

Isenburgas-Birsteinis pasisakė prieš rinkimus Lietuvoje. Galbūt gavo iš konferencijos sutikimą sudaryti tarybą savitu būdu. Tada Isenburgas-Birsteinis kalbino įtakingus asmenis iš lietuvių biuro — A. Smetoną, J. Vileišį ir kitus būti atstovybės nariais. Net ir vyskupas Karevičius buvo kalbintas eiti į tarybą.

Kaip vokiečiai viršininkas kalbino lietuvius, paliko paslaptis. Atrodo, nėra išlikusių jokių užrašų. Jų nesurando ir kruopštus autorius. Tezinoma, kad buvo leista sudaryti didelį komitetą, kuris turėjo pakviesti iš apskričių po 2-3 atstovus sudaryti tarybą. (Vokiečiai laikė Lietuvą padalytą į 34 apskritis).

Pakviestieji atstovai (ne visi) susirinko į Vilnių ir posėdžiavo nuo rugsėjo 18 iki 24 d. Kaip jie posėdžiavo ir kalbėjo, nebuvo pranešama. Nebuvo tada nei laikraščių korespondentų. Kalbama, kad pirmi posėdžiai buvo skirti pranešimams iš vietų. Jie buvo ilgi, daugiausia skundai dėl okupantų savivalės santykiuose su visuomene. Deja, autorius juos aplenkė nepamėjęs. Konferencija baigta išrinkimu 20 narių patikėtinių tarybos. Jai vardas ir skaičius, matyt, buvo vokiečių (vokiškai Vertrauensrat) padiktuoti. (Kurso taryba irgi turėjo tokį pat skaičių atstovų ir tą patį pavadinimą).

Per visą skyrių tęsiama tarybos veikla iš dalies bendraujant su karine okupanto valdžia, iš dalies priešinantys jai ir siekiant nepriklausomybės. Jos kirvičiai su okupantu, kupini visokių nuotykių, truko nuo išrinkimo iki 1918 m. galo. Tais metais kovo 3 d. vokiečiai pasirašė su Sovietų Rusija Brastos taiką, kuri, susidėjusiomis aplinkybėmis, paveikė tarybą paskelbti nepriklausomybės aktą vasario 16 d. Jo atsiradimas ir likimas artimiausioje ateityje per trumpai aprašytas. Bet visas skyrius, aprašęs to lemiamo laikotarpio istoriją ne tik Lietuvos, bet ir visos Europos, yra patrauklus, įtaigus skaitinys. Jis pristatė pirmos Lietuvos vyriausybės sudarymo 1918 m. pabaigoje.

Istorikas Čepėnas turėjo susidaryti savo dėstymo būdą. Jis ne tiek paisė chronologines eilės ir ne tiek vaizdavo istorinį vyksmą laiko tėkmėje, kiek formulavo temas ir ėmėsi jas gvildinti. Pvz. aprašęs lietuvių buitį okupacijoje ir papasakojęs apie tarybos veiklą joje, ėmė aiškinti etnografinės Lietuvos sienas. Tuo būdu įterpė į istorinį vyksmą dalykinį aprašą.

Skyrius "Lietuvos etnografinės sienos" yra iš tikrųjų referatas, teikiąs statistines žinias Vilniaus srityje, rinktas nuo XIX š. vidurio. Girtinos autoriaus pastangos surinkti duomenis ir juos pateikti skaitytajoms chronologiškai sudėstyti.

Laikinių vyriausybės laikotarpis prasidėjo 1918 m. gale, kai vokiečiai traukėsi iš Vilniaus, organizavosi lenkiškoji "Obrona" (mūsų autoriaus klaidingai "peoviakais" vadinama). Mažas lietuvių kariuomenės būrys, gebėjęs tik Vilniaus pilyje iškelti lietuvišką vėliavą, negalėjo imtis miesto gynimo. Su pasitraukiančiais paskutiniais vokiečiais persikėlė į Kauną, kur buvo naujai sudaryta Šlezevičiaus vyriausybė. Miestas atiteko sovietiniams rusams, išvaikiusiems lenkišką "Obroną". Šiam labai trumpam laikotarpiui atidus autorius galėjo pateikti skaitytajui išsamų aprašą. (Bus daugiau)

Atsiųsta paminėti

STEBĖTINU KELIU 1936-1986 Nekaltai pradėtosios Marijos seserys 50 metų Amerikoje. Leidinį paruošė sesuo Ona Mikailaitė, išleido N. Pr. Marijos seserys Putnam, Conn. 1986 m., 96 psl.

A TIME TO REMEMBER 1936-1986 The Sisters of the Immaculate Conception of the Blessed Virgin Mary in Putnam, Connecticut celebrate 50 years in North America. Text and composition: Sister Ann Mikaila. Publishers: The Sisters of the Immaculate Conception of the Blessed Virgin Mary, Putnam, Conn., 1986.

M. K. Čiurlionio ansambliu naujuoju vadovu R. Babicku Čikagoje pakvieta "Margučio" vadovas Petras Petrutis, daugelio koncertų rengėjas. Svečių iš Klivlando rugsėjo 20 d. laukė pilna Jaunimo centro salė ir galerija. Koncertas pradėtas tradicine mironio vadovo Alfonso Mikulskio harmonizuota liaudies daina "Mes padainuosim". Pirmąjį savo koncertą su naujuoju vadovu Rytu Babicku M. K. Čiurlionio ansamblis surengė š. m. birželio 22 d. Klivlande, Dievo Motinos parapijos salėje. Čikagoje buvo pakartota to pirmo koncerto programa. Išvykoje dalyvavo ir koncertant išjungę Onos Mikulskienės vadovaujamas kanklių orkestrėlis. Julija, Lidija ir Nida Geležutės yra sudariusios kanklininkių trijulę, kuri čikagiečiams paskambino "Ar aš ne vyšnelė", trijulė pritaikyta J. Kazėno ir A. Mikulskio. O. Mikulskienės kanklių orkestrėlis turi vienuolika kanklininkių ir vieną kanklininką. Čikagiečiai džiaugėsi atgimusiu M. K. Čiurlionio ansambliu, kurį vėl atgaivino Rytas Babickas, pakeitęs įsteigėją ir ilgametį vadovą a. a. Alfonsą Mikulskį.

Barcelonoje leidžiamas literatūros žurnalas "Hora de Poesia" ("Poezijos valanda") š. m. kovabalandžio laidoje paskelbė pluoštą prof. dr. Birutės Ciplijauskaitės paruoštų lietuvių eilėraščių vertimų. Ispanams skirtan pluoštan yra įjungti Jurgio Blekaičio, Janinos Degutytės, Marceliaus Martinaičio, Vitalijos Bogutaitės, Alfonso Nykos-Niliūno ir Vlodo Šlaito kūriniai. Prof. dr. B. Ciplijauskaitė dėsto ispanų kalbą Wisconsin universitete Madison. Vertimams jį parashė įvadinį straipsnį "Poesia lituana contemporanea" ("Dabartinė lietuvių poezija"), pridėdama biografinių duomenų vertimuose panaudotiem autoriam.

Naują lietuvių istorijos draugijos valdybą Čikagoje sudarė: pirm. Juozas Masilionis, vicepirm. Apolinaras Bagdonas, reikalų vedėjas dr. Jonas Račkauskas, sek. Stašas Jakubonienė, išd. Jadvyga Penčilyienė, parengimų vadovė Pranė Masilionienė ir atstovauspaudai Juozas Žygas. Didžiausias valdybos užmojis — žurnalas "Varpas" pilno komplekto išleidimas. Užsiskaičiusiems iš anksto visi šeši tomai kainuos \$100. Atskiro tomo kaina — \$20. Adresas: Lietuvių istorijos draugija, Lithuanian Youth Center, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, IL 60636, USA.

Vydūno jaunimo fondas, kurio valdybą dabar vadovauja pirm. V. Mikūnas, šiais metais yra išpareigojęs išleisti tris knygas: dr. K. R. Jurgėlos lietuvių tautos istoriją anglų kalba "History of the Lithuanian Nation". V. Statkaus "Lietuvos ginkluotąsias pajėgas", A. Merkelio monografiją "Vydūnas — kūrėjas ir žmogus". Dabartinė Vydūno jaunimo fondo taryba sudaro: pirm. dr. R. Viskanta, vicepirm. G. Remienė, sek. R. Dirvonis, nariai — J. Dainauskas, D. Eidukienė, dr. J. Gimbutas, K. Ječius, E. Korzonas, D. Korzonienė, G. Lešys, R. Lukienė, V. Mikūnas, dr. T. Remeikis, dr. V. Vasaitienė ir E. Vilkas. Šiemetiniame biudžete numatoma \$61.139 išlaidų, kurių didžioji dalis paskirta: knygu leidybai — \$35.200, visuomeninio darbo kursams — \$3.500, studentų paskoloms — \$6.589, istorinių Lietuvos dokumentų tyrinėjimui Europos archyvuose — \$3.000, dr. J. Saulio Liečuvos žemėlapiui — \$1.500, literatūriniam Vydūno muziejui — \$1.000, jo kapo priežiūrai Detmoldė — \$50.

Sėkmingus tautinių šokių kursų Dainavos stovyklavietėje prie Manchesterio, Mičigano valstijoje, rugpjūčio 24-31 d. d. surengė Lietuvių tautinių šokių institutas. Kursams vadovavo jo pirm. Galina Gobienė, dėstytojai dirbo — Jadvyga Matulaitienė, Ona Razutienė, Nijolė Pupienė, Jadvyga Regienė, Frank Zapolis, Danguolė Varnienė ir Rasa Poskočimienė. Pagrindinis dėmesys teko VIII-jai tautinių šokių šventei — susipažinta su didžiąja jos repertuaru dalimi, įskaitant ir kai kuriuos naujus tautinius šokius. Šventės repertuaru šokiai išrašyti garsinėm vaidzajuostėm. Tuos išrašus galės įsigyti tautinių šokių šventėje dalyvausiančių grupių vadovai. Įdomią paskaitą apie lietuvių tautinių šokių bei žaidimų vystymosi eigą skaitė J. Matulaitienė.

Įsteigta nauja literatūrinė premija, kuri kasmet bus skiriama už geriausias tu metų dramaturgijos kūrinį.

Šilutės kraštyros muziejus surengė vilniečio dail. Valerijono Jucio grafikos darbų parodą. Jai buvo sutelkta apie 100 knygženklių, 40 knygų iliustracijų ir apipavidalinimų. Atidaryme dalyvavo autorius ir susitiko su pirmaisiais parodos lankytojais.

Kauno paveikslų galerija liepos mėnesį kauniečių pakvietė į 47-nių Estijos tapytojų ir skulptorių darbų parodą. Jų kūriniai, sukurti devintojo dešimtmečio pradžioje, buvo gauti iš Tartu dailės muziejaus fondų. Jie atstovavo vidurinesios ir jaunesniosios kartos estų dailininkams: tapytojams — K. Kazikiui, R. Tamikiui, T. Vintui, skulptoriams — I. Yunui, E. Tamikiui ir kitiems. Kūriniai atspindėjo dabartines žmogaus problemas, ryšius su jį supančia aplinka.

Telšiuose jau antrą vasarą kūrybiniam darbu buvo sutelkti medalių kūrėjai. Pernai jie pagrindinį dėmesį skyrė įvairiems technikos klausimams, o šiemet — Žemaitijos rašytojų, kultūrininkų ir visuomenininkų atminimui. Dailininkai A. Zukauskas, A. Olbutas, R. Incirauskas kūrė medalius poetui Vytautui Mačerniui, A. Vytėnas, O. Drūlienė, S. Žilienė — Žemaitėi, E. Žilytė ir P. Gintalas — vysk. Motiejui Valančiui. Jie taipgi rengė išvykas po Žemaitiją, susipažino su liaudies architektūros, dailės paminklais, aplankė poeto V. Mačernio kapą, jo tėviškę.

Archeologų grupė, vadovaujama docento Mykolo Michelberto, šią vasarą kasinėjo Paragaudžio pilkapius Šilalės rajone. Tarp archeologinių radinių buvo retai Lietuvoje beužtikinama unikalī segė, kirvukai ir ietigaliai, priklausančios II š. Didžiausios staigmenos betgi buvo susilaukta apžiūrint Kvėdaros pilikalnį, ant kurio iki 1329 m. stovėjo pilis. Archeologų dėmesį patraukė kurmiaraisius ir jo paviršiuje sublygusi monetą, priklausančią II š. Romos imperijai. Toks radinys, pasak archeologų, šiose vietose aptiktas pirmą kartą. Jis gali net tikstantmečiu pasendinti Kvėdaros pilies amžių.

1985 m. pradžioje archeologai Vilniaus katedros kairiosios kryptos laidojimo rūsyje aptiko dėžę su karstu, kuris buvo apsuaptas Sibiro maumedžio sakais impregnuota drobe. Karste rasti sudėlių moters griaučiai ir išlikę drabužių fragmentai, nors kripton ne vieną šimtmetį patekdavo potvynio vanduo. Nedelsiant buvo iškviesti P. Gudyno muziejinių vertybių restauravimo ir konservavimo centro specialistai. Tekstiles skyrėjas vedėja Bronė Pinkeviciūtė "Gimtojo krašto" atstovai Gintautui Stalioniui pasakoja: "Rūbų skiautes atsargiai perkėlėme ant marlės, o ją suvyniojome ant volelio. Tokiu būdu stengėmės nesuardyti tos tvarkos, kuri rūbų liekanos buvo aptiktos. Restauravimo centre radiniui tuoj pat reikėjo sutelkti maždaug tokias sąlygas, kuriose jis išbuvo ne vieną šimtmetį. Vanduo žalojo ir nešė užmarštin rūbus, tačiau prisotino audinį, padėjo jam išlaikyti formą..." B. Pinkeviciūtė džiaugiasi, kad pavyko užkonservuoti ir atkurti seniausią Lietuvoje aptiktą drabužį, priklausančią XVI š. pabaigai — XVII š. pradžiai: "Nepažįstamoji iš XVI a. vilkėjo ilgą rudo aksomo apsiaustu ilgomis, ties alkūnėmis prakiprotomis rankovėmis, dar kartą patvirtinančiomis, kad ji — Rėnensano kūdikis. Ant galvos — to paties aksomo kepuraitė. Priešakinėje kepuraitės dalyje buvo išsiuvinėti trys dvigalviai ereliai ir dvi chimeros: didžiausias erelis — centre, du mažesni — iš kraštų. Siuvinėta stiklo karoliukai, pendangtais perlamutur. Žinoma, laikai ir drėgmė atliko savo niokojantį darbą: perlamutras nubyūrė, o per tiek šimtečių siūlas, ant kurio buvo sumėti karoliukai — sutrūnijęs. Kaipgi vis dėlto pavyko atkurti kepuraitės figūras? Paslapties čia nėra — erelių ir chimėrų siluetai atspaudė ant šilko..." Iš žiedo ir sudėliųjų kaulų nustatyta, kad nežinomoji buvo ištėkėjusi apie 25 metų amžiaus moteris. Spėjama, kad ji mirė toliau nuo tėvynės. Vėliau jos karstas s. palaikais buvo iškastas, suvyniotas drobėn, įdėtas į dėžę ir atvežtas Vilniaus katedron.

V. Kst.



Žymus aktorius HENRIKAS KAČINSKAS, vaidinęs ir Kanados lietuvių scenose, miręs 1986 m. rugsėjo 28 d. JAV-se Nuotr. V. Maželio

Profesoriaus Lelevelio sukaktis

IGNAS MEDZIUKAS

1986 m. pradžioje Vilniuje buvo paminėta prof. Joachimo Lelevelio 200 metų gimimo sukaktis. Vilniaus universitete atidaryta šio mokslininko veikalų, jo asmeninės bibliotekos roдиниų (atlasų, žemėlapių, knygų), asmeninių daiktų, ikonografijos paroda, dokumentinis filmas, surengta mokslinė konferencija kovo 21-22 d.

Joachimas Lelevelis gimė 1786 m. kovo 22 d. Varšuvoje sulenkėjusio vokiečio šeimoje. Studijavo Vilniaus universitete istoriją 1804-1808 m., o vėliau (1815-1818 ir 1822-1824) jame profesoriavo. Čia įsijungė į aktyvią politinę studentų veiklą, dėl kurios buvo atleistas iš universiteto. Grįžęs į Varšuvą, 1830-1831 m. prisidėjo prie sukilimo, kuriam nepavykus pasitraukė į užsienį. Gyveno Paryžiuje ir Briusely. Mirė, sugrįžęs į Paryžių, 1861 m. gegužės 29 d. Jo pelėnai 1929 m. parvežti į Vilnių ir palaidoti Rasių kapinėse, netoli koplyčios. Lelevelio biblioteka buvo laikoma Šveicarijot, tik 1926 m. testamentu perduota Vilniaus universitetui.

Kuo svarbūs prof. J. Lelevelio darbai lietuvių tautai? Jis savo moksliniuose tyrinėjimuose nemaža vietos paskyrė ir Lietuvai. 1809 m. išspausdino Vilniuje knygelę "Zvilgsnis į lietuvių giminių senovę ir jų ryšiai su heruliais". 1839 m. gyvendamas Paryžiuje išleido veikalą "Lietuvos ir Rusijos istorija iki Liublino unijos su Lenkija". Šio veikalio išvadoje jis aiškino, kad Lenkijos ir Lietuvos valstybė susnyko ir neteko nepriklausomybės dėl šių kraštų bajorijos savanaukiškumo. Naudodamasis istorijos šaltiniais, J. Lelevelis reikalavo, kad istoriniai faktai nebūtų painiojami su legendomis. Geografijos istorijos tyrinėjimuose daugeliu atveju jis lieti ir Lietuvos kraštą. Tie jo tyrinėjimai tebėra reikšmingi net ir mūsų laikais.

J. Lelevelis yra nusipelnęs ir bibliotekininkystėje, nes yra parašęs pirmąjį Lietuvos ir Lenkijos bibliotekininkystės bei bibliografijos vadovėlį. Tai paskatino tuo metu studijavusį Vilniaus universitete Kajetoną Nezabitauskį (Zabiti) paruošti lietuviškų knygų bib-



Solistė DAIVA MONGIRDAITĖ, pagarsėjusi savo dainavimu JAV-se, koncertuos Toronto Lietuvių namuose 1986 m. lapkričio 15 d.

Devenių kultūros fondo leidiniai

1. Jūratė Statkutė de Rosales, BALTŲ KALBOS BRUOŽAI! IBERŲ PUSIASALYJE, \$15.00, JAV
 2. Motiejus Karaša, GYVENIMO SŪKURIUOSE, \$15.00, JAV
 3. Jokūbas Dagys, SCULPTURES (meno albumas), \$35.00, JAV
 4. J. Andrius, LIETUVOS ŽEMĖLAPIS, \$6.65, JAV
- Užsakymus siųsti: Devenių kultūrinis fondas, P.O. Box 10782, St. Petersburg, FL 33733, USA.

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 AKTYVAI virš 31 milijono dolerių 532-3414

KASOS VALANDOS:		MOKA UŽ:	
Pirmadieniai	10-3	90 dienų termin. indėlius	6 1/2%
Antradieniai	10-3	180-185 d. termin. ind.	7 %
Trečiadieniai	10-3	termin. indėlius 1 metų	7 1/2%
Ketvirtadieniai	10-8	termin. indėlius 2 metų	7 1/2%
Penktadieniai	10-8	termin. indėlius 3 metų	7 1/2%
Šeštadieniai	9-1	pensijų s-ta	7 1/2%
Sekmdieniai	9-12.30	spec. taup. s-ta	6 1/2%
		taupomąją s-ta	6 %
		kasd. taupymo s-ta	6 1/2%
		depozitų-čekių s-ta	5 1/2%
		DUODA PASKOLAS:	
		asmenines nuo	11 %
		mortgičius nuo	9 1/4% - 12 %

ANAPILYJE skyrius veikia sekmd. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki \$100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybę pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neiname mokesčių už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪŠŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SAŽININGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave. Telefonas 536-5936 ir 2239 Bloor Street West. Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Vaidotas (Vay) Jonynas Telefonas (416) 864-2734
pataria ir padeda investicijose nuo aukso iki valstybinių lakštų. Jo atstovaujama firma aptarnauja investuotojus nuo 1923 metų. MOSS, LAWSON & CO. LIMITED 48 Yonge St., Toronto, Ont. M5E 1G7

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (IŠSKYRUS CIGARETES)
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTUVĄ (KOMPIUTER)

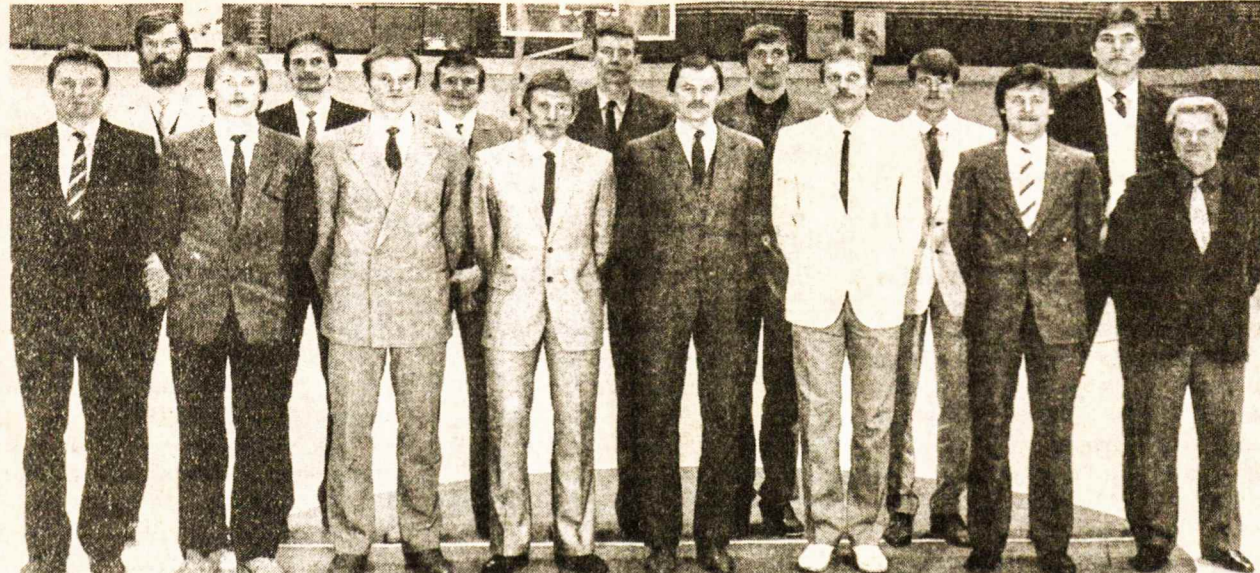
A.P. GOMES Real Estate & Insurance Ltd.
1567 Dundas St. W. Toronto, Ontario
Perkant ar parduodant nekilnojama nuosavybę visada Jums sažiningai patarnaus
Antanas Bliūdžius
Telefonai: 531-1191 namų 537-2291

PASIRINKITE SAU NAMĄ - SU
* patyrusiu atstovu
* sažiningu patarnavimu
* asmeniniu patarimu
ANTANAS GENYS
an independent member broker
RE/MAX professionals inc. Realtor
1 east mall crescent etobicoke, ontario M9B 6G8 232-9000 res: 231-2839

"Bache Securities" registruotas atstovas
VILIUS SERGAUTIS, B.Sc.
mielai jums patarnaus šėrų, lakštų, pelningo investavimo reikaluose.
Tel. 860-3280
18 King St. E. Toronto, Ont., M5C 1E3

AUTOMOTIVE FIBER
AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sažiningas darbas, pigios kainos.
Savininkas — RICHARDAS KYBARTAS, 22 BELVIA ROAD, Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

Greitas ir tikslus patarnavimas!
DRAUDA
gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos
Juozas Eimis Ramas
Tel. 364-5081, namų 766-5857
Allstate Simpson's, 176 Yonge St., Toronto, Ont., M7W (Queen & Yonge)
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus



Lietuvos vyrų krepšinio "Zalgiris" komanda, pasižymėjusi tarpkontinentinėse varžybose Argentinoje ir iškovojus pirmą vietą. Iš kairės: treneris H. Giedraitis, A. Brazys, R. Valikonis, V. Masalskis, M. Arlauskas, R. Kurtinaitis, V. Chomicius, vyr. treneris V. Garastas; antroje eilėje: R. Čivilis, V. Maleras, S. Jovaiša, V. Jankauskas, M. Lekaraukas, G. Krapikas, A. Sabonis. Pastarasis susilaukė daug dėmesio amerikiečių spaudoje

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)
17 centų iki 32 centų. Kai parlamento rinkimus 1985 m. rudenį laimėjo konservatoriai, ministerio pirm. B. Mulronio vyriausybė leido 34 centų ženklus vietiniams laiškam pašto deficitui pašalinti. Pašto pajamos buvo padidintos \$170 milijonų. Ši suma deficito nepašalina, tik jį sumažina. Kritikai primena, kad Kanados paštas jau dabar yra brangesnis už didžiųjų valstybių pasaulyje. Pašto ženklus vertinant Kanados doleriais, pirmos klasės vietiniai laiška kainuoja: Kanadoje — 34 ct., JAV ir Prancūzijoje — 31 ct., Britanijoje — 30 ct. J. C. Parrotas teigia, kad Kanados pašto paslaugų pabranginimas bus paskelbtas spalio pabaigoje.

Prieš 36 centų pašto ženklą vietiniams laiškam griežtai pasisakė Mažųjų verslininkų federacijos vicepirm. J. Bennetas. Pasak jo, tokioms nedidelėms verslavietyms tada savaitinės pašto išlaidos padidėtų apie \$50. Jis taipgi sarkastiškai sypteli, kad perspėjimo apie planuojamą pašto paslaugų pabranginimą buvo susilaukta iš karingo paštininkų unijos vado J. C. Parroto, nes jo vadovaujama unija jau ruošiasi naujos sutarties derbyboms. Valdinės pašto bendrovės laukia net 68 J. C. Parroto, nes jo kitais unijos veikėjais paruošti reikalavimai, kurie vėl sugriaut visą pašto pastangas pašalinti deficitui. Tos pastangos yra daromos kanadiečių nenaudai. Metropolis Toronto turi 1.800 pašto dėžučių išsiunčiamiems laiškam surinkti. Dėžučių skaičių planuojama sumažinti trečdaliu iki 1.200. Tai praktiškai reiškia, kad trečdalis norinčių išsiųsti laiškus torontiečių turės jieskoti tolakai esančios pašto dėžutės. Toronte jau dabar yra 27.000 naujų namų, į kuriuos paštininkai nepristato siuntų. Jos paliekamos visai namų grupei vienoj vietoj su telktose dėžutėse. Tokių bendrų dėžučių skaičių visoje Kanadoje norima padidinti iki 110.000. Mat apskaičiuota, kad laišku pristatymas iki namo durų kasmet kainuoja \$113, o iki bendrų dėžučių — \$83. Sutaupoma tik \$30, palengvinant laiškanesių darbą, kurio dalį dabar turės nemokamai atlikti nieko už tai negaunantis adresatas, ateinantis iki bendrųjų dėžučių.

"EXPO 86" paroda Vankuverje iškilmingai uždaryta spalio 13 d., kai Kanada šventė Padėkos dieną. Parodoje dalyvavo 54 valstybės. Per 165 dienas ji susilaukė 22 milijonų lankytojų. Jų buvo tikėtasi turėti tik apie 14 milijonų. Tokiu atveju buvo numatytas didokas \$311 milijonų deficitas. Parodos pirm. J. Pattisonas tikisi, kad su aštuoniais milijonais didesniu lankytojų skaičiumi deficitas sumažės iki \$200 milijonų. Britų Kolumbijos vyriausybė parodai išleido \$600 milijonų. Ji tiki, kad visą nuostolį, kai jis paaiškės, padengs loterijomis gaunamas pelnas. Parodos suorganizavimo rūpinosi ilgametis socialinio kredito partijos vadas ir Britų Kolumbijos premjeras B. Bennetas, atsistatydinęs praėjusią vasarą. Uždaryme dalyvavo jį pakeitęs naujasis premjeras B. V. Zalmas.



ALAIN STANKE-STANKEVIČIUS (kairėje), atgaivinęs televizinę programą "Paslėptos kameros staigmenos" Montrealyje ("Candid Camera"). Ši nuotrauka buvo atspausdinta ant savaitinės televizijos programos

Skautų veikla

• Lapkričio 4 d., 7.30 v.v., įvyks "Satrijos" tunto draugininkų posėdis p.p. Senkevičių namuose. Prašoma atsinėti draugovės sąrašus ir metų planus.
• Lapkričio 1 d., 12.30 v.p.p., įvyks vilkiukų ir paukštyčių kaukių balius Prisikėlimo par. muzikos studijoje. Kviečiami ir jaunesni broliukai bei sesutės.
• "Baltijos" laivo narių sueiga — lapkričio 1, šeštadienį, 12.30 v. p.p., Toronto Lietuvių namuose. Visos jūros skautės ir jaunesnės prašomos dalyvauti.
• "ROMUVA 25" — tai sukaktuvinės Romuvos stovyklavietės pavadinimas. Stovykla įvyks 1987 m. rugpjūčio 1-15 d. Kviečiame visus skautus-tes pateikti siūlymus šios stovyklos ženkliui. Ženklas turėtų būti dviejų ar trijų spalvų, nedaug elementų. Projektus siųsti: s. A. Baltakienė, 82 Har-dale Cres., Hamilton, Ont. L8T 1Y1. J.D.B.

Pirmieji skautai Vilniuje

1918.XI.1 Vilniuje s. Petras Jurgėla suorganizavo pirmąjį skautų vienetą. Vėliau jis pradėjo steigti juos Kaune ir kituose Lietuvos miestuose. Iki 1922 m. skautai veikė draugovėmis. Tų pačių metų birželio mėn. įvykusiame suvažiavime Kaune buvo sudaryta lietuvių skautų sąjunga, kuri pripažino vyr. skautų štabą vykdomoju su vyriausiu skautininku s. W. Šembergu, o 1925 m. sk. šefas A. Stulginskas paskyrė tom pareigom s. M. Kalmantavičių. 1930 m. Kaune vadovų suvažiavime vyriausiu skautininku išrinktas s. J. Kuprionis.
Vėliau jau buvo s. Juozas Šarauškas iki 1940 m. Kai bolševikai okupavo Lietuvą, jis buvo suimtas, išvežtas, kankintas ir nužudytas, o skautų organizacija 1940.VII.2 bolševikų likviduota, turtas perduotas pionieriams.
Lietuvos skautija iki 1944 m., kad ir siaurame ratelyje, veikė po-grindyje. Artėjant antrą kartą bolševikams, dauguma skautų įvairiais būdais traukėsi į Vokietiją ir čia 1945 m. atkūrė LSS. 1946 m. balandžio mėn. įvyko sk. vadovų suvažiavimas Augsburgėje. Buvo išrinkta LSS taryba. Iki to suvažiavimo pirmijos pirm. buvo v.s. J. Kuprionis. Suvažiavime išrinktas v.s. K. Palčiauskas, o nuo 1953 m. iki 1961 m. — v.s. Vytautas Čepas, vėliau — v.s. A. V. Dundzila. Atkur-tai LSB vyriausiais skautininkais buvo išrinkti: v.s. V. Čepas, v.s. S. Kairys, v.s. A. Matonis, v.s. E. Vilkas, v.s. P. Molis, v.s. V. Vijeikis, v.s. B. Juodelis, v.s. V. Vidugiris. Šiuo metu vyr. brolijos skautininku yra v.s. K. Matonis. Š. m. lapkričio 2 d. švėsime 68-rių metų veiklos sukaktį. J.D.B.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir apraukai seni PIGIA KAINA. P. Lubys. Tel. 498-5823 arba 755-3174.



PARAMA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:
6 1/2% už 90 dienų term. indėl.
7 % už 6 mėn. term. indėlius
7 1/2% už 1 m. term. indėlius
7 1/2% už 2 m. term. indėlius
7 1/2% už 3 m. term. indėlius
7 3/4% už pensijų planą
6 1/2% už specialią taup. s-tą
6 % už taupymo s-tas
6-7 % kasd. palūkanų sąskaita
5 1/2% už čekių s-tas (dep.)

I M A:
už asmenines paskolas nuo 11 %
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
su nekeičiamu nuošimčiu
1 metų 10 %
2 metų 10 1/4%
3 metų 10 1/2%
(fixed rate)
su keičiamu nuošimčiu
1, 2 ar 3 metų 9 1/4%
(variable rate)

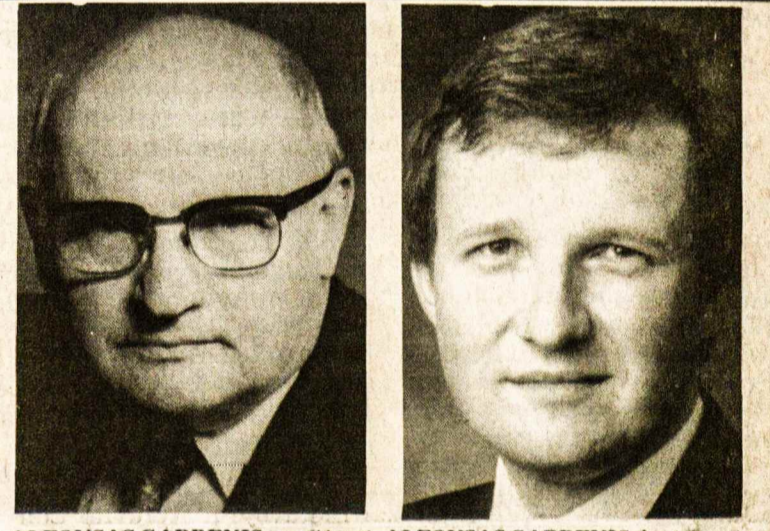
AKTYVAI virš 56 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$65,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybę apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmenines paskolas mirties atveju apdraustas iki \$15,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama pinigines perlaidos, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniai, antradieniai ir trečiadieniai — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniai ir penktadieniai — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniai — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniai uždaryti)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6
Telefonai: 532-8723 ir 532-1149

Taupyk ir skolinkis pirmuiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE **PARAMA**



ALFONSAUS GARBENIS, sn. (tėvas), ALFONSAUS GARBENIS, jn. (sūnus), sueina į vieną įstaigą. Po 35 metų veiklos ir toliau ji tarnaus tautiečiams Toronte nekilnojamo turto reikaluose. Lietuviams nuolaida namo pardavimo atveju.
A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.
121 Willowdale Ave., Suite 106, Willowdale, Ont. M2N 4Y3.
Telefonai: 225-5699 arba 489-1543
Namų įkainojimo skyrius
HURONIA PROPERTIES APPRAISALS LIMITED
25 Pineneedle Dr. P.O. 174, Aurora, Ontario L4G 3H3
Telefonas (Toronto linija) 773-6480
ALFONSAUS W. GARBENIS, jn., B. Econ. CRA, SRA, kvalifikuotas įkainotojas nuosavybę — mortgičių, palikimu, investicijų, (V. Day Capital Gains) ir patarėjas kituose nekilnojamo turto reikaluose.

RE/MAX renown realty ltd., realtor an independent member broker
daiva t. dalinda, B.A. associate broker
4887 dundas st. west Islington, ontario M9A 1B2 res: 767-0999 232-2322
ISLINGTON-MAN. Parduota, pūikus vienaaukštis — \$219,000.
PALACE PIET. Parduota, 1000 m. 2 kam. miegamųjų — \$189,000.
ETOBICOKE. Parduota, 1000 m. miegamųjų — \$169,000.
BLOOR. Parduota, 1000 m. miegamųjų — \$215,000.
NEMOKAMAS NAMO ĮKAINOJIMAS

SOLD
x. De LIMA REALTY INC. 1280 Dundas St. W. Tor.
Birutė Grigaitytė-Spudienė, namų pirkimo ir pardavimo agentė
1280 Dundas Street West, (prie Dovercourt Rd.) Toronto, Ont. M6J 1X7
Įstaigos telefonas: 535-2500 Namų telefonas: 445-9469

A & L Windows
66 Spadina Ave., Hamilton, Ont. L8M 2X1
Savininkai — Algis ir Lenis Žilvyčiai
Esamus langus pakeičiame šiluminiais (thermal) langais dvigubo ar trigubo storumo stiklo. Taip pat įdedame aliumines duris 2" ir aliuminius išorinius langus (storm windows) įvairios rūšies ir spalvos, pagamintus pagal užsakymą. Nemokamas įkainojimas. Lietuviams 10% nuolaida. Skambinti telefonu (416) 545-6556 Hamiltone, Toronte ir apylinkėse prašome skambinti "collect"

Praeitį turi mus mokyti suartėjimo

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Čia lietuviai visiškai su mumi nesutinka. Jie teigia, kad, 1939 m. įžengę į savo krašto teritoriją turėjo teisę su lenkais elgtis taip, kaip elgėsi. Be to, priekaištauja man, kad pasirinkau labai siaurą laikotarpį ir parodžiau lietuvių neigiamą požiūrį į lenkus. Tam tikra prasme sutikdamas su jų priekaištu, turiu pasakyti, kad autorius pats turi teisę rinktis laikotarpį. 1939–1940 m. lietuvių-lenkų santykiai yra labai svarbūs. Na, ir pasakyti visą teisybę iki galo buvo mano pareiga. Mano priešininkai lietuviai negalėjo pateikti naujų faktų, todėl jie pateikė tik kitokį vertinimą. Niekas neabejoja, kad Lietuvoje buvo labai daug atleistųjų lenkų iš darbo. Šitą įvykį pavadinau "išgyvendinimu". Žinoma, lietuviai dėl to labai išsižeidė. Rašydamas knygą, turėjau ir

kitą tikslą, būtent norėjau parodyti ir teigiamas mūsų kaimynų puses. Įrodžiau, kad tais sunkiais metais ir ten buvo žmonių, kurie svajėjo apie šviesesnę ateitį. Taip pat pabrėžiau, kad lenkų tauta, gyvenanti Vilniaus krašte, puikiai galėjo vystyti visuomeninį judėjimą, kelti kultūrą. Vilnius tais laikais buvo vienintelis ir svarbiausias centras buvusios II Žečpospolitos teritorijoje.

Ką, Jūsų nuomone, reikėtų dar daryti, kad šios tautos labiau suartėtų?

— Man atrodo, kad Lenkijos visuomenei, būtent jaunajai kartai, reikia problemiška pasakoti apie mūsų kaimynus. Čia svarbu yra tai, kad žmonės suprastų ir susidarytų gerą nuomonę apie lietuvių ir lenkų santykius. Juk dabar taip viskas yra susipainioję, kad baisu. Plinta neteisingos nuomonės, kurios kaip tik formuoja jaunų žmonių požiūrį į šiuos santykius. Turime šioje sirtyje dirbti. Turime padaryti viską, kad tie santykiai tarp abiejų šalių susiklostytų abipusiškai naudingai: turime sudaryti sąlygas, kad tautos galėtų pajusti viena kitai simpatiją. Lietuva — tai ne vienintelis pavyzdys, bet labai variantiš. Juk gyvenome su ja gražiai, po to sekė vienybė, na, ir pagaliau tapome priešais. Tai buvo pereinamasis laikotarpis. Jis turi mus mokyti savitarpio supratimo ir suartėjimo. Išskyrus tuos žmones, kurie kilę iš anapus Nemuno, mūsų visuomenė tą faktą apie lietuvių nežino. Mano darbai juos primena. Esame parašę knygą apie lietuvių, gyvenančių Lenkijos Liaudies Respublikoje. Ją netrukus turėtų išleisti leidykla "Interpress". Tikiuosi, kad šis leidinys padės tautos suartėti.

Tyrinėjimai rodo, kad neapykanta gimsta tada, kai abi tautos pradeda viena kitą persekioti. Šiandien turime stengtis, kad abi šios tautos (lenkai Lietuvoje ir lietuviai Lenkijoje) gyventų draugiškai. Dėl to labai svarbu teigiamai žiūrėti į tą negausią, keliasdešimt tūkstantinę lietuvių mažumą. Ji aktyviai dalyvauja kultūriname ir visuomeniniame gyvenime. Lietuviai nori įkurti Punske kultūros centrą, teatrą, liaudies buities muziejų. Mes turime jiems padėti įvykdyti tą sumanymą. Tikiu, kad taip įvyks. Juk, susipynus dviem kultūrom, praturtėja ir mūsų tauta. Jeigu mes per amžius būtume gyvenę atsiskyrę nuo pasaulio, tai kažin ar būtume sukūrę tokią kultūrą, kokią dabar turime. Toks atsiskyrimas nuo kitų tautų įvairiais atžvilgiais yra kenksmingas.



Los Angeles lietuvių jaunimo sambūris "Spindulys", labai sėkmingai aplankęs stambiasias P. Amerikos lietuvių kolonijas su dainų ir tautinių šokių programa. Vadovės — ONA RAZUTIENE ir DANGUOLĖ VARNIENE

Galvos skausmai ir jų gydymas

Santrauka Sandy Rovnerio straipsnio, išspausdinto "Catholic Digest" 1986 m. rugšėjo numeryje

Psichologas B. J. Kirshner, Bethesda, Md., galvos skausmų gydytojas, sako, kad daugiau kaip vienas bilijonas dolerių išleidžiama galvos skausmų vaistams. Į tą skaičių įeina aspirino 30 milijonų svarų, kasmet suvartojamų JAV-se. Apskaičiuojama, kad apie 80 milijonų amerikiečių kenčia galvos skausmus, kurių pusė jieško profesinės pagalbos.

Galvos skausmai nėra liga, o ženklas, kurio gali būti daug priežasčių. Išskyrus retus atvejus, galvos skausmai nerodo, kad kūne yra rimtas pablogėjimas. Tai yra viena priežasčių, kodėl medicinos mokslas apgailėtinai apleido šios ligos gydymą per istisus šimtmečius.

Dr. S. Diamond, garsios galvos skausmų klinikos direktorius Čikagoje, sistemingai jieško galvos skausmų priežasčių ir atitinkamo gydymo. Neseniai jis išbandė daugelio senų moterų priemonę — šalčio panaudojimą. Diamond ir jo kolegos paėmė 90 ligonių su trimis skirtingais galvos skausmais — 30 migrenos ligonių, 30 koncentruotų (cluster) galvos skausmų ligonių ir 30 su mišriais galvos skausmais. Kiekvienam buvo uždėtas šaltas kompresas ant skaudančios vietos. Pasekmė: 71% ligonių (migrenos ligonių 80%) sakė, kad jautė skausmų sumažėjimą ir ateityje vartos šaltus kompresus. Studijos išvada: "Šaltų kompresų panaudojimas palengvins skausmo simptomus ir teiks psichologinį palengvėjimą".

Galvos skausmų specialistai skirsto galvos skausmus į tris kategorijas.

1. Kraujo indų (vascular), kuriuos sukelia nenormalus smegenų arterijų veikimas dėl jų išsiplėtimo. Tokių yra apie pusę visų ligonių, kuriuos mato specialistai. Dažniausi skausmai yra migrena ir koncentruoti galvos skausmai, kurie pasireiškia galbūt kartą į savaitę, o vėliau nebūna jokių skausmų per kelis mėnesius. Daugiausia migrenos aukos yra moterys. Jų migrena būna dažnai susijusi su mėnesinėmis ir estrogenais. Koncentruoti galvos skausmų aukos daugiausia būna vyrai. Galbūt šie skausmai yra didžiausi iš visų galvos skausmų, bet palyginti trumpalaikiai.

2. Raumenų susitraukimas, kurį sukelia galvos, kaklo, pečių ar žandikaulio raumenų susitraukimas. Jį gali sukelti įtampa, netinkama kūno laikysena ar trauma (organizmo sukrėtimas kokio nors išorinio poveikio). Tokių ligonių yra žymiai dauguma, kurių 90% mato gydytojai.

3. Trinties arba uždegimo, kurį sukelia kai kurios antrinės organinės ligos, kaip sme-

grenos, bet jie turi nemaloniais šalutinėmis pasekmėmis, įskaitant daugelio ligonių vėmimą.

Dr. B. Smoller, psichiatras ir ortopedas, kuris specializuojasi skausmų gydyme, mano, kad antidepresinis vaistas "amitriptyline" padeda ligoniams, sergantiems galvos raumenų susitraukimu ir depresija.

Mičigano galvos skausmų specialistas dr. J. Iaper sako, kad galvos skausmų gydymo srityje yra įvykę svarbus pasikeitimai galvosenoje. Iki šiol vyravo masinis nežinojimas ir medicinos nesidomėjimas galvos skausmais. Ligoniai, dažniausiai moterys, daugiausia kentėjo. Didėjantis dėmesys galvos skausmų gydymui yra tikras proveržis.

Maistas ir migrena

Galvos skausmų specialistai sako, kad maždaug kas penktoje migrenos aukoje tam tikri chemikalai maiste ir alkoholiniuose gėrimuose gali sukelti skausmus. Kai kurie asmenys gali reaguoti į visą šį maistą, o kiti tik į kai kurias rūšis.

Štai kai kurie svarbiausi gaminiai, kuriuose yra arba chemiškas tiraminas arba, ypač geruose vynuose ir likeriuose, atsiradę chemikalai senėjimo procese:

- Alkoholis: alus, burbonas, brandy (ypač importuoti konjakai), likeriai, džinas, skotų viskis, vynas (ypač raudonas), šampanas, šeri.
- Vaisiai: avokados, bananai, citrininiai vaisiai.
- Pasenęs sūris (bet ne amerikietiškas, varškis, grietinės sūris).
- Įvairūs: viščiuko kepenėlis, šokoladas, šviežia duona, silkė, Limos ir laivyno pupos, riešutai, svogūnai, pizza, kiauliena, grietinė, actas (išskyrus baltą), jogurtas.
- Bet kas fermentuota, marinuota.

Paruošė J. Str.

ŠYPSENOS Parinko Pr. Alš.

Reikalinga pagalba

Paryžiaus policijos būstinėje suskamba telefonas. Budintis pakelia ragelį. Girdėti bausis triukšmas ir vyriškio šauksmas:

— Kalbu iš pagyvenusių ponų pensionato. Greitai siųskite pagalbą. Išlaužė plėšikas.

— O kas čia kalba?

— Plėšikas...

Matematikos triukas

Paimkite savo namo numerį ir padauginkite iš dviejų. Prie gauto skaičiaus pridėkite 5 ir padauginkite iš 50. Pridėkite savo amžiaus metų skaičių (be apgavystės). Prie bendro skaičiaus pridėkite skaičių metų dienų, atimkite 615. Paskutiniai du skaitmenys parodys jūsų amžių, o pirmieji — jūsų namo numerį. Pamėginkite.

grenos, bet jie turi nemaloniais šalutinėmis pasekmėmis, įskaitant daugelio ligonių vėmimą.

Dr. B. Smoller, psichiatras ir ortopedas, kuris specializuojasi skausmų gydyme, mano, kad antidepresinis vaistas "amitriptyline" padeda ligoniams, sergantiems galvos raumenų susitraukimu ir depresija.

Mičigano galvos skausmų specialistas dr. J. Iaper sako, kad galvos skausmų gydymo srityje yra įvykę svarbus pasikeitimai galvosenoje. Iki šiol vyravo masinis nežinojimas ir medicinos nesidomėjimas galvos skausmais. Ligoniai, dažniausiai moterys, daugiausia kentėjo. Didėjantis dėmesys galvos skausmų gydymui yra tikras proveržis.

Maistas ir migrena

Galvos skausmų specialistai sako, kad maždaug kas penktoje migrenos aukoje tam tikri chemikalai maiste ir alkoholiniuose gėrimuose gali sukelti skausmus. Kai kurie asmenys gali reaguoti į visą šį maistą, o kiti tik į kai kurias rūšis.

Štai kai kurie svarbiausi gaminiai, kuriuose yra arba chemiškas tiraminas arba, ypač geruose vynuose ir likeriuose, atsiradę chemikalai senėjimo procese:

- Alkoholis: alus, burbonas, brandy (ypač importuoti konjakai), likeriai, džinas, skotų viskis, vynas (ypač raudonas), šampanas, šeri.
- Vaisiai: avokados, bananai, citrininiai vaisiai.
- Pasenęs sūris (bet ne amerikietiškas, varškis, grietinės sūris).
- Įvairūs: viščiuko kepenėlis, šokoladas, šviežia duona, silkė, Limos ir laivyno pupos, riešutai, svogūnai, pizza, kiauliena, grietinė, actas (išskyrus baltą), jogurtas.
- Bet kas fermentuota, marinuota.

Paruošė J. Str.

Advokatė
JOANA E. KURAS, LL.B.
atidarė savo raštinę
3425 Dundas St. W., Suite 200 prie Windermere Ave.,
Toronto, Ontario M6S 2S4
Telefonas (416) 763-3362

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS,
B.Sc., LL.B.
2 Jane St., Suite 500 Telefonai:
Bloor ir Jane gatvių kampas (staigos (416) 762-7393
Toronto, Ontario M6S 4W3 namų 233-0303

ADVOKATAS A. PUTERIS
nuo 1985 metų spalio 1 dienos
perkėlė savo raštinę į
3425 Dundas St. W., Suite 200,
(prie Jane St.), Toronto, Ont. M6S 2S4
Telefonas (416) 763-3362

Advokatas
PETRAS K. ŠIMONĖLIS,
B.A. M.L.S. LL.B.
3425 Dundas St. W., Suite 201 Telefonai:
prie Windermere Ave. (staigos (416) 763-4319
Toronto, Ontario M6S 2S4 namų 621-2136

Kanados taupomųjų lapkštų reikalais
(Canada Saving Bonds) skambinti
Vaidotas (Vay) Jonynas
Moss, Lawson & Co. Limited
48 Yonge St., Toronto, Ont. M5E 1G7 Tel. (416) 864-2734

Sąžiningas, konfidencialus patarnavimas
Parduodant, perkant ar tik norint informaciją apie
nekilnojamas nuosavybes prašom man paskambinti
Gražina Raškauskienė, B.Sc.
624-6336 namų 624-2199
ALLAN BROWN REAL ESTATE (Ont.) LTD., REALTOR
Toronto & Mississauga Real Estate Board
4141 Dixie Rd., Rockwood Mall, Mississauga

TOTAL TRADES RENOVATING
151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario
• atlieku visus elektrinius darbus — namų, įstaigų, įmonių
• parduodu ir įrengiu namų šildymo ir vėsinimo sistemas
• įrengiu alumininius gaminius — lauko sienas, langus,
duris, veidrodžius
• atlieku pagrindinius namų remontus — prausyklų, rūšių,
padidinu namus, verandas
• uždegiu naujus stogus, išlieju (važiavimus) (driveways)
Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

KINGSWAY NATIONAL REAL ESTATE LTD., REALTOR,
1614 Bloor St. West, Toronto, M6P 1A7
(Arti Toronto Lietuvių namų)
PERKANT — PARDUODANT NAMĄ AR KOKIĄ
NEKILNOJAMĄ NUOSAVYBĘ, VISA JUMS SAŽINGAI IR
DRAUGIŠKAI PATARNAUS
STASYS JOKUBAITIS.
30 metų patirtis vakarų Toronto ir High Parko rajonuose.
KINGSWAY NATIONAL Tel. 535-2331
THE SIGN OF DISTINCTION arba 537-2869

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS
233-3334 — 231-2661 — 231-6226
3830 B Bloor Street West Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS, A. MIKŠIENĖ ir
RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. — 7 v.v., šeštadieniais — 10 v.r. — 2 v.p.p.
Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas — greitas ir tikslus!
V. Dauginis — telefonai (416) 533-1121 (416) 822-8480
Lilija Pacevičienė — tel. (416) 846-7301, namų (519) 853-3652
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *
DRAUDA — INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121

AUTORITE SALES & SERVICE
1636 Dundas Street West,
Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331
BLOOR AUTORITE GARAGE
296 Brock Avenue
(Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305
* Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
* Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. * Visi automobilijų mechaniniai
* taisymai. * Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
* GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

RE/MAX
west realty inc., realtor
an independent member broker
Juozas (Joseph)
Norkus
namų pirkimo ir
pardavimo atstovas
patarnauja lietuvių kalba
Nemokamas namų įvertinimas
Lietuvių pensininkų namuose "Vilnius" I-me aukšte.
1700 bloor street west
toronto, ontario M6P 4C3 769-1616

DRAUDA "ALL THE CHOICE IN THE WORLD"
MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)
Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

V. BAČĖNAS
All Seasons Travel, B.D.
1573 Bloor Street West,
Toronto, Ontario M6P 1A6
Registration No. 0009239
Visais kelionių reikalais kreiptis:
V. BAČĖNAS
tel. 533-3531
nuo pirmadienio iki
penktadienio 3 v.p.p. - 7 v.v.
tel. 245-9990
nuo pirmadienio iki
šeštadienio nuo 10 v.r. iki 2 v.p.p.

TORONTONT

Anapilio žinios

— Kapinių lankymas — lapkričio 2, Vėlinių sekmadienį. Mišios kapinėse — 3 v.p.p. Specialus autobusas iš Islingtono — 2.30 v.p.p., grįš — 6 v.v. Tą dieną Anapilio salėje veiks valgykla nuo 12 v. iki 6 v.v. Ja rūpinasi Anapilio moterų būrelis.

— Pamaldos Wasagoje — lapkričio 9, sekmadienį, 11 v.r., po jų — LB susirinkimas ir Lietuvos kariuomenės metinių minėjimas.

— Parapijos tarybos posėdis — lapkričio 4, antradienį, 7.30 v.v.

— Kapinių lankymo dieną Anapilyje bus pardavinėjamos vazos. Pelnas — a.a. kun. St. Kurbio, SJ, paminklui.

— Lietuvos krikščionybės sukakties medaliai, tinkami dovoti ypač kitataučiams, gaunami Anapilio knygne sekmadieniais. Kaina — \$42.

— Paukojo: Šv. Jono lietuvių kapinėm \$160 — O. Balošienė; \$50 — Z. Vainauskienė, E. Mardosienė (pagerbdama buvusį savo mokytoją a.a. P. Štuopį); parapijai — \$200 — V. L. Matulevičiai; \$150 — Gr. V. Balsiai; \$100 — Č. Javai, A. E. Kaminskai, A. G. Valiūnai, N. J. Uogintai, J. Kvederys.

— Mišios lapkričio 2, sekmadienį, 10 v.r. — už a.a. Antaną, Elena, Povilą, Apolinarą ir Praną, 11 v.r. — už a.a. Anastaziją Ščepavičienę, a.a. Stasį Gaidelį.

Lietuvių namų žinios

— LN valdybos posėdyje spalio 23 d. buvo svarstyti LN metinio baltiaus, Kūčių ir N. metų renginių reikalai. LN iniciatyva planuojamų slaugos namų reikalais šaukiamas informacinis susirinkimas lapkričio 18, antradienį, Vytauto Didžiojo mėnėje.

— Lapkričio 9 d. dr. G. Ginčauskaitė skaitys paskaitą "Akių priežiūra ir akinių pritaikymas".

— LN teikia lengvatą bei patarnavimus nariams ir visai lietuviškai visuomenei. Vien tik visuomeniniam patarnavimui išleidžiama iki \$500 per mėnesį. Visi kviečiami įsijungti į LN narių eiles. Nario vienkartinis ir vienintelis mokestis — \$100. Kreiptis į LN raštine.

A. a. sūnaus Rimo Klevo atminimui penktųjų mirties metinių proga jo tėvai — Eugėnija ir Leonas Klevai paaukojo "Tėviškės žiburiams" \$50. Velioniu jai patstatytas ir paminklas Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje.

V. A. Gustainiai iš Barrie, Ont., prisimindami a.a. Mikučionį ir a.a. Gustainių šeimų mirusius, paaukojo "Tėviškės žiburiams" \$50.

A. a. Povilo Štuopio atminimui vietoje gėlių A. ir E. Miklovaičiai paaukojo "Tėviškės žiburiams" \$25.

A. a. Petro Gulbinsko atminimui vietoj gėlių paaukojo \$25 "Tėviškės žiburiams" S. O. Gotsheldai.

A. a. K. Malaske atminimui žmona A. Malaske paaukojo "Tėviškės žiburiams" \$21.

A. a. Edmundo Miliausko vienerių metų mirties prisiminimui L. M. Malinauskai paaukojo "Tėviškės žiburiams" \$20.

A. a. Juozo Samušio atminimui vietoje gėlių Antanas Mingėla iš Hamiltono paaukojo "Tėviškės žiburiams" \$10.

Pagerbdami savo bičiulį a.a. Juozą Samušį, Alfonsas Dirsė, Valentinas Grikielis ir Stasys Matulionis paaukojo "Tėviškės žiburiams" po \$10.

Metropolitan opera, įieškodama naujų talentų, rengia perklausas visoje Š. Amerikoje. Dalyvauja iki 1500 jaunų dainininkų iš JAV, Kanados, Puerto Rico ir Australijos. Š. m. spalio 25 d. Toronte tokią perklausą buvo surengta Walter Hall, Edward Johnson Building patalpose. Dalyvavo dainininkai iš Toronto, Montrelio, Buffalo, Syrakūzų, Ročesterio. Pirmoji vieta teko baritonui Thomas Goertz, 30 m. amžiaus, iš Toronto; antroji — sopranei Tina Stewart, 25, iš Itakos, N. Y.; trečioji — sopranei Anita Pakalniškytė, 29, iš Toronto. Laimėtojai 1987 m. sausio 10 d. dalyvaus regioninėje perklausoje Pitsburge, o po to — pusbaigminėje ir baigminėje perklausoje Metropolitan operos patalpose Niujorke. Perklausos laimėtojai gauna ir finansines premijas.

Metinė "Tėviškės žiburijų" prenumerata — \$20, JAV-se — \$20 amerikietišku. Naujam skaitytojui — \$15.00.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Lapkričio 2, Vėlinių dieną, 11.30 v. Mišiose bus prisiminti visi parapijos mirusieji.

— Šis šeštadienis — mėnesio pirmasis. Gyvojo Rožinio Mišios ir maldos — 11 v.r.; pensininkų namuose "Vilnius" Mišios — 5 v.p.p.

— Spalio 24 palaidotas a.a. Juozas Samušis, 75 m., ir a.a. Alfonsas Gudžiauskas, 76 m.; spalio 27 palaidotas a.a. Petras Gulbinskas, 77 m., spalio 28 — a.a. Apoloniya Kazlauskienė, 82 m.

— Susituokė: Edvardas R. P. Tomošauskas su Beverly J. M. Barron, Auksuolis Valiūnas su Karen N. Howes.

— Šauningo tikėjimo savaitgalis, kurį rengia Lietuvos 600 metų krikščionybės sukakties religinės programos komisija, įvyks spalio 31 d., lapkričio 1 ir 2 d.d. Kalbės kun. Jonas Bacevičius, OFM, ses. Ignė Marijošūtė, L. Giržaitė ir J. Abromaitis.

— Parapijos labdaros sekcija ruošia vartotų drabužių ir daiktų išpardavimą lapkričio 4-6-8 d.d. Parodų salėje.

— Pakrikštyta Shauna-Margaret, Loretos (Tasekaitės) ir Craig Devlin dukrelė.

— Parapijai aukojo: \$150 — S. Gulbinskienė, Č. B. Joniai; \$100 — Šv. Ignaco būrelis, V. Indris, A. Drazdauskas, V. H. Gumauskai, A. R. Ulbos, S. Kačiulienė; \$50 — T. A. Žilijai, A. Blūdžius; misionams: \$100 — J. Strazdas; \$50 — K. Žutautas; iš viso misijoms surinkta \$1,626.00; novenai: \$500 — E. J. Šileikiai, \$100 — dr. J. M. Uleckai, B. Narbutas; \$50 — T. A. Žilijai, J. Z. Grajauskai, J. Viecevinskienė, J. Kisiūnas, J. A. Gaudaičiai; pranciškonų kliekurių fondai: \$500 — E. J. Šileikiai; \$150 — R. Prociw; \$100 — V. Gudaitis; relig. šalpai: \$1000 — dr. J. ir M. Uleckai.

— Mišios lapkričio 2, sekmadienį, 8.30 v.r. — už a.a. Mykolą ir Agotą Ramanauskus, 9.20 v.r. — specialia intencija, 10.15 v.r. — už Vėlinių novenai pavestuotus, už Vincentą Civinską, 11.30 v.r. — už parapiją, 7 v.v. — už a.a. Pranciškų Kušlikį.

"Tėviškės žiburijų" administracija kapinių lankymo dieną — lapkričio 2 bus atidaryta nuo 2 v.p.p. iki 3 v.p.p.

KLK moterų draugijos Lietuvos kankinių par. skyrus kapinių lankymo proga lapkričio 2, rengia meno parodą, kurioje dalyvauja dail. A. Toratoraitienė su savo tapyba, A. Kazanavičienė su džiovintų lapų kūryba ir A. Šalnienė su gėlėmis ir vainikais. Gera proga bus juos įsigyti ir papuošti artimųjų kapus. Parodoje taip pat dalyvaus A. Jagėla su savo meniškų nuotraukų rinkiniu. Parodos atidarymas įvyks po 10 v.r. Mišių.

Ontario etninės spaudos draugijos metinis susirinkimas — lapkričio 12, trečiadienį, 8 v.v., Ukrainiečių centro bibliotekoje. Bus renkama nauja valdyba. Iki šiol jai pirmininkavo slovenas V. Mauko, kuris dėl nesveikatos tų pareigų eiti nebegali.

Metinis Anapilio sodybos korporacijos narių susirinkimas — lapkričio 13, ketvirtadienį, 7 v.v., Lietuvos kankinių parapijos salėje. Nesurinkus kvorumui, 7.30 v.v. šaukiamas kitas susirinkimas, kuris bus teisėtas, nežiūrint susirinkusių skaičiaus. Bus valdybos, kapinių komisijos bei revizijos komisijų pranešimai ir rinkimai.

Valdyba Kanados etninės spaudos federacijos suvažiavimas numatytas š. m. lapkričio 21-23 dienomis Toronto Press Club patalpose. Federaciją sudaro provinciniai etninės spaudos klubai — Br. Kolumbijos, Manitobos, Kvebeko ir Ontario. Suvažiavimo programą rengia specialus komitetas: A. Gregorovich, M. Quadri, O. Romanychyn, dr. J. Kirschbaum, V. Mauko, Ken Mori, J. Borzecki. Suvažiavime kalbą pasakys Kanados valstybės sekretorius ir daugiakultūrijų reikalų ministeris David Crombie.

A. a. Apoloniya Kazlauskienė mirus, užjausdami gimines, vietoje gėlių Genutė ir Stasys Vaštakai paaukojo "Tėviškės žiburiams" \$25.

Vladas Paliulis, elektrikas, dažnai atlieka taisymo darbus "TŽ" patalpose. Pastaruoju metu jis parūpino spaustuvei užuolaidas. Jam už tai reikiame nuosirdžią padėką.



Toronto gintarietės didžiojoje Edmontono prekyvietėje išliski koncerto pertraukos metu

Š. m. lapkričio 15, šeštadienį, Toronto Lietuvių namuose (1573 Bloor St. West)

rengiamas KONCERTAS - BALIUS

PROGRAMOJE: Sol. D. Mongirdaitė iš Bostono (arijos iš operų, "Bohema", "Faustas" ir kitų), Toronto lietuvių vyrų choras "Aras" vad. sol. muz. V. Verikaičio; akompanuoja muz. J. Govėdas.

Salė atidaroma 6 v.v., koncertas — 7 v.v. Šokiams gros 5 asmenų orkestras. Veiks baras, bus loterija. Šilto maisto bufetą ruošia V. Birštonas. Bilieto kaina — 6 dol., Lietuvos namų nariams įėjimas nemokamas. Nariai nemokamus bilietus atsiima iki lapkričio 12 d. Stalus galima rezervuoti iš anksto. Bilietus darbo valandomis platina Lietuvos namai, bet kurioiu laiku — V. Kulnys (tel. 769-1266), A. Sukauskas (tel. 244-2790).

Visi maloniai kviečiami dalyvauti. Rengėjai: Lietuvių namai ir LN vyrų būrelis

Lietuvos krikščionybės iššiklės Romoje — 1987 m. birželio 28 dieną.

Telefonu iš Niujorko — vyskupo P. Baltakio sekretoriato gauta žinia, kad Lietuvos krikščionybės 600 metų sukakties iššiklės Romoje bus ne 1987 m. birželio 14, bet 28 dieną. Ta proga bus paskelbtas palaimintuoju ir arkivyskupas Jurgis Matulaitis. Tai padaryta Šv. Tėvo Jono-Pauliaus II sprendimu, paaiškęs, kad iš Lietuvos į krikščionybės iššiklės Romoje neikas negalės atvykti. Tą pačią dieną, t. y. 1987 m. birželio 28, krikščionybės iššiklės bus ir Vilniuje, ir Vašingtone. Išviejios lietuvių, turimomis žiniomis, sovietinės valdžios nebus leidžiama dalyvauti Vilniaus iššiklėse. Toronte Lietuvos krikščionybės iššiklės bus 1987 m. lapkričio 14 ir 15 d.d.

A. a. Povilas Raudys, ilgametis "Tėviškės žiburijų" skaitytojas bei rėmėjas, savo testamentu paliko šiam savaitraščiui \$800. Šią sumą jau atsiuntė velionies žmona Elena Raudienė. Už tokią stambią paramą reikiame nuosirdžią padėką.

Ontario kultūros ir pilietiško kumo ministerė L. Munro 1986. X. 17 paskelbė sąrašą 106 organizacijų, kurioms buvo duota \$790,000 parama kultūrinei bei visuomeninei veiklai. Tame sąrašė nėra nė vienos lietuvių organizacijos. Neimimi ir latviai. Hamiltono estų tautinių šokių grupėi "Kandali" paskirta \$6,400 paruošti garsinei vaizdajuostei. Lietuvių ir latvių organizacijos, matyt, neprašo paramos. Įvairių tautybių organizacijos, rengiančios festivalius, svarstybas, koncertus ir pan., gauna Ontario valdžios paramą. Pvz. čekoslovakų draugija Toronte gavo \$8,285 pirkti skaitytuvui, portugalų kultūros centras Toronte gavo \$31,000 konferencijai, graikų bendruomenė — \$8,800 tautinei aprangai ir \$12,000 internetui pasamdyti, žydų veteranai — \$15,000 — vaizdajuostei apie žydų įnašą II D. karo metu, lenkai — \$2,683 mokytojų konferencijai, ukrainiečių federacija — \$10,000 vadovų paruošimui organizacijoms, ukrainiečių moterų organizacija — \$14,000 knygai išleisti, kroatai Mississaugoje — \$10,000 folkloriniam festivaliui, lenkų taut. šokių grupė Mississaugoje — \$9,330 koncertui Hamiltone, kroatai Sudburyje — \$10,000 gimtosios kalbos seminarami ir t.t. Adresas prašymams: 77 Bloor St. W., Toronto, Ont. M7A 2R9. Telefonas informacijai (416) 965-0615.

Š. m. lapkričio 9, sekmadienį, 2.30 v.p.p., Toronto Lietuvių namuose Dr. G. Ginčauskaitė skaitys

PASKAITA: "Akių priežiūra ir akinių pritaikymas!"

Po paskaitos bus atsakoma į klausimus. Įėjimas nemokamas. Visi kviečiami dalyvauti ir pasiklausti jaunos daktarės patarimų.

Rengia LN kultūrinė komisija

AŲA TEOFILĖI ŠIMULYNIENEI mirus,

jos vyrui, dukroms, vaikaitėm ir jų šeimom, sesutei STASEI PETKEVIČIENEI ir jos vyrui nuosirdžią užuojautą reiškia —

Petras ir Vanda Garneliai

Penkeriem metam praėjus

Prieš penkerius metus tragiškai žuvo mylimas mūsų sūnus a. a. RIMAS KLEVAS.

Mirtie, tu atėjai nelauktai ir staigiai. Apvaizda tau lėmė trumpą šio gyvenimo kelią. Išėjai negrįžtamai ir po trumpų vargo bei svajonių metų išisiesi Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje tarp ošiančių medžių, tarp sidsabrinų eglių, kur atskridę paukščiai saulelydyje tau perduoda mūsų širdžių bei minčių virpesius.

Penktųjų tavo mirties metinių proga penkiose šventovėse buvo atnašaujamos Mišios, kurios liudija, kad tebesi mūsų mintyse bei širdyse, kad skausmas ir liūdesys mus tebelydi.

Išėkis Viešpatyje! Tėvai — Eugenija (Narkutė) ir Leonas Klevai

P.S. Šių mirties metinių proga parėmėm Tautos fondą \$100, Kanados lietuvių fondą \$100, "Tėviškės žiburius" \$50, Motinos Teresės labdarą \$50.

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti N. ir J. VAZNELIŲ

Gifts International Inc. 2501 W 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629 Telefonas 471-1424

MONTREALQUE

"Rūtos" klubas lapkričio 16, sekmadienį, 12 v., AV parapijos salėje rengia savo veiklos dešimtmečio minėjimą. Meninę programą atliks jauna solistė Rasa Krokytė iš Filadelfijos. Bus pietūs. Ta proga rengiama dail. Adomo Galdiko paveikslų paroda, kuri bus atgabenta iš Putnamo. Tai bus pirmą tokią gausi šio dailininko paroda Montrealyje su dar nematytais paveikslais. Paroda veiks iki 4 v.p.p. Visi kviečiami dalyvauti.

Putnamo seselių naudai "Neringos" jūrų šaulių kuopa spalio 19 d. AV parapijos salėje suruošė pietus, Aldona Urbonavičienė sklandžiai tvarkė visą renginį. Po seselės Palmyros, Montreolio vienuolyno vyresniosios, trumpo žodžio provinciolė seselė Paulė, atvykusi iš Putnamo, sveikino visus susirinkusius ir su seselės Dolores pagalba parodė skaidres iš seselių 50 metų veiklos šiame žemyne. Skaniais pietumis ir loterija pasinaudojo gerokai daugiau šimto susirinkusių seselių ir jų vaikų bei kiti artimieji. B.S.

AV parapijos metiniai pietūs su atitinkama programa ir kitais priedais yra rengiami lapkričio 9 d. tuoj po pamaldų.

Klebonas kun. Juozas Aranauskas šiuo metu kalėdoja Dollard des Ormeaux, o kun. Izidorius Sadauskas — Verdune. Iš anksto susitariama telefonu.

Moris Čapkauskas padovanojo keiliolika vertingų knygų "Rūtos" klubo bibliotekai. "Rūta" jam nuosirdžiai dėkoja.

A. a. Petras Barzdenis, 82 m. amžiaus, mirė spalio 12 d. Palaidotas spalio 15 d. iš St. Thomas More šventovės Notre Dame des Neiges kapinėse. Liūdi žmona, dukteris ir sūnus su šeimomis bei kiti gimines.

A. a. Jurgis Klisevičius (George William Klisvitch), 60 m. amžiaus, mirė spalio 14 d. Jis daugelį metų nuosirdžiai dirbo AV parapijos komitete. Palaidotas iš AV šventovės spalio 17 d. Notre Dame des Neiges kapinėse. Jo liūdi žmona, dvi dukterys, trys seserys, du broliai ir jų vaikai bei kiti artimieji. B.S.

Greitas ir tikslus patarnavimas
Tel. Bus: 722-3545 PETRAS ADAMONIS
Res.: 256-5355 C. I. B.
GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

XXXI KANADOS LIETUVIŲ DIENŲ "VIDEO CASSETTE" Montrealyje

— Literatūros vakaras — Iškilmingos Mišios, giesmės
— Krepšinio baigmė — Didysis koncertas išsila
Ilgumas — 3.30 valandos.
KAINA — \$45.00

Užsakymus siųsti: KĘSTUTIS SKUČAS,
6966 Terrasse Sagamo, Montreal, Que. H1S 2G1.
Tel. (514) 722-6152.

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA
1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8
Tel. 766-5827; 766-5830
Skyriai: 3907A Rosemont Blvd. ir Šv. Kazimiero parapija
VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI
AKTYVAS — VIRŠ \$19,000,000; REZERVAS — VIRŠ \$600,000.

MOKA UŽ:
Certifikatus 8 1/4% Taupymo — special. 6 %
Term. indėlius: Taupymo — su gyv. dr. 5 3/4%
1 metų 7 3/4% Taupymo — kasdienines 5 %
180 d. - 364 d. 7 1/2% Einamos sąsk. 5 %
120 d. - 179 d. 7 1/4% Pensijų — RRSP — term. 8 3/4%
30 d. - 119 d. 7 % Pensijų — RRSP — taup. 6 3/4%

IMA UŽ:
Nekiln. turto nuo 9 3/4%, asmenines — nuo 10 3/4%

Informacija apie naujausias palūkanas "Lite"

	1475 De Seve	Rosemont	Šv. Kazimiero
Pirm. antr. treč.	9.00 - 3.00	—	—
Ketvirtadieniais	12.00 - 8.00	4.00 - 8.00	—
Penktadieniais	10.00 - 6.00	2.00 - 6.00	—
Sekmadieniais	10.30 - 12.30	—	10.30 - 12.30

Vasario 16 gimnazijai paaukojo \$50 A. Valienė Toronte.

Trimėnesnis žurnalas "The Fatima Crusader" 1986 m. spalio - lapkričio numerį atspausdino dviejų sovietų kalinamų lietuvių kunigų atvaizdus su trumpa informacija apie juos. Kun. A. Svarinskas esąs nuteistas 10 metų, kun. S. Tamkevičius — 6 metams lagerio ir 4 metams tremties už uolų savo pareigų atlikimą Lietuvoje. Skaitytojai kviečiami melstis už juos.

Užsakykite "Tėviškės žiburius" kaip dovaną jaunavedžiams, studentams, mokslus baigusiems, jauniems profesionalams, naujaujamiems, vienišiemis tautiečiams. Metinė prenumerata naujam skaitytojui — \$15.00, JAV-se — \$15.00 amerikietišku. Reguliari prenumerata — \$20.00, JAV-se — \$20.00 amerikietišku.

PARDUODAMI tautiniai drabužiai. Skambinti tel. 533-2560 Toronte.

GAMINU namuose pagal užsakymus vištienos arba anties susuktus kepsnius. Skambinti Irenai vakarais: tel. 535-3847 Toronte.

ESU NAŠLĖ, norėčiau susitikti panašaus likimo draugų vedybų tikslu. Gal susijungsims visam likusiam gyvenimui. Įieškojome amžius — maždaug 60 metų ar daugiau. Pasiūlyti bus išlaikyta. Rašyti "TŽ" adresu, pažymint ant voko "Julijai".

EUROPEAN CATERING
Gaminamas maistas visom progom, parūpinama sale, muzika, gėlės, sutvarkomi gerimų (baro) reikalai. Skambinti bet kurioiu laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 239-4496 Toronte.